

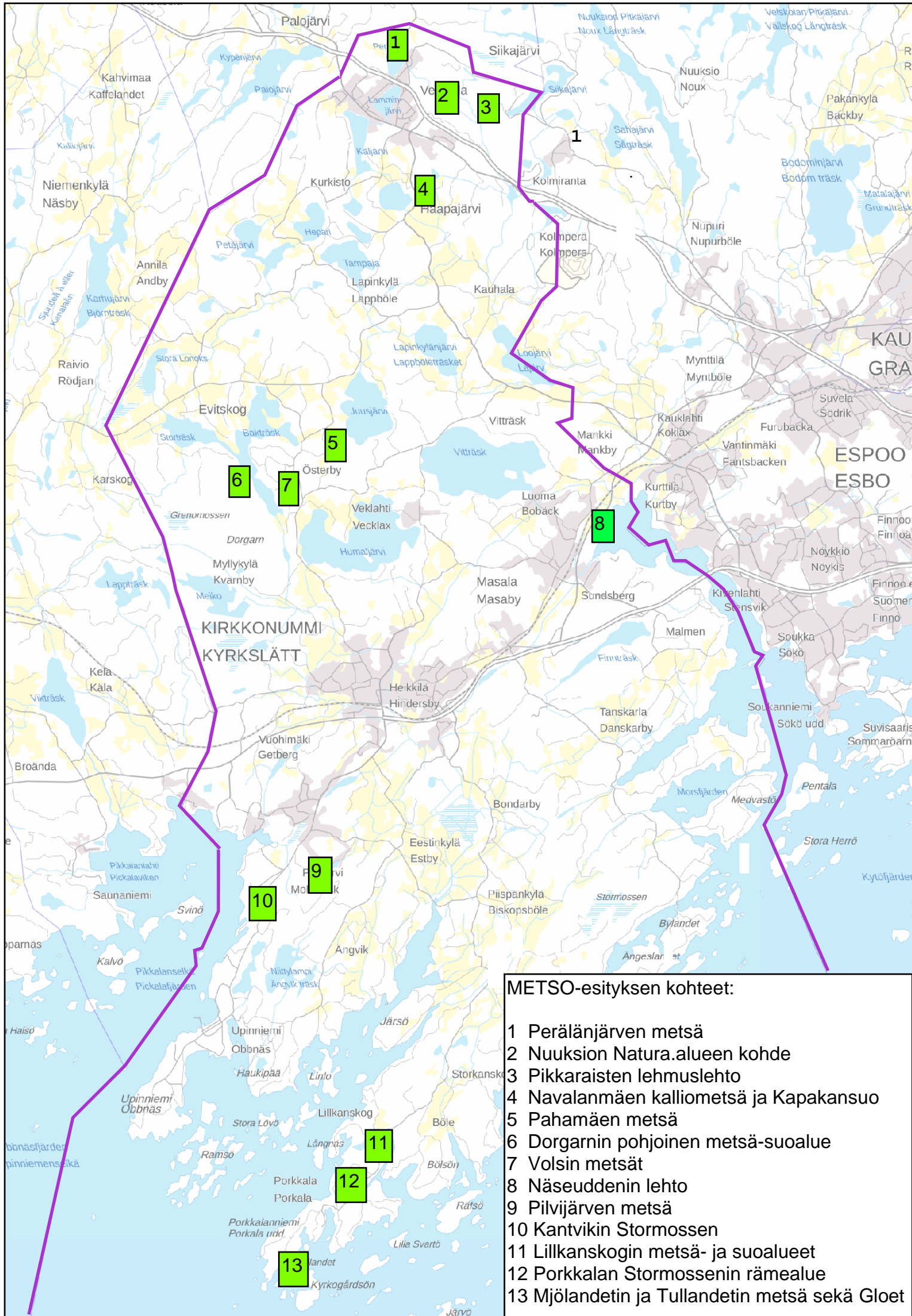
Kirkkonummen kunta
Ympäristönsuojeluyksikkö
Ympäristösuunnittelija Merja Puromies
22.2.2024

Selostus koskien esitystä kolmentoista kunnan omistaman METSO-kohteen hakemisesta suojelualueeksi

Vaiheet:

Kunnan talousarviossa 2021 osoitettiin METSO-kohteiden kartoitus ja toteutus rakennus- ja ympäristölautakunnan sitovaksi toiminnalliseksi tavoitteeksi, jolla toteutetaan kuntastrategian tavoitetta luonnonarvojen säilymisestä ja luonnonläheisyyden korostamisesta kunnan kehittämisessä.

Rakennus- ja ympäristölautakunta käsitteli 26.4.2022 kokouksessaan ympäristönsuojeluyksikön valmistelemaa esitystä kolmentoista kunnan omistaman METSO-kohteen hakemista suojelualueeksi Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman 2014–2025 piirissä. Lautakunta päätti jättää asian pöydälle. Pöydällepanoehdotuksen kirjaus on "pöydällepano niin kauan, kunnes kunnan metsästrategia on hyväksytty valtuustossa. Metsästrategian päivitysehdotus oli yleisesti nähtävillä 1.12.2023– 19.1.2024. Metsästrategiaprosessin jatkon aikataulusta ei ole tietoa.

- METSO-esityksen kohteet:**
- 1 Perälänjärven metsä
 - 2 Nuuksion Natura-alueen kohde
 - 3 Pikkaraisten lehmuslehto
 - 4 Navalanmäen kalliometsä ja Kapakansuo
 - 5 Pahamäen metsä
 - 6 Dorgarnin pohjoinen metsä-suoalue
 - 7 Volsin metsät
 - 8 Näseuddenin lehto
 - 9 Pilvijärven metsä
 - 10 Kantvikin Stormossen
 - 11 Lillkanskogin metsä- ja suoalueet
 - 12 Porkkalan Stormossenin rämealue
 - 13 Mjöländetin ja Tulländetin metsä sekä Gloet

Kirkkonummen kunnan omistamien METSO-kohteiden hakeminen suojelualueiksi

Rakennus- ja ympäristölautakunta 26.04.2022 § 65
427/11.05.05/2022

Valmistelija

Ympäristösuunnittelija Merja Puromies, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi

METSO-kohteilla tarkoitetaan alueita, jotka täyttävät Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman 2014 - 2025 (METSO) luonnontieteelliset valintaperusteet ja voidaan suojella ohjelman tarjoamin vapaaehtoisin keinoin. Kunnan omistamien METSO-kohteiden suojelu voidaan toteuttaa joko myymällä alue valtiolle tai perustamalla kunnan omistukseen jäävä yksityinen luonnonsuojelualue.

Ympäristönsuojeluyksikkö on selvittänyt kunnan omistamien metsien soveltuvuutta METSO-ohjelmaan ja neuvotellut Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa mahdollisuudesta perustaa valikoidut kolmetoista kohdetta suojelualueiksi METSO-ohjelman puitteissa. Kunnan talousarviossa 2021 on osoitettu METSO-kohteiden kartoitus ja toteutus rakennus- ja ympäristölautakunnan sitovaksi toiminnalliseksi tavoitteeksi, jolla toteutetaan kuntastrategian tavoitetta luonnonarvojen säilymisestä ja luonnonläheisyyden korostamisesta kunnan kehittämisessä.

METSO-ohjelman tarjoamat korvauskeinot

Jos METSO-kohde myydään valtiolle, kunta saa siitä täyden korvauksen. Korvaus perustuu maapohjan ja puuston arvoon. Kohteen arvo määritetään summa-arvomenetelmällä, jossa metsän eri omaisuusosien arvot lasketaan yhteen ja saatuun summa-arvoon tehdään kokonaisarvon korjaus. Korjauksella poistetaan mm. verotuksen ja metsätalouden kulujen osuus. Korjauskertoimen suuruus vaihtelee kohteittain riippuen mm. puuston kehitysluokkajakaumasta, korjuuolosuhteista, maapohjan laadusta ja sijainnista. Korjauskerron on yleensä 15 - 30 %. Puutavaralajien hintoina käytetään kolmen vuoden keskikantohintoja.

Jos METSO-kohde perustetaan yksityiseksi luonnonsuojelualueeksi, kunta saa osittaisen korvauksen suojelusta aiheutuvista taloudellisista menetyksistä. Osittaiskorvaus perustuu puuston arvoon. Maapohjan arvoa ei hinnoitella, koska alue jää edelleen kunnan omistukseen. Osittaiskorvausta määritettäessä puuston arvosta vähennetään kokonaisarvon korjaus ja päädytään alueen käypään metsätalousarvoon. Tästä maksetaan suojelualueen perustamisessa korvauksena enintään 50 %. Osittaiskorvauksen suuruuteen vaikuttavat mm. alueen käyttötarkoitus (metsätalous, virkistys ym.) ja kaavamääräysten aiheuttamat metsien käsittelyn rajoitukset, joilla on vaikutusta taloudellisiin menetyksiin.

METSO-suojelualueiden hallinnointi ja hoito

Valtiolle myydyin METSO-suojelualueen hoidosta ja hallinnoinnista vastaa Metsähallituksen luontopalvelut. Kunnan omistukseen jäävän luonnonsuojelualueeksi perustetun METSO-alueen hallinnointi ja hoito kuuluu kunnalle. Hoitotoimiin on mahdollista hakea valtion avustusta.

Suojeluprosessin eteneminen METSO-ohjelmassa

Prosessi lähtee siitä, että kunta tarjoaa kohdetta ELY-keskuksen METSO-yhdyshenkilölle. Tämän jälkeen prosessi etenee seuraavasti:

- ELY-keskus arvioi kohteen soveltuvuuden ohjelmaan
- kunta neuvottelee ja sopii ELY-keskuksen kanssa suojelun toteuttamistavasta, rajauksesta ja korvauksesta
- ELY-keskus lähettää kohteen tiedot valtuutusta varten ympäristöministeriöön
- valtuutuksen tultua ELY tekee rauhoituspäätöksen hakijan omistukseen jäävistä alueista ja kauppakirjan valtiolle siirtyvistä alueista
- ELY maksaa kunnalle sovitun korvauksen tai kauppahinnan.

Suojelualue-ehdotukset

Suojelualue-ehdotuksien valinnassa on otettu huomioon mm. METSO-valintaperusteet, kaavatilanne ja kunnan muut suunnitelmat.

Ympäristönsuojeluyksikkö on teettänyt vuosina 2018–2021 luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksiä, joissa kunnan omistamilta metsäalueilta on määritetty METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet täyttäviä alueita. Selvitykset ovat kunnan verkkosivuilla osoitteessa <https://www.kirkkonummi.fi/ympariston-tila-ja-sen-parantaminen>.

Valitut METSO-kohteet täyttävät pääosin METSO I- ja II-luokkien valintaperusteet. Kohteisiin on otettu mukaan myös METSO III -luokan alueita mm. aluekokonaisuuksien muodostamiseksi.

Kohteista on keskusteltu kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluiden sekä kunnallistekniikkapalveluiden kanssa. Nämä ovat hyväksyneet kyseessä olevien METSO-kohteiden perustamisen suojelualueiksi.

Ympäristönsuojeluyksikkö on käynyt Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa neuvotteluja valittujen kohteiden suojelusta METSO-ohjelmassa. ELY-keskus on katsonut, että alla esitetyn kolmentoista kohteen suojelu on mahdollista toteuttaa METSO-ohjelmassa ELY-keskuksen laskemilla korvauksilla. ELY-keskus on esittänyt neljän kohteen osalta kauppaa (täysi korvaus) ja yhdeksän kohteen osalta suojelualueen perustamista alueiden jäädessä kunnan omistukseen (osittaiskorvaus).

Kaupalla toteutettavat suojelualue-ehdotukset, niiden pinta-alat ja ELY-keskuksen ilmoittamat korvaukset:

Nuuksion Natura-alueen kohde (8,55 ha)	99238 €
Pikkaraisten lehmuslehto (2,74 ha)	43442 €
Dorgarnin pohjoinen metsä- ja suoalue (9,58 ha)	34403 €
Porkkalan Stormossenin rämealue (0,92 ha)	4490 €

Osittaiskorvauksella toteutettavat suojelualue-ehdotukset, niiden pinta-alat ja ELY-keskuksen tarjoamat korvaukset:

Pilvijärven metsä (31,34 ha)	78728 €
Volsin metsät (19,23 ha)	66703 €
Perälänjärven metsä (13,59 ha)	39026 €
Mjöländetin ja Tullandetin metsä sekä Gloet (5,5 ha)	9453 €

Pahamäen metsä (7,56 ha)	33624 €
Navalanmäen kalliometsä ja Kapakansuo (14,95 ha)	23050 €
Kantvikin Stormossen (7,14 ha)	11169 €
Lillkanskogin metsä- ja suoalueet (6,34 ha)	9127 €
Näseuddenin lehto (2,8 ha)	5861 €

Rauhoitusmääräykset

Ympäristönsuojeluyksikkö on valmistellut esityksen rauhoitusmääräyksiksi liitettäväksi kunnan omistukseen jäävien kohteiden suojeluhakemuksiin. Määräykset noudattavat ELY-keskuksen edellyttämää rakennetta, jossa esitetään ensin rajoitukset ja sen jälkeen rajoituksista huolimatta sallitut toimet. Uudenmaan ELY-keskus on antanut hyväksynnän esitetyille rauhoitusmääräyksille.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Hynninen Anu

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta ehdottaa kunnanhallitukselle, ehdotettavaksi edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto päättää tehdä Uudenmaan ELY-keskukselle METSO-metsiensuojeluhakemuksen selostusosassa esitetyn kolmentoista METSO-kohteen perustamiseksi luonnonsuojelualueeksi ELY-keskuksen esittämiä korvauksia vastaan.

Perustelut:

METSO-alueiden kartoitus ja toteutus on osoitettu kunnan talousarviossa vuodelle 2021 rakennus- ja ympäristölautakunnan sitovaksi toiminnalliseksi tavoitteeksi, jolla toteutetaan kuntastrategian tavoitetta luonnonarvojen säilymisestä ja luonnonläheisyyden korostamisesta kunnan kehittämisessä. METSO-alueiden soveltuvuutta suojeltavaksi on selvitetty vuonna 2021, ja toteutusvaihe on siirtynyt vuoden 2022 puolelle.

Valikoitujen METSO-kohteiden perustaminen suojelualueiksi tukisi kunnan luontoarvojen ja luonnonläheisyyden säilymistä sekä virkistysmahdollisuuksien kehittämistä. Kunnan arvostetuimmat ulkoilualueet ovat luonnonsuojelualueita ja/tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita.

Käsittely

Kim Männikkö esitti asian pöydälle jättämistä:

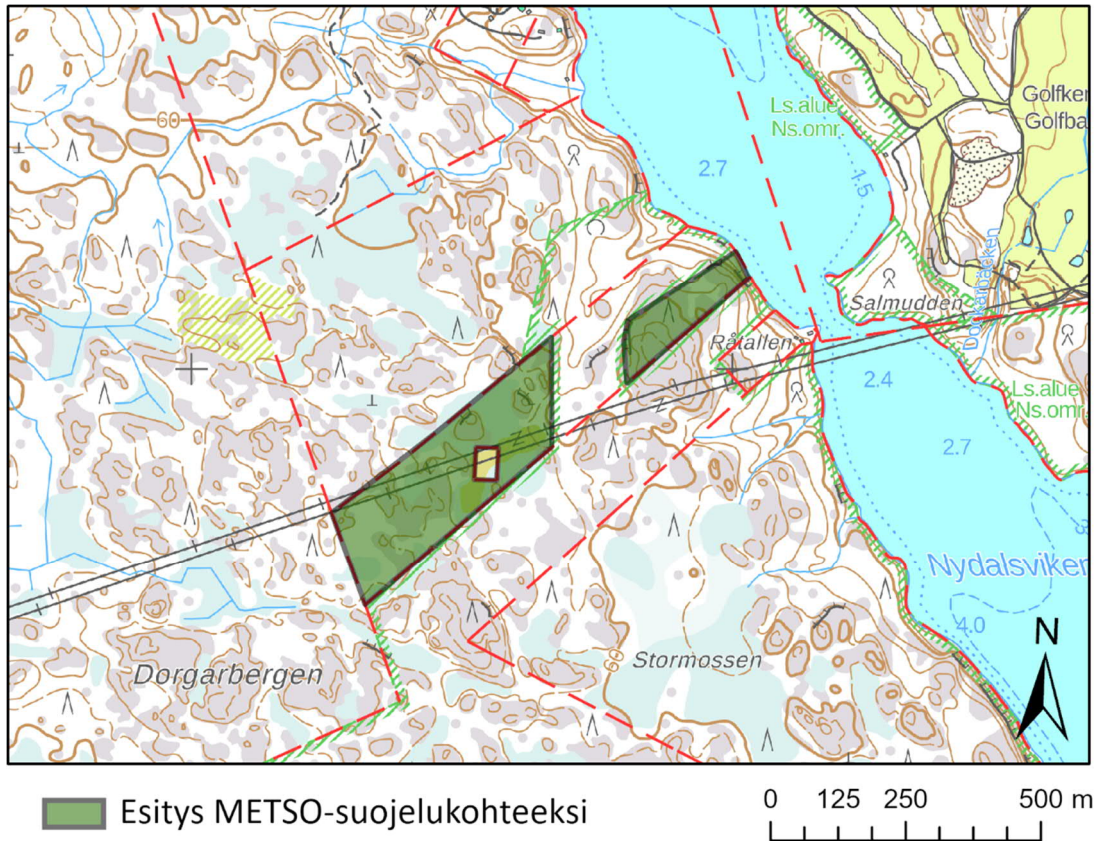
”Pöydällepano niin kauan kunnes kunnan metsästrategia on hyväksytty valtuustossa.”

Esitystä kannattivat Tommi Saranpää, Leena Virkki ja Kerstin Grönqvist. Puheenjohtaja totesi, että asiassa on tehty kannatettu pöydällejättöehdotus, joten asiassa tuli äänestää. Hän ehdotti seuraavaa äänestysjärjestystä: He, jotka kannattavat asian jatkokäsittelyä äänestävät JAA ja he, jotka kannattavat Männikön pöydällejättöehdotusta äänestävät EI. Puheenjohtaja päätti äänestyksen ja totesi äänten jakautuvan seuraavasti: 5 EI-ääntä (Mikko Elfving, Kerstin Grönqvist, Tommi Saranpää, Leena Virkki ja Kim Männikkö) ja 4 JAA-ääntä (Saara Huhmarniemi, Pertti Panula, Henri Annila ja Edla Niemi). Puheenjohtaja totesi pöydällejättöehdotuksen voittaneen.

Päätös

Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti jättää asian pöydälle.

Dorgarnin pohjoinen metsä- ja suoalue (9,58 ha)

Kuva 1. Dorgarnin pohjoisen metsäalue- ja suoalueen raja.

Kiinteistö: 257-414-3-149

METSO-luokka: pääosin I, osin II

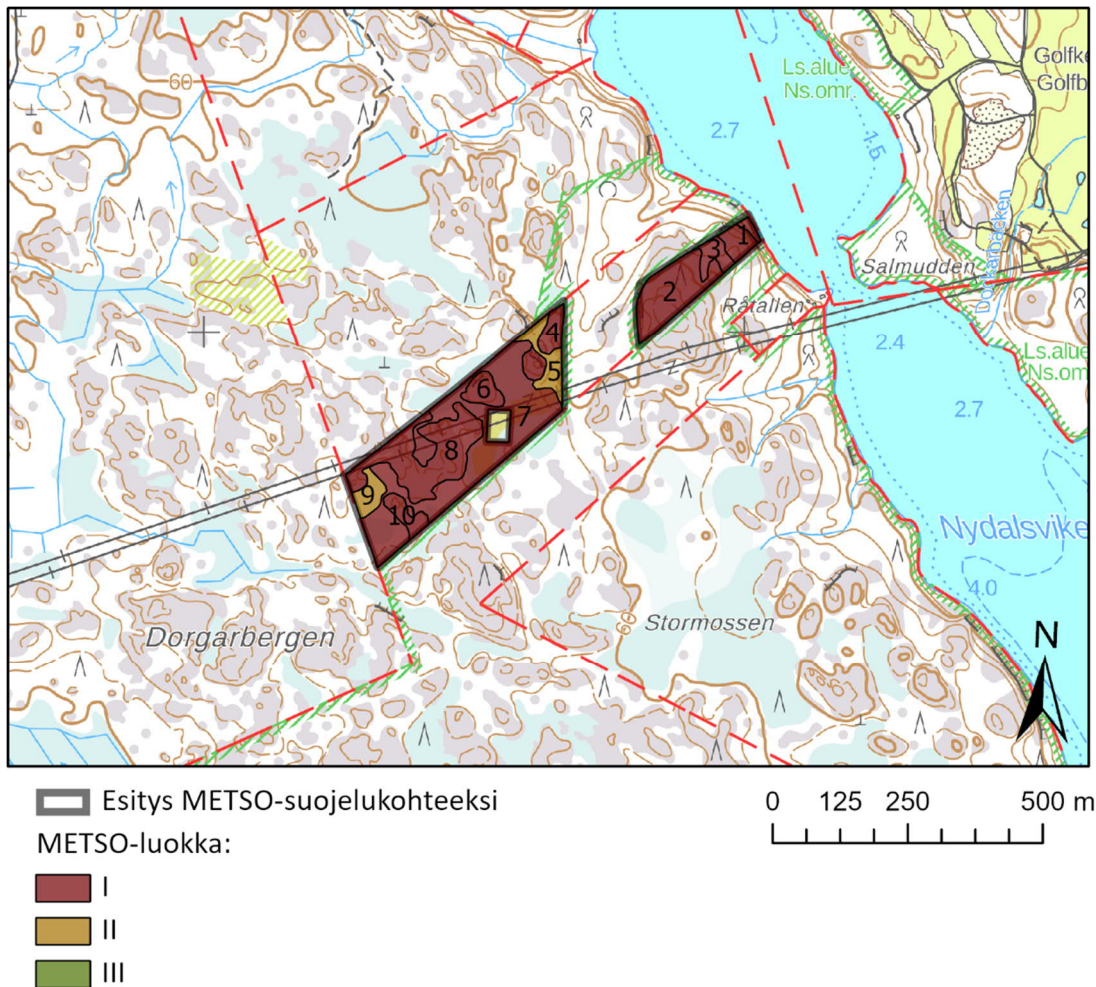
METSO-valintaperusteet:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahoppua yli 10 m³/ha
- Varttuneet ja uudistuskypsät kuivahkon ja kuivan kankaan metsiköt, joiden puusto on uudistunut luontaisesti ja on erirakenteista
- Kuivahkojen ja kuivien kankaiden metsät, jotka ovat yli 140-vuotiaita
- Puustoltaan yli 140-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpi-kaarnamäntyjä
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset muut rämeet
- Vanhupuustoiset ja/tai runsaasti keloutuneita mäntyjä sisältävät rämeet.
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet.
- Yleinen valintaperuste: valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät.

Luontotyytit:

- Vanha mäntyvaltainen kuivahko kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Vanha sekapuustoinen tuore kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Kalliometsä (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Karu avoin laakea sisämaakallio (valtakunnallisesti säilyviä LC)
- Boreaalinen piensuo (valtakunnallisesti vaarantunut VU luontotyyppi ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN luontotyyppi)

Kuvaus:

Kuva 2. Kohteen luontotyyppikuviot (1-10) ja näiden METSO-luokat.

Kuvio 1:

Runsaslehtipuustoisessa jyrkänten alusmetsässä on runsaasti eri-ikäistä ja -kokoista lahopuuta. Puuston tila- ja ikärakenne ovat luonnontilaisen kaltaisia ja puulajikoostumus monipuolinen. Vallitsevassa latvuseroksessa koivun, kuusen, pihlajan, tervalepän, haavan ja männyn läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 15–35 cm. Runsaan lehtikarikkeen vuoksi aluskasvillisuutta on paikoin niukasti. Kenttäkerroksessa tavataan mustikkaa, metsäkastikkaa (*Calamagrostis arundinacea*) ja kieloa (*Convallaria majalis*) sekä pohjakerroksessa vähän kerrossammalta (*Hylocomium splendens*).

METSO-valintaperuste:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahoppuuta yli 10 m³/ha

Kuva 3. Lehtipuustoista metsää jyrkänteen alla kuviolla 1.

Kuviot 2, 4, 6 ja 10:

Kallioilla kasvaa harvaa kalliomännikköä, jossa vanhimmat puut ovat käkkyräöksaisia ja kilpikaarnaisia. Lisäksi on useita keloja ja maapuita. Männyn ohella kasvaa siellä täällä nuorempia koivuja ja kuusia. Pensas-kerroksessa on monia kookkaitakin katajia. Poronjäkälikkö on paksua, eikä kulumisesta ole merkkejä. Kenttä- ja pohjakerroksen lajisto on karuille avokallioille ja kalliometsille tavanomaista: kanervaa (*Calluna vulgaris*), metsälauhaa (*Avenella flexuosa*), mustikkaa, puolukkaa, kallioimarretta (*Polypodium vulgare*), kangasmaitikkaa (*Melampyrum pratense*), kangaskarhunsammalta (*Polytrichum juniperinum*), kangaskynsi-sammalta (*Dicranum polysetum*) ja seinäsammalta (*Pleurozium schreberi*). Soistuneissa painanteissa kasvaa lisäksi juolukkaa (*Vaccinium uliginosum*), virpapajua (*Salix aurita*) ja kangasrahasammalta (*Sphagnum capilliifolium*).

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan yli 140-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä.

Kuva 4. Kalliomännikköä Dorgarnin pohjoisella metsäalueella.

Kuvio 3:

Kallioiden välinen metsikkö, jossa valtapuuston lisäksi kookkaita ylispuita (dbh 40–45 cm). Puusto harvakoaa eri-ikäisrakenteista mäntyä, kuusta ja koivua, ja tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen. Kuvion läpi kulkee kapea polku. Pensaskerroksessa katajaa. Kenttäkerroksessa mustikkaa, metsäkastikkaa, metsälauhaa, puolukkaa ja kanervaa. Pohjakerroksessa kangaskynsisammalta ja seinäsammalta. Luonnonsuojelualueen läheisyys nostaa METSO-luokkaa II -> I.

METSO-valintaperuste:

- Varttuneet ja uudistuskypsät kuivahkon ja kuivan kankaan metsiköt, joiden puusto on uudistunut luontaisesti ja on erirakenteista

Kuva 5. Erirakenteista metsää kuviolla 3.

Kuvio 5:

Tasarakenteinen harvennettu männikkö, jossa kuusta alikasvoksena. Kenttäkerroksessa mustikkaa, metsälauhaa, sananjalkaa, puolukkaa ja metsäkastikkaa. Pohjakerroksessa seinäsammalta ja kangaskynsisammalta. Luonnonsuojelualueen läheisyys nostaa METSO-luokkaa III -> II.

Kuvio 7:

Boreaalinen piensuo. Kohde on tyypillinen kallioiden välisiin painanteisiin syntynyt piensuo, joka muodostuu osin erillisistä karuista rämeistä ja korvista. Kohteella on vanhapuustoisia isovarpurämeitä, korpirämeitä ja kangsrämeitä, pienialaisesti sararämettä, keskellä karua lyhytkorsirämettä ja -nevaa. Lounaisosassa esiintyy myös varpukorpia. Etenkin kohteen pohjoisosan isovarpurämeillä on komeaa kookasta suovarvikkoa: suopursua (*Rhododendron tomentosum*) ja juolukkaa sekä lisäksi kanervaa, tupasvillaa (*Eriophorum vaginatum*), lakkaa (*Rubus chamaemorus*), variksenmarjaa (*Empetrum nigrum*), pikkukarpaloo (*Vaccinium microcarpum*) sekä pohjakerroksessa rämekarhunsammalta (*Polytrichum strictum*), punarahkasammalta (*Sphagnum medium*) ja rämerahkasammalta (*S. angustifolium*). Osin isovarpuräme on vankkupuustoista (männyn läpimitta rinnankorkeudella 15–25 cm) ja vanhimmat männyt ovat käkkyräisiä ja osin keloutuneita. Isovarpurämeen reunalla on pienialaisesti sararämettä, jossa puusto on mätäspinoilla kitukasvuista ja jossa nevapinnoilla tavataan jouhisaraa (*Carex lasiocarpa*), järviruokoa (*Phragmites australis*), suokukkaa (*Andromeda polifolia*), isokarpaloo (*Vaccinium oxycoccos*) ja sararahkasammalta (*S. fallax*). Kohteen keskiosan avosuo voimalinjan alla lyhytkorsinevaa, jossa kasvaa runsaana alueellisesti uhanalaista (RT) tupasluikkaa (*Trichophorum cespitosum*). Avosuo-osa on keskeltä lähes kokonaan nevapintaista, mutta reunoilla on mätäspintaa niin runsaasti, että suotyypiksi on lyhytkorsiräme. Muita avosuon lajeja kohteella ovat valkopiirtoheinä (*Rhynchospora alba*), tupasvilla, pyöreälehtikihokki (*Drosera rotundifolia*) ja isokarpalo. Avosuon ruskorahkasammalmättäillä kasvaa osin samoja lajeja kuin isovarpurämeilläkin: kanervaa, lakkaa, juolukkaa ja männyn taimia. Avosuo-osan lounaispuolella on korpea, jossa kuusi on valtapuu. Korpilajistoon kuuluvat paatsama (*Frangula alnus*), virpapaju, mustikka, siniheinä (*Molinia caerulea*), puolukka, metsätähti, pallosara (*Carex globularis*), maariankämmekekä (*Dactylorhiza maculata*), tähtisara (*C. echinata*), korpi-, vaalea- ja varvikkorahkasammal (*Sphagnum girgensohnii*, *S. centrale*, *S. russowii*) ja korpikarhunsammal (*Polytrichum commune*). Kohteen lounaisimman kolkan suotyypiksi on korpiräme ja kangsräme, ja kasvilajistossa esiintyy niin rämevarpuja kuin korpilajejakin. Kohteen luonnontilaa heikentää ainoastaan sen poikki kulkeva voimansiirtolinja, jonka alta on kaadettu jonkin verran rämemännikköä. Suurimmaksi osaksi voimalinjan alusta on luonnostaankin puutonta, niukkapuustoista tai hyvin kitukasvuista männikköä.

METSO-valintakriteerit:

- Vanhapuustoiset ja/tai runsaasti keloutuneita mäntyjä sisältävät rämeet.
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet.
- Yleinen valintaperuste:
 - o Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät.

Kuva 6. Boreaalista piensuota kuviolla 7.

Kuvio 8:

Kalliometsä, jonka poikki kulkee voimansiirtolinja. Enimmäkseen suhteellisen nuorehkoa männikköä, jonka lisäksi harvassa selvästi vanhoja ylimäntyjä, jotka kilpikaarnaisia ja käkkyräisiä. Lisäksi nuorta kuusta. Myös pystyyn kuolleita kuusia. Kasvilajisto kalliometsille tavanomaista: puolukkaa, kanervaa, mustikkaa ja metsälauhaa sekä seinä-, kerros-, kangaskynsi- ja kangaskarhunsammalta ja poronjäkäliä. Luonnonsuojelualan läheisyys nostaa METSO-luokkaa II -> I.

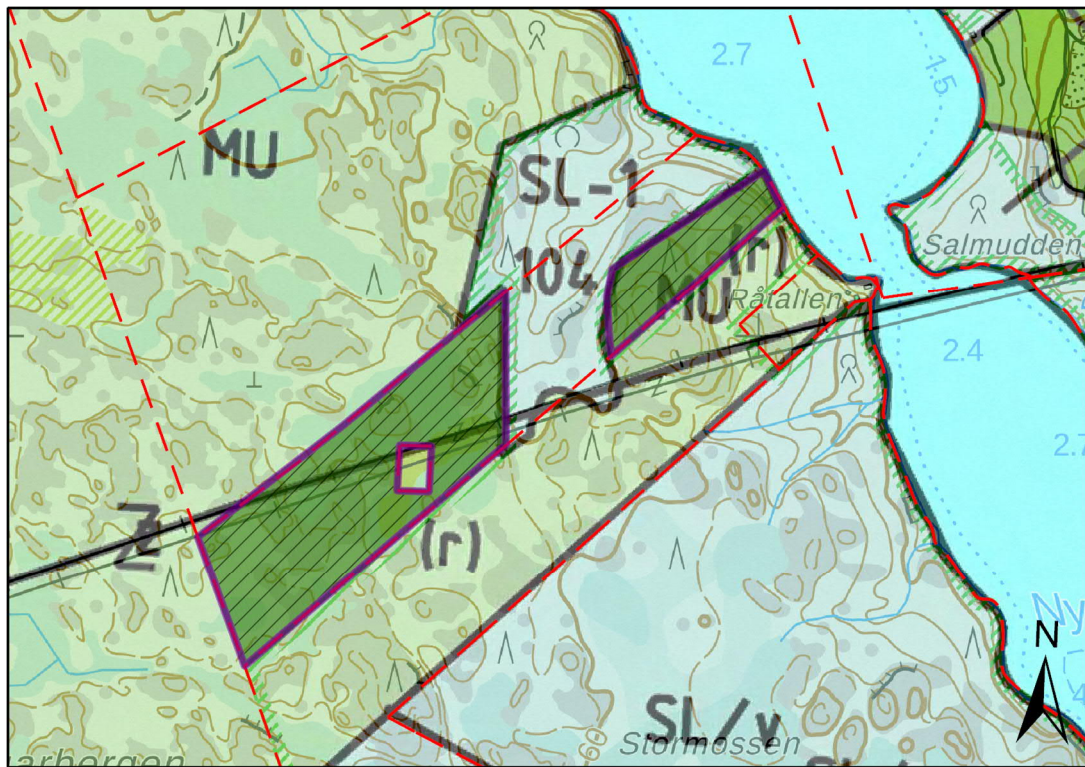
Kuvio 9:

Varttunut kuivahko kangas. Tasarakenteinen harvennettu männikkö. Lievää soistuneisuutta paikoin (siniheinä). Muuten lajisto kuiville kankaille tavanomaista. Kenttäkerroksessa mustikkaa, metsälauhaa, kangasmaitikkaa, puolukkaa ja kanervaa. Pohjakerroksessa seinäsammalta ja kangaskynsisammalta. Luonnonsuojelualan läheisyys nostaa METSO-luokkaa III -> II.

Kaavatilanne:

Yleiskaava 2020: MU (r), voimansiirtolinja

- MU MAA-JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ULKOILUN OHJAUSTARVETTA JA/TAI YMPÄRISTÖARVOJA. Alue varataan ensisijaisesti maa- ja metsätaloukseen. Alueen metsänhoidossa tulee kiinnittää huomioita hyväksytyihin luonnon huomioonottaviin käsittelytapoihin sekä uuden luonnonsuojelulain ja uuden metsälain mukanaan tuomiin vaatimuksiin luonnon suhteen. Alueella sallitaan maatalouden ja siihen soveltuvien elinkeinojen harjoittaminen sekä tätä palveleva rakentaminen. Asuntojen rakentaminen niillä rakennuspaikoilla, jotka ovat yleiskaavan vahvistamisajankohtana asumiskäytössä. Asuntojen lukumäärää ei saa lisätä eikä loma-asuntoja muuttaa pysyviksi asunnoiksi (omakotitaloiksi). Rakennuslain 31 §:n perusteella kielletään rakentamasta MU-alueelle siten, että vaikeutetaan alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen.
- r: merkintä osoittaa, että alueella on siirtämätöntä, laskennallista hajarakennusoikeutta.

0 125 250 500 m

 Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 7. Dorgarnin pohjoinen metsäalue- ja suoalue yleiskaavakartalla.

Luontotietolähde:

Manninen, E. 2020: Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys Meikon pohjoispuolella Rätallenin alueella Kirkkonummella vuonna 2020. Faunatican raportteja 72/2020.

Kantvikin Stormossen (7,14 ha)

Kuva 1. Kantvikin Stormossen -kohteen rajaus.

Kiinteistö: 257-481-1-120

METSO-luokka: osin I, osin II

METSO-valintaperusteet:

- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet ja ravinteiset rämeet (luokka I)
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset muut rämeet (luokka II)

Luontotyypit:

- Paikallinen suoyhdistymä (valtakunnallisesti puutteellisesti tunnettu DD)

Kuvaus:

Kohde edustaa luontotyyppiä paikallinen suoyhdistymä (valtakunnallisesti puutteellisesti tunnettu DD). Useita eri suotyyppisiä (isovarpuräme, sararäme, korpikäme, sarakorpi), ei oja. Länsiosassa sararämettä, mättäillä rämevarpuja ja välipinnoilla saroja (*Carex* sp.) ja tupasvillaa (*Eriophorum vaginatum*), jonkin verran myös raatetta (*Menyanthes trifoliata*) ja kurjenjalkaa (*Comarum palustre*).

Kuva 2. Rämettä Kantvikin Stormossenilla.

Kuva 3. Korpea Kantvikin Stormossenilla.

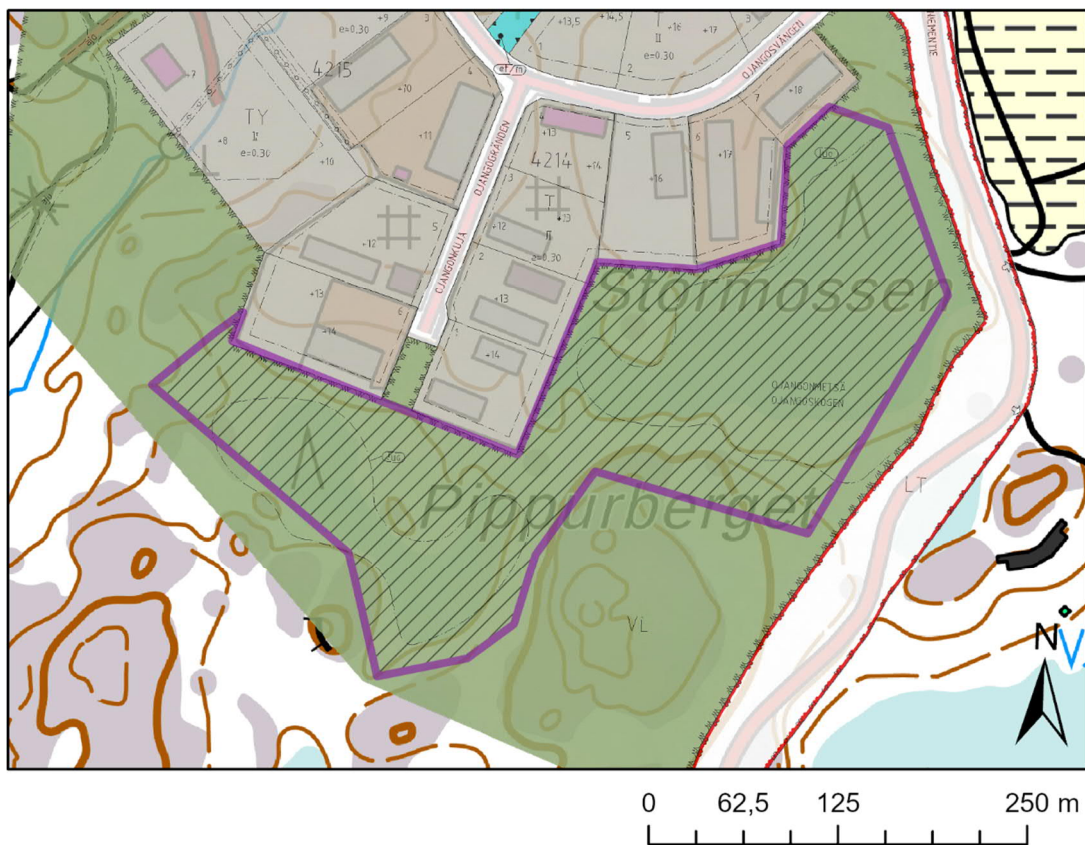
Kaavatilanne:

Strömsbyn teollisuusalueen asemakaava: pääosin VL/luo (lähivirkistysalue, luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) ja osin VL (lähivirkistysalue)

Kantvikin osayleiskaavan valmisteluaineisto: SL (luonnonsuojelualue)

Uusimaakaava 2050, Helsingin seudun vaihemaakuntakaava: Suojelualue

(https://www.uudenmaanliitto.fi/files/25022/Kartta_Helsingin_seudun_vaihemaakuntakaava.pdf)

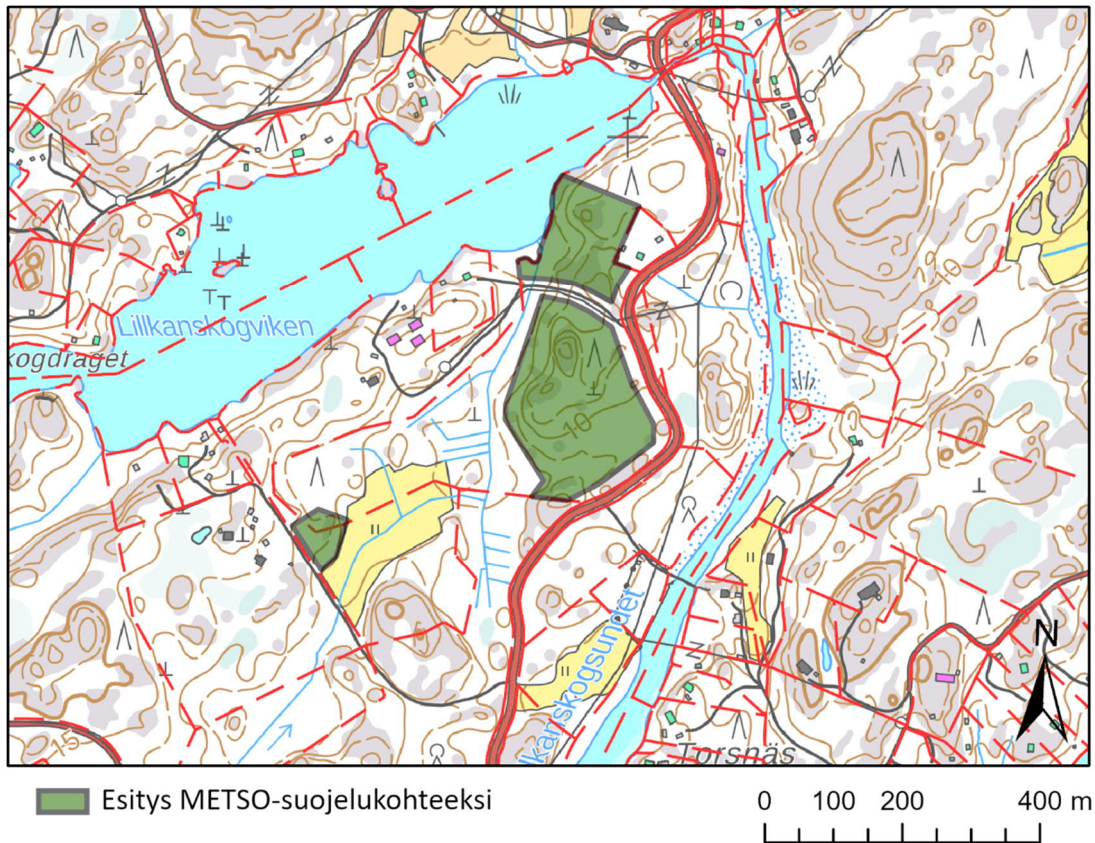
 Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 4. Kantvikin Stormossen -kohde asemakaavakartalla (1:5000).

Luontotietolähde:

Läntinen kuntakeskus, Pikkalanlahti, Kantvik ja Pippuri Luontoselvitys 2012–2013. Luontotieto Keiron Oy.

Lillkanskogin metsä- ja suoalueet (6,34 ha)

Kuva 1. Lillkanskogin metsä- ja suoalueet -kohteen raja.

Kiinteistö: 257-470-1-107, 257-470-2-136

METSO-luokka: I, II

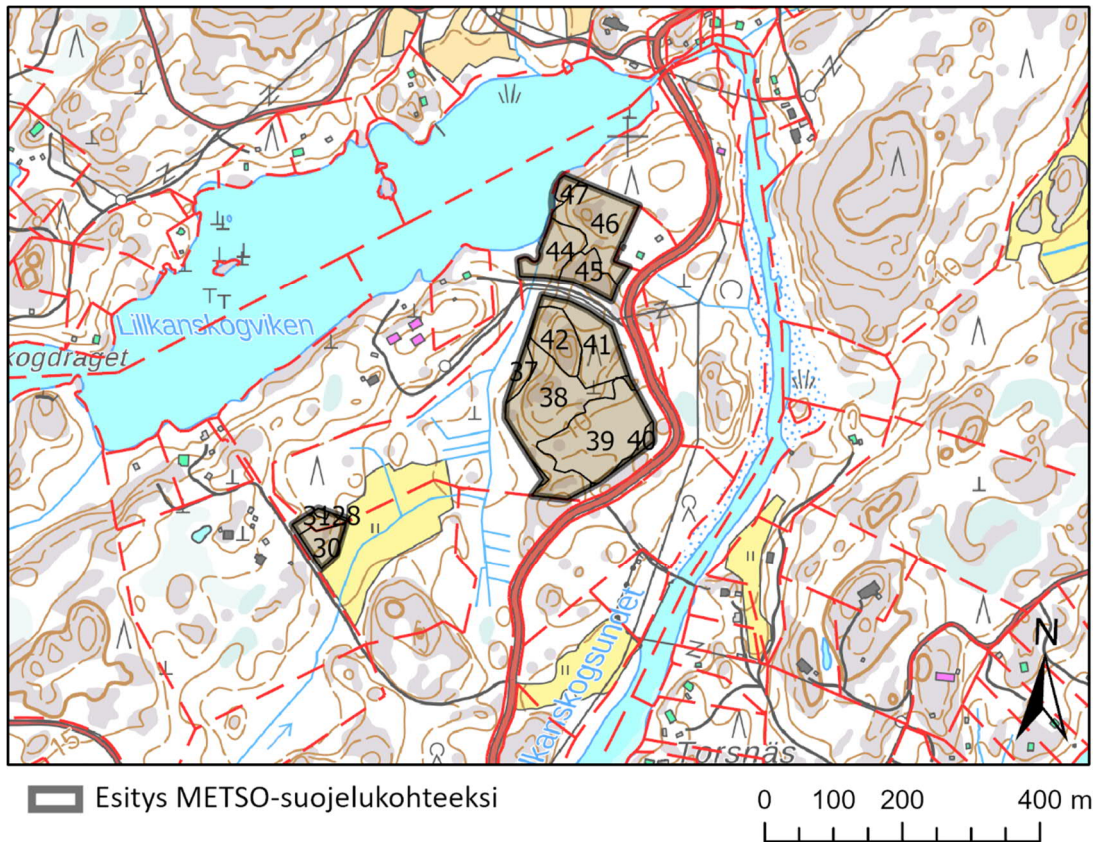
METSO-valintaperusteet:

- Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, jotka ovat lehtipuuvaltaisia ja joissa on lehdolle tyypillistä lajistollista monipuolisuutta (runsas lehtoruohosto, lehtopensaita tai muita lehtolajeja) (luokka II)
- Lehtomaisen kankaan havupuuvaltaiset yli 100-vuotiaat metsät
- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³/ha
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet

Luontotyyppit:

- Puna-ailakkityypin tuore keskiravinteinen lehto (valtakunnallisesti vaarantunut VU)
- Vanha kuusivaltainen lehtomainen kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Keski-ikäinen tuore mäntyvaltainen kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Kalliometsä (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Karu rannikkokallio (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Sarakorpi (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU)
- Mustikkakorpi (valtakunnallisesti vaarantunut VU)

Kuvaus:

Kuva 2. Lillkanskogin metsä- ja suoalueet -kohteen luontotyyppikuviot.

Pohjoisin osa-alue (kuviot 44 - 47) Lillkanskogvikenin rannalla on puna-ailakkityypin tuoretta keskiravinteista lehtoa (valtakunnallisesti vaarantunut VU luontotyyppi) sekä karua, avointa rannikkokalliota, kalliometsää ja nuorta kuivahkoa kangasta. Lehtoalue on tervaleppävaltainen, maisemallisesti arvokas, puoliavoin rantalehto, jonka arvokkaita piirteitä ovat monirunkoiset järeät lepät ja monilajinen kenttäkerros. Lajisto on kulttuurivaikutteinen, sillä kohde on ilmeisesti entistä hakamaata. Tervaleppien keskimääräinen rinnankorkeusläpimitta on 15–30 cm. Lisäksi on eri-ikäistä aliskasvosta. Alemmassa latvuserroksessa ja pensaskerroksessa kasvaa myös tuomea. Kenttäkerroksessa tavataan käenkaalia (*Oxalis acetosella*), hiirenporrasta (*Athyrium filix-femina*), nurmilauhaa (*Deschampsia cespitosa*), koiranheinää (*Dactylis glomerata*), puna-ailakkia (*Silene dioica*), metsäkortetta (*Equisetum sylvaticum*), rönsyleinikkiä (*Ranunculus repens*), suo-orvokkia (*Viola palustris*), röyhvihvilää (*Juncus effusus*), nokkosta (*Urtica dioica*), vadelmaa (*Rubus idaeus*), kieloa (*Convallaria majalis*), oravanmarjaa (*Maianthemum bifolium*), metsäalvejuurta (*Dryopteris carthusiana*) sekä kallioon rajautuvalla alueella kasvaa hietakastikkaa (*Calamagrostis epigejos*) ja ruovikkoon rajautuvalla alueella luhtavillaa (*Eriophorum angustifolium*).

Kuva 3. Tervaleppälehtoa pohjoisimmalla osa-alueella Lillkanskogvikenin rannalla.

Porkkalantien viereisellä osa-alueella (kuviot 38-42) on korpea, kalliometsää ja tuoretta mäntyvaltaista kangasta. Kuviolla 38 on keski-ikäistä tuoretta mäntyvaltaista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Korven (kuvio 39) reunaosat ovat mätäspintaista mustikkavaltaista aitokorpea, jossa kasvaa harvakseltaan kuusta, koivua ja tervaleppää sekä vähän myös haapaa ja mäntyä (keskimääräinen rinnankorkeusläpimitta 10–25 cm). Mustikkakorven (valtakunnallisesti vaarantunut VU luontotyyppi) mättäillä on mustikkaa, puolukkaa, metsäalvejuurta, virpapajua (*Salix aurita*) ja korpikarhunsammalta (*Polytrichum commune*). Keskiosa on vähäpuustoisempi ja kosteampaa välipintaa on siellä enemmän kuin mätäspintaa. Välipintojen lajeja kohteella ovat luhtasara, metsäkorte, terttualpi (*Lysimachia thyrsoflora*), jousivihvilä (*Juncus filiformis*), korpikaisla (*Scirpus sylvaticus*), nurmilauha, tähtisara (*Carex echinata*) sekä korpi- ja vaalearahkasammal (*Spahagnum girgensohnii*, *S. centrale*). Kohteella on myös pienialainen kokonaan avoin, hyvin kostea saraneva-alue, jossa tavataan lisäksi vehkaa (*Calla palustris*), raatetta (*Menyanthes trifoliata*), pullosaraa (*Carex rostrata*) ja kurjenjalkaa (*Comarum palustre*). Kuvion luonnontila on hyvä. Kuvioilla 40-42 on karua, avointa rannikkokalliota (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi), kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja nuorta kuivahkoa kangasta (valtakunnallisesti uhanalainen VU luontotyyppi).

Kuva 4. Korpea Porkkalantien viereisellä osa-alueella.

Svedjevikintien viereinen osa-alueella on kuviolla 30 vanhaa kuusivaltaista lehtomaista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja kuviolla 31 keski-ikäistä sekapuustoista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Vanhan metsän alueella on lukuisia pystyyn kuolevia kuusia sekä tuulenkaatortyö. Lahopuuta on arviolta 10–20 m³ hehtaarilla. Tosin suurin osa on melko tuoretta lahopuuta eli lahopuujatkumoa ei ole vielä ehtinyt syntyä. Kuusi on valtapuu. Sen ohella kasvaa mäntyä ja koivua. Puusto on melko eri-ikäisrakenteista. Ylimmän yhtenäisen latvuserroksen puiden rinnankorkeuslähimitta on 25–40 cm. Syntyneissä tuulenkaatojen valoaukoissa metsäkastikka (*Calamagrostis arundinacea*) on runsastunut.

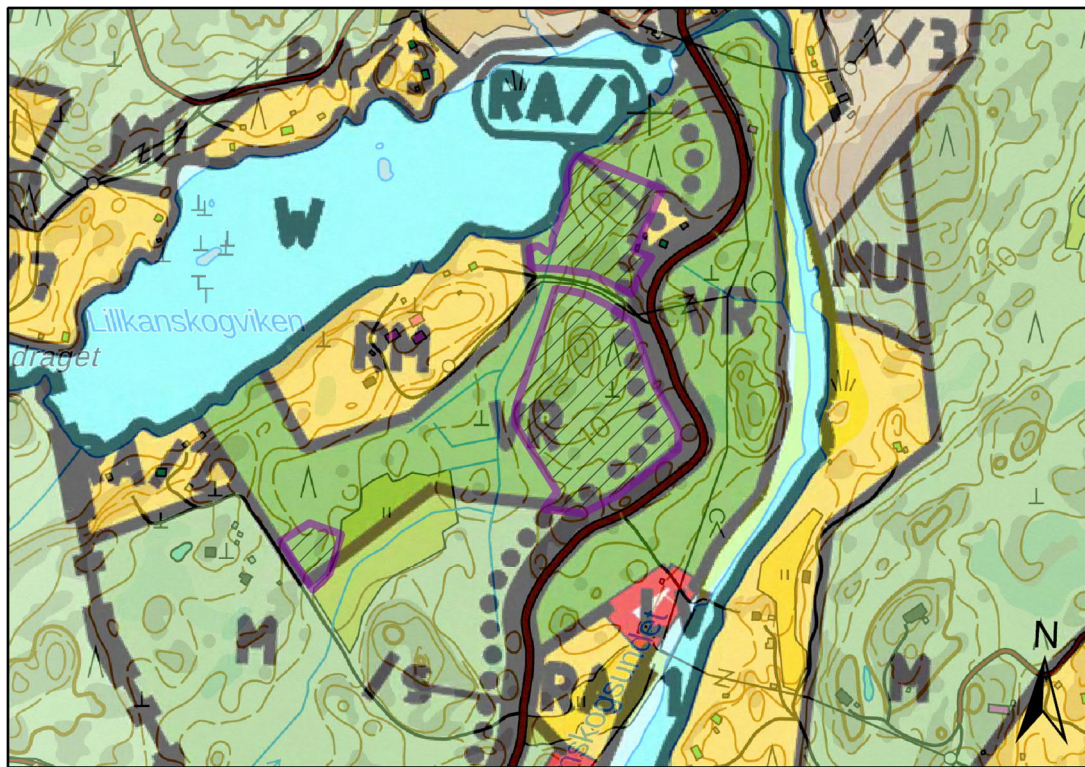

Kuva 5. Lahoavia maa- ja pystypuita Svedjevikintien varren osa-alueella.

Kaavatilanne:

Saaristo- ja rannikkoalueiden osayleiskaava: VR (retkeily- ja ulkoilualue)

- VR RETKEILY- JA ULKOILUALUE. Alue varataan yleiseen retkeily- ja ulkoilukäyttöön. Alueella sallitaan 1) yleisen retkeily- ja ulkoilutoiminnan edellyttämien tilojen, laitteiden ja rakennelmien sekä ulkoiluteiden-polkujen rakentaminen, 2) asuntoja ja niiden sivuasuntoja vain niillä rakennuspaikoilla, jotka ovat osayleiskaavan vahvistamisajankohtana jo mainitussa käytössä. Rakennuspaikkojen lukumäärää ei saa lisätä eikä vapaa-ajanasuntoja muuttaa pysyviksi asunnoiksi (omakotitaloiksi). Maankäytössä ja rakentamisessa on luonnon- ja maisemansuojelunäkökohdat otettava huomioon. Alueelle tulee tarvittaessa laatia käyttösuunnitelma. Alueen rakennusoikeus on, ellei merkinnällä ole toisin osoitettu, sijoitettu saman maanomistajan A-, RA-, RM-alueille tai se tulee käyttää M-alueella.

0 125 250 500 m

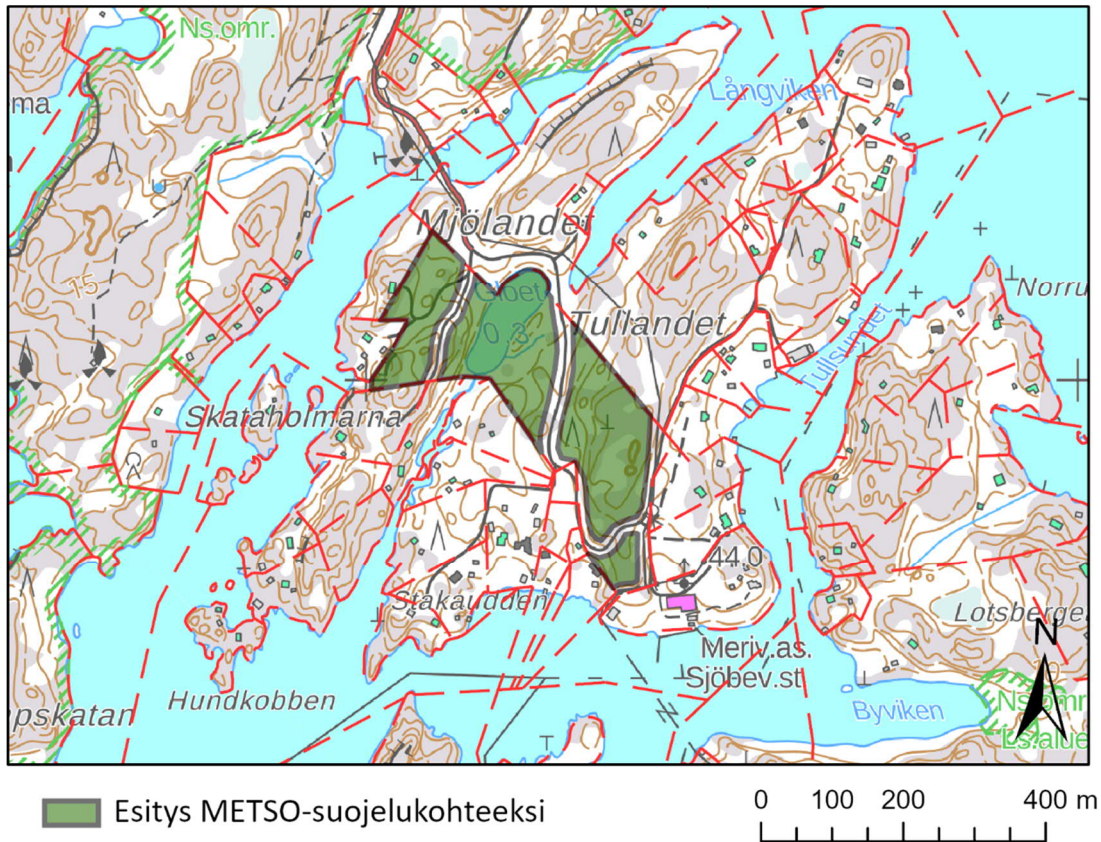
 Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 6. Lillkanskogin metsä- ja suoalueet -kohde saaristo- ja rannikkoalueiden osayleiskaavakartalla.

Luontotietolähde:

Manninen, E. 2018: Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys Kirkkonummen Lillkanskogin alueella 2018. Faunatican raportteja 28/2018.

Mjölandetin ja Tullandetin metsä sekä Gloet (5,50 ha)

Kuva 1. Kohteen rajaus.

Kiinteistöt: 257-470-2-136, 257-470-1-114

METSO-luokka: I, II, III

METSO-valintaperusteet:

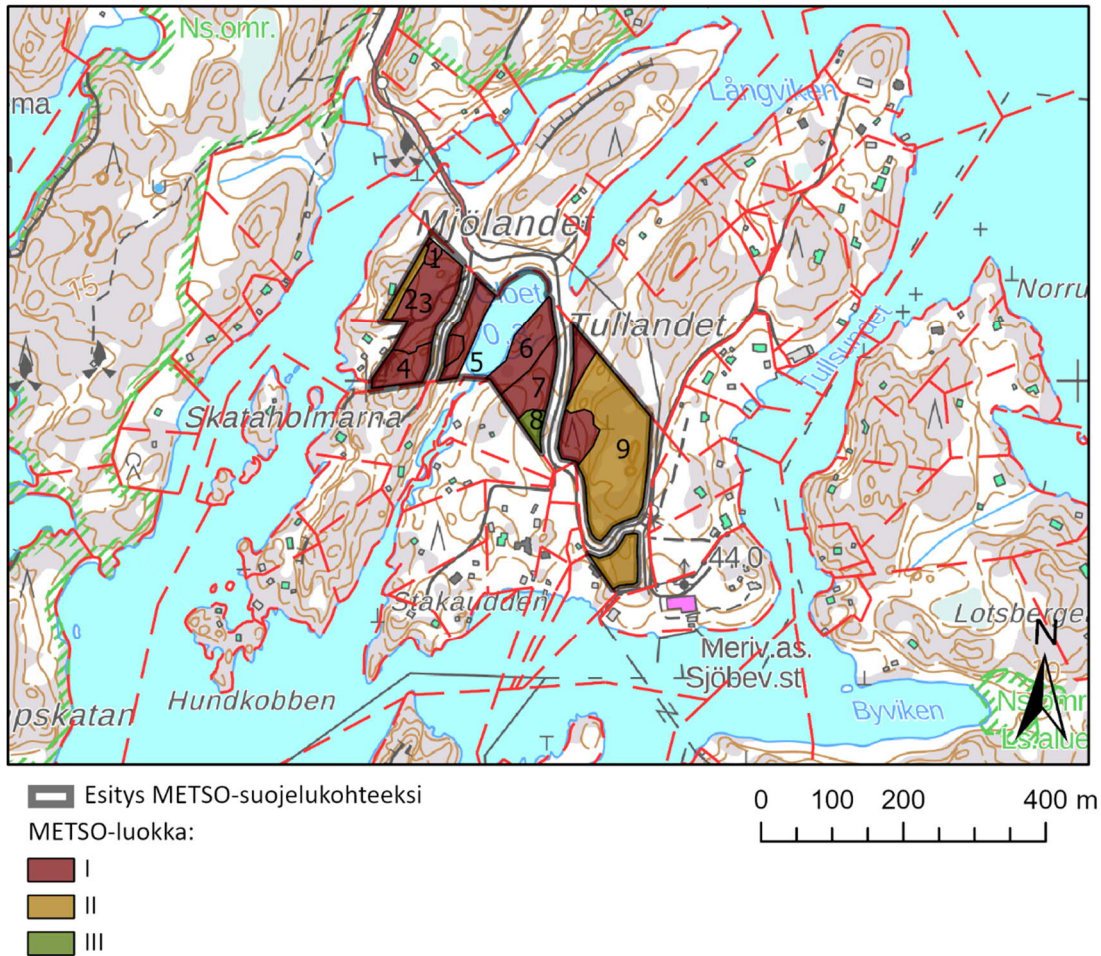
- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli $10 \text{ m}^3 / \text{ha}$ (luokka I)
- Kuivahkojen ja kuivien kankaiden varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m^3 hehtaarilla (luokka I)
- Puustoltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka II)
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet (luokka I)

Luontotyytit:

- Varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU)
- Varttunut kuivahko kangas (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN)

- Kalliometsä (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Karu poronjäkälä-sammalkallio (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT)
- Karu kalliotierasammalkallio (valtakunnallisesti säilyvä LC)
- Juolasarakorpi (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN)
- Itämeren suurruohosto (valtakunnallisesti säilyvä LC)

Kuvaus:

Kuva 2. Kohteen luontotyyppikuviot (1-9) ja näiden METSO-luokat.

Kuvio 1:

Juolasarakorpi (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN) luontotyyppi). Korpisoistuman järein mänty- ja kuusipuusto on reunoilla, keskiosassa kasvaa lähinnä vain kitukasvuista koivua. Korven mätäspinnoilla kasvaa mustikkaa, puolukkaa, korpikarhunsammalta (*Polytrichum commune*) ja seinäsammalta (*Pleurozium schreberi*). Suuri osa kohteen keskiosasta on välipintaa, jossa kasvaa jokaipaikansaraa (*Carex nigra*), terttualpia (*Lysimachia thyrsiflora*), ojasorsimoa (*Glyceria fluitans*), harmaasaraa (*Carex canescens*) sekä korpi- ja vaalearahkasammalta (*Sphagnum girgensohnii*, *S. centrale*). Korpea ei ole ojitettu, eikä siellä näy merkkejä puuston käsittelystä.

METSO-valintaperuste:

- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet (luokka I)

Kuva 3. Juolasarakorpea kuviolla 1.

Kuvio 2:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja karua poronjäkäla-sammalkalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Harvaa kalliomännikköä. Tavanomaista karujen rannikon läheisten kallioiden kasvillisuutta: katajaa, metsälauhaa, puolukkaa, kanervaa, poronjäkäliä, seinäsammalta ja tierasammalia. Muutamia vanhoja kilpikaarnaisia käkkyrämäntyjä ja keloja.

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka II)

Kuvio 3:

Varttunutta havupuuvältaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU luontotyyppi). Kohteen puusto on harvahkoa kuusta, mäntyä ja koivua, joiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 20–30 cm. Muutamien ylimmäntyjen läpimitta on jopa 40–50 cm. Ylismännyt ovat käkkyräisiä ja kilpikaarnaisia. Lisäksi on eri-ikäistä alikasvustoa. Sivupuuna on muutama haapa. Puustoa on joskus aikoinaan harvennettu, sillä näkyvillä on vanhoja kantoja. Puuston tilarakenne on kuitenkin luonnontilaisen kaltainen. Kohteelle on muodostunut kohtalaisen runsaasti lahoppuuta. Osa maapuista on pitkälle lahonneita, ja kohteella on myös kookkaita tuulentaatoja. Lisäksi on pystylahoppuuta, mm. iso pystyyn kuollut kuusi sekä kelomäntyjä, joita tikat ovat takoneet. Suuri osa lahoppuusta on kuitenkin pieniläpimittaista. Kenttä- ja pohjakerroksen lajisto on

tuoreille kankaille tavanomaista mustikkaa, sananjalkaa (*Pteridium pinetorum*), metsäkastikkaa (*Calamagrostis arundinacea*), puolukkaa ja metsälauhaa (*Avenella flexuosa*) sekä seinäsammalta (*Pleurozium schreberi*), kangaskynsisammalta (*Dicranum polysetum*) ja kerrossammalta (*Hylocomium splendens*). Pienialaisissa soistuneissa painanteissa tavataan lisäksi jokapaikansaraa (*Carex nigra*) ja korpirahkasammalta (*Sphagnum girgensohnii*).

Kuva 4. Varttunutta havupuuvältaista kangasta kuviolla 3.

Kuvio 4:

Varttunutta kuivahkoa kangasta (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN luontotyyppi) ja kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Kohde on kallio- ja kangasmetsän mosaiikki, jossa kasvaa harvakseltaan mäntyä sekä sivupuulajina kuusta ja vähän koivua. Vallitsevan latvuserroksen puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 20–35 cm, mutta kohteella on ylispuina joitakin kookkaita ja vanhoja kakkäraöksaisia mäntyjä. Lisäksi on eri-ikäistä alikasvosta. Kohteella on useita isojakin maapuita, pystyyn kuolleita kuusia ja tikan hakkaamia kuorettomia mäntyjä. Pensaskerroksessa kasvaa katajaa. Kenttäkerroksessa kasvaa puolukkaa, mustikkaa, metsälauhaa, kanervaa (*Calluna vulgaris*) ja metsäkastikkaa sekä pohjakerroksessa seinä- ja kangaskynsisammalta.

METSO-valintaperuste:

- Kuivahkojen ja kuivien kankaiden varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahoppuuta yli 10 m³ hehtaarilla (luokka I)

Kuva 5. Varttunutta kuivahkoa kangasta kuviolla 4.

Kuvio 5:

Gloetin etelärannalla on pienialainen luhtaranta, joka edustaa luontotyyppiä Itämeren suuruohosto (valtakunnallisesti säilyvä LC). Huomionarvoisin laji on melko harvinainen merisara (*Carex mackenziei*). Lisäksi kohteella kasvaa harvakseltaan järviruokoa (*Phragmites australis*) sekä mm. merikaislaa (*Bolboschoenus maritimus*), nurmilauhaa (*Deschampsia cespitosa*), rantamataraa (*Galium palustre*), röyhvihvilää (*Juncus effusus*), rantayrttiä (*Lycopus europaeus*), puna-ailakkia (*Silene dioica*), ruokohelpia (*Phalaroides arundinacea*), rantanurmikka (*Poa palustris*), jousivihvilää (*Juncus filiformis*), mesiangervoa (*Filipendula ulmaria*) ja vesihierakkaa (*Rumex aquaticus*).

Kuva 6. Luhtarantaa kuviolla 5.

Kuvio 6:

Varttunutta havupuuvältaista lehtomaista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Kohteella kasvaa pääpuulajina kuusta sekä sivupuulajeina koivua ja haapaa sekä vähän pihlajaa. Gloetin rannalla on lisäksi tervaleppää. Vallitsevassa latvuserroksessa puiden rinnankorkeusläpimitta vaihtelee enimmäkseen välillä 15–30 cm, mutta ylispuiden läpimitta on jopa 40 cm. Lisäksi on eri-ikäistä alikasvosta. Arvokkaimpia piirteitä kohteella ovat pensaskerroksessa kasvavat muutamat pähkinäpensaat ja merkittävä lahopuun määrä. Tuulenkaatamia puita on jopa suurissa keräymissä. Gloetin rannalla on pieni avoin rantakallio, jossa kasvaa puutarhakarkulaisena sormustinkukkaa (*Digitalis* sp.). Rantakallion kohdalla Gloetiin laskee pieni kausikuiva noro, jota on ilmeisesti kaivettu ja suoristettu, joten se ei ole vesilain tarkoittama suojeltava luontotyyppi. Sen ympäristö on kuitenkin muuta kuviota kosteampi, joten se lisää kohteen monimuotoisuutta. Uoman varrella kasvaa mm. nurmilauhaa, jokapaikansaraa, röyhyvihvilää, harmaasaraa (*Carex ceneszens*), okarahkasammalta (*Sphagnum squarrosum*) ja luhtakuirisammalta (*Calliergon cordifolium*). Muuten kohteen lajisto on lehtomaisille kankailla tyypillistä. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. puolukkaa, käenkaalia (*Oxalis acetosella*), metsäalvejuurta (*Dryopteris carthusiana*), mustikkaa ja metsälauhaa. Pohjakerroksessa tavataan mm. metsäliekosammalta (*Rhytidiadelphus triquetrus*).

METSO-valintaperuste:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³ /ha (luokka I)

Kuva 7. Pähkinäpensaita kuviolla 6.

Kuvio 7:

Varttunutta havupuuvältaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU luontotyyppi). Kohteen puusto on eri-ikäisrakenteista ja puuston tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen, vaikka puustoa onkin aikoinaan harvennettu. Pääpuulajit ovat mänty ja kuusi, sivupuuna on koivua sekä yksittäisiä haapoja ja raitoja. Vallitsevassa latvuskerroksessa puiden läpimitta vaihtelee välillä 15–30 cm. Ylispuuna on vanhoja kilpikaarnaisia mäntyjä, joiden läpimitta on jopa 40 cm. Lisäksi on eri-ikäistä alikasvosta, jossa on myös pihlajaa. Kohteella on runsaasti eri-ikäistä ja -kokoista lahopuuta, niin maapuitakin kuin pystylahopuitakin, esimerkiksi kuorettomia tikan hakkaamia mäntyjä, pystyyn kuolevia kuusia ja ränsistyneitä lehtipuita. Laholta kuusen juurakolta löytyi erittäin uhanalaisen (EN), rauhoitetun sekä luontodirektiivin liitteen II lajeihin kuuluvan lahokaviosammalten (*Buxbaumia viridis*) itujuväsryhmiä. Kohteella on pienialainen soistuma, jossa kasvaa korpilahkasammalta, korpikarhunsammalta (*Polytrichum commune*) ja harmaasaraa. Muuten kenttä- ja pohjakerroksen kasvillisuus on tuoreille kankaille tavanomaista. Kenttäkerros on mustikkavaltaista. Pohjakerroksen runsaimmat lajit ovat kerros- ja seinäsammal.

METSO-valintaperuste:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³ /ha (luokka I)

Kuva 8. Varttunutta havupuuvältaista tuoretta kangasta kuviolla 7.

Kuvio 8:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja karua poronjäkäla-sammalkalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Harvaa kalliomännikköä sekä pientä männyn taimikkoa. Kasvi- ja jäkäläpeite selvästi kulunut. Puustoa raivattu. METSO III.

Kuvio 9:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja karua kalliotierasammalkalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC luontotyyppi). Kalliolla kasvaa enimmäkseen harvaa männikköä. Vanhimmat männyt ovat käkkyräöksaisia ja kilpikaarnaisia. Myös keloja on useita. Kookkaimman männyn dbh jopa 50 cm. Kohteella on jonkin verran lahpuuta (arviolta 3–5 m³/ha). Kalliolla on lisäksi iso monimetrinen siirtolohkare, jonka alla on luolamainen syvennys. Pensaskerroksessa katajaa, kenttäkerroksessa mustikkaa, puolukkaa, metsälauhaa, kangasmaitikkaa, kanervaa, metsäkastikkaa ja sananjalkaa sekä vähemmässä määrin tuoksusimaketta, kalliovillakkoa ja rohtotädykettä. Pohjakerroksessa kasvaa seinäsammalta, kangaskarhunsammalta ja poronjäkäliä. Soistuneessa painanteessa lisäksi jokapaikansaraa, jouhivihvilää, juolukkaa, variksenmarjaa, kangasraikasammalta ja korpikarhunsammalta. Kalliolla on vanhoja betonirakenteita. Kasvi- ja jäkäläpeite on polkujen kohdilta kulunut.

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka II)

Gloet:

Kluuviflada, on melkein valmiiksi kuroutunut kluuvi, mutta sen suuaukko on meriveden keskivesikorkeuden alla. Vesilain 2. luvun 11 §:n mukainen flada, jonka luonnontilan vaarantaminen on kielletty.

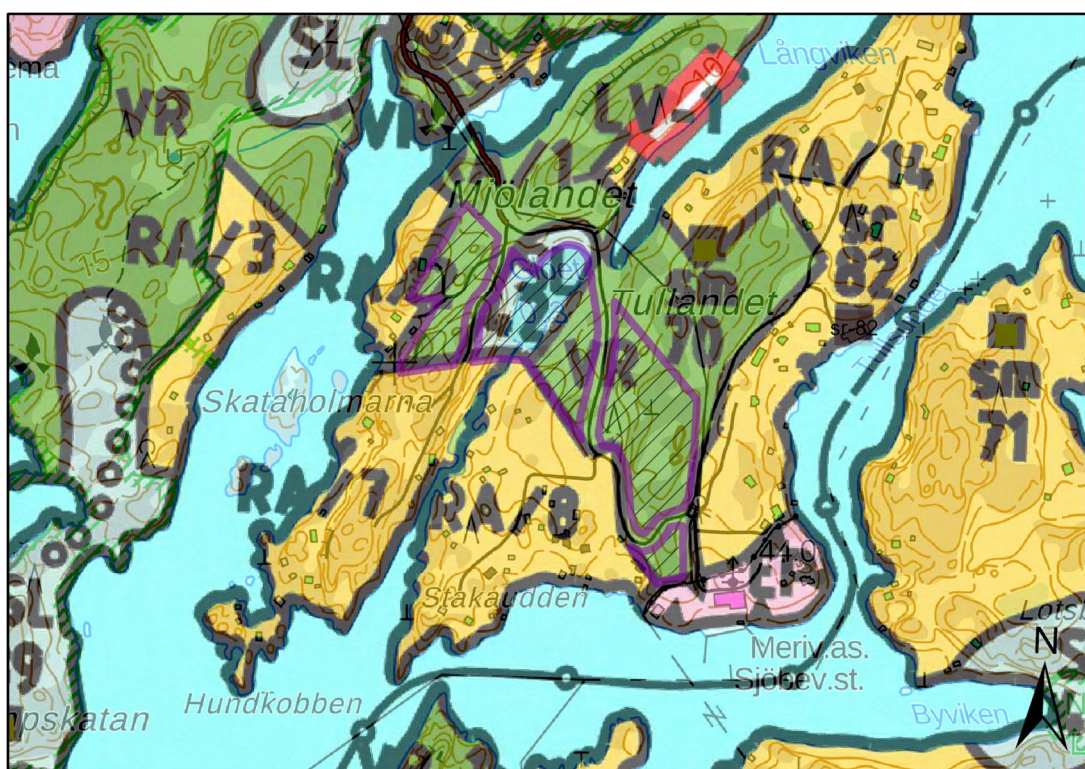

Kuva 9. Gloetin kluuvifladaa.

Kaavatilanne:

Saaristo- ja rannikkoalueiden osayleiskaava: VR (virkistys- ja retkeilyalue), SL (luonnonsuojelualue)

- VR RETKEILY- JA ULKOILUALUE. Alue varataan yleiseen retkeily- ja ulkoilukäyttöön. Alueella sallitaan 1) yleisen retkeily- ja ulkoilutoiminnan edellyttämien tilojen, laitteiden ja rakennelmien sekä ulkoiluteiden-polkujen rakentaminen, 2) asuntoja ja niiden sivuasuntoja vain niillä rakennuspaikoilla, jotka ovat osayleiskaavan vahvistamisajankohtana jo mainitussa käytössä. Rakennuspaikkojen lukumäärää ei saa lisätä eikä vapaa-ajanasuntoja muuttaa pysyviksi asunnoiksi (omakotitaloiksi). Maankäytössä ja rakentamisessa on luonnon- ja maisemansuojelunäkökohdat otettava huomioon. Alueelle tulee tarvittaessa laatia käyttösuunnitelma. Alueen rakennusoikeus on, ellei merkinnällä ole toisin osoitettu, sijoitettu saman maanomistajan A-, RA-, RM-alueille tai se tulee käyttää M-alueella.
- SL LUONNONSUOJELUALUE. Luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu alue.

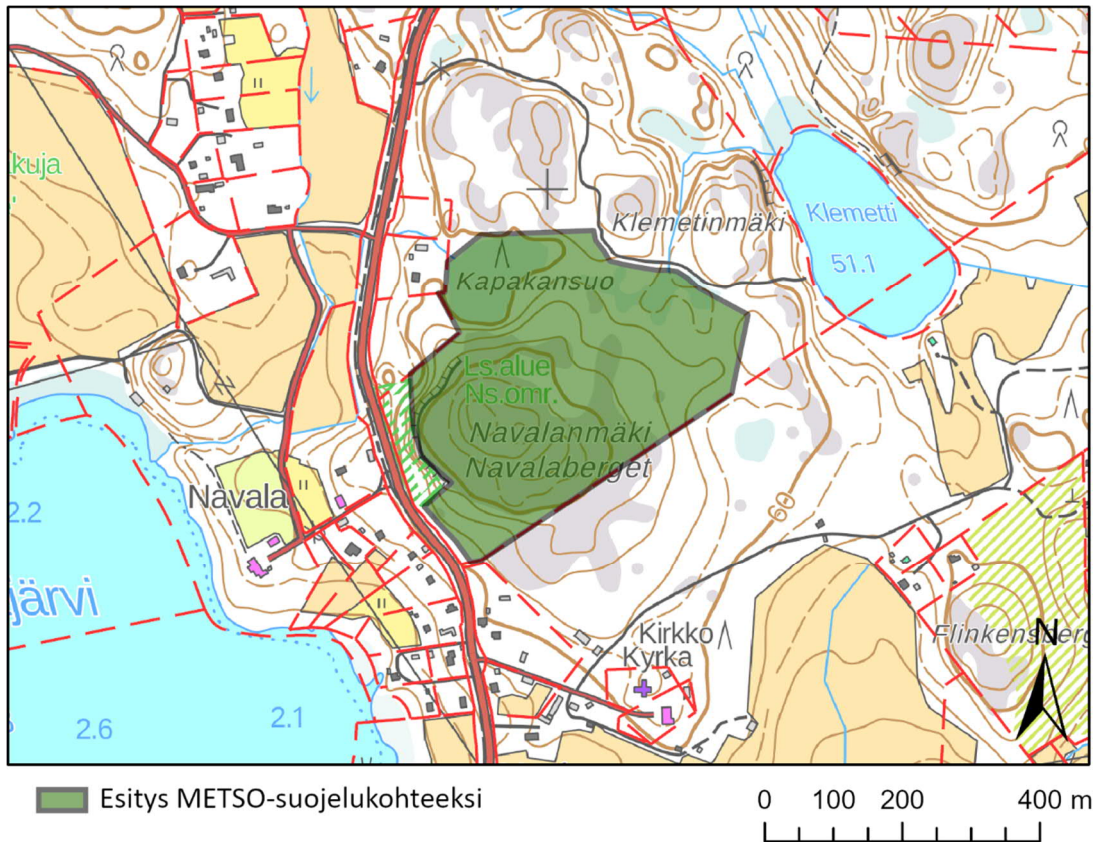
 Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 10. Kohde saaristo- ja rannikkoalueiden osayleiskaavan kartalla.

Luontotietolähde:

Manninen E. 2020. Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys Kirkkonummen Mjöländetin ja Tulländetin alueella vuonna 2020. Faunatican raporteja 60/2020.

Navalanmäen kalliometsä ja Kapakansuo (14,95 ha)

Kuva 1. Navalanmäen kalliometsä ja Kapakansuo -kohteen rajaus.

Kiinteistö: 257-449-2-671

METSO-luokka: osin I, osin II (lisäksi luonnontilaltaan heikompia välialueita)

METSO-valintakriteerit:

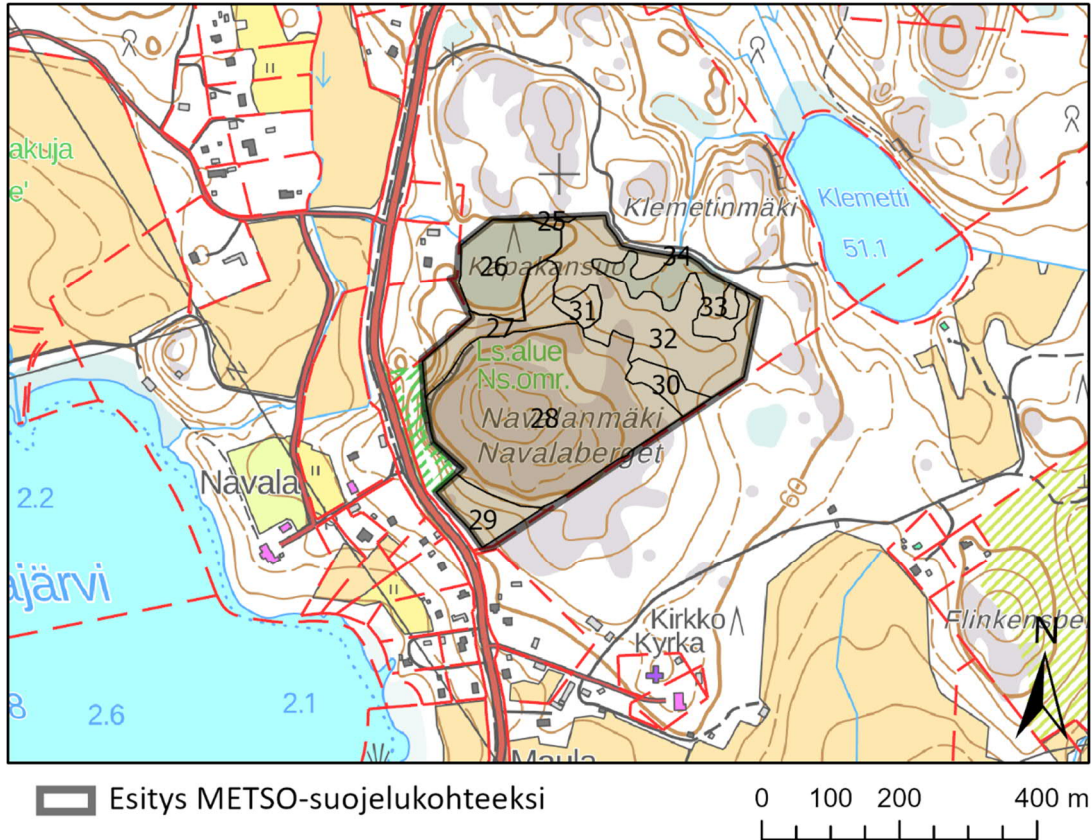
- Tuoreen kankaan havupuuvaltaiset yli 120-vuotiaat metsät (luokka I)
- Kuivahkojen ja kuivien kankaiden metsät, jotka ovat yli 140-vuotiaita (luokka I)
- Puustoltaan yli 140-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka I)
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset avosuot, joiden reunusmetsissä on monimuotoisuudelle merkittäviä rakennepiirteitä (luokka II)
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset ravinteiset rämeet (luokka I)
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset ravinteiset korvet (luokka I)

Luontotyypit:

- Vanha mäntyvaltainen kuivahko kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettäviä NT)
- Vanha sekapuustoinen tuore kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Kalliometsä (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Karu avoin laakea sisämaakallio (valtakunnallisesti säilyvä LC)

- Korpiräme (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU)
- Mustikkakorpi (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU)
- Sarakorpi (valtakunnallisesti silmälläpidettäviä NT ja Etelä-Suomessa uhanalainen vaarantunut VU)
- Paikallinen suoyhdistymä, valtakunnallisesti puutteellisesti tunnettu DD)

Kuvaus:

Kuva 2. Kohteen luontotyyppikuviot (26-34).

Kuvio 26:

Kapakansuo, paikallinen suoyhdistymä (valtakunnallisesti puutteellisesti tunnettu DD luontotyyppi) on säilynyt asutuksen läheisyydestä huolimatta hyvin luonnontilaisena, eikä merkkejä ojituksesta ole näkyvillä. Suon keskustan avoin nevaräme on paitsi luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas, myös maisemallisesti upea. Rauhallisella suolla on runsaasti hirvieläinten jälkiä. Keskiosassa on pääosin lähes puutonta rahkarämettä. Mättäillä tavataan suovarpuja, juolukkaa, variksenmarjaa (*Empetrum nigrum*), suopursua (*Rhododendron tomentosum*), suokukkaa (*Andromeda polifolia*), mustikkaa, kanervaa, ja isokarpaloa (*Vaccinium oxycoccos*) sekä lakkaa (*Rubus chameamorus*), pyöreälehtikihokkia (*Drosera rotundifolia*) ja tupasvillaa (*Eriophorum vaginatum*), rusko-, ruso- ja punarahkasammalta (*Sphagnum fuscum*, *S. rubellum*, *S. magellanicum*), rämekarhunsammalta (*Polytrichum strictum*) ja seinäsammalta (*Pleurozium schreberi*). Välipintojen lajeja ovat riippasara (*Carex magellanica*), valkopiirtoheinä (*Rhynchospora alba*) ja rämerahkasammal. Keskustassa on lisäksi melko pienialaisesti ve-

tistä rimpinevaa, jonka upottavissa rimmissä kasvaa silmäkerahkasammalta (*Sphagnum balticum*). Keskustan mätäspinoilla kasvaa pieniä kitukasvuisia mäntyjä. Reunoilla niukkapuustoinen neva- ja rahkaräme vaihettuu mäntyä kasvavaksi isovarpurämeeksi ja edelleen korpirämeeksi ja kuusivaltaiseksi aitokorveksi. Reunuskorvet ovat kasvillisuustyypiltään etupäässä mätäspintaista mustikkakorpea, mutta paikoin on välipintoja, jossa tavataan järvikortetta (*Equisetum fluviatile*), maariankämmeekkää (*Dactylorhiza maculata*), raatetta (*Menyanthes trifoliata*), tähtisaraa (*Carex echinata*) ja pullosaraa (*Carex rostrata*) sekä korpi- ja vaalearahkasammalta (*Sphagnum irgensohnii*, *S. centrale*). Kuusen ohella reunuskorvissa kasvaa vähän hieskoivua ja tervaleppää.

METSO-valintaperuste:

- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset avosuot, joiden reunusmetsissä on monimuotoisuudelle merkittäviä rakennepiirteitä (luokka II)

Kuva 3. Kapakansuota kuviolla 26.

Kuvio 27, 28, 29:

Pääosin kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä luontotyyppi) ja karua avointa laakeaa sisämaakalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC luontotyyppi). Kohteen puusto on luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista, eri-ikäisrakenteista. Ainakaan tuoreista harvennuksista ei ole merkkejä. Merkittävä osa puustosta on vanhoja suuria kilpikaarnaisia, lakkapäisiä ja käkkyräisiä mäntyjä. Kohteen pohjoisosassa on rajattu mukaan kangasmetsää, jossa on kohtalaisen paljon lahoppua, arviolta 5–10 m³/ha, sisältäen eri lahoasteen maapuita, suuria tuulentaatoja, keloja, tikan pajapuita, pystyyn kuolevia kuusia sekä ränsistyneitä koivuja ja koivupötkelöitä. Kohteen lounaisosassa on lisäksi vanhaa eri-ikäisrakenteista kangasmetsää, joka on ollut pitkään metsänhoidon ulkopuolella. Koko Navalanki on arvokas luonnontilainen kallioalue, jossa on paksuja yhtenäisiä poronjäkälikköjä, soistumia ja laajoja paahteisia avokallioita. Jäkäläpeite tai kasvillisuus ei ole kulunut. Kalliolla on myös pieni, mutta selvärajainen muinaisrantakivikko. Eteläosan rinteellä on suuria lohkaraita. Komea pystysuora jyrkänne rajautuu sen alapuoliseen suojeltuun tammilehtoon. Kallioalue on rauhallinen, ja siellä on

havaittu runsaasti kauriiden jätöksiä. Kasvillisuus on alueen karuille kallioille tavanomaista. Runsaimmat lajit ovat kanerva, puolukka, metsälauha, mustikka, kangaskarhunsammal (*Polytrichum juniperinum*), kynsisammalet (*Dicranum* sp), tierasammalet (*Racomirium* spp.) ja isohirvenjäkälä (*Cetraria islandica*). Soistumat monipuolistavat lajivalikoimaa. Niissä tavataan mm. virpapajua (*Salix aurita*), juolukkaa, variksenmarjaa, tupasvillaa, suopursua, juolasaraa (*Carex nigra* ssp. *nigra*), kangasrahkasammalta (*Sphagnum capillifolium*) ja suonihuopasammalta (*Aulacomnium palustre*). Kallion rinteillä on myös laajoja valuvesipintoja, joissa on paksua kangasrahkasammalpeitteitä.

METSO-valintaperuste:

- Kuivahkojen ja kuivien kankaiden metsät, jotka ovat yli 140-vuotiaita (luokka I)
- Tuoreen kankaan havupuuvaltaiset yli 120-vuotiaat metsät (luokka I)
- Puustoltaan yli 140-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka I)

Kuva 4. Navalanmäen kalliometsää.

Kuviot 30 ja 31:

Keski-ikäistä kuusivaltaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Luonnontila heikentynyt, mutta kyseessä Navalanmäen kalliometsän reunametsät.

Kuvio 32:

Nuori kuivahko kangas (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU luontotyyppi), jonka luonnontila on heikentynyt, mutta joka sijaitsee METSO-luokan I kuvioiden välissä.

Kuvio 33:

Soistuma, jolla on korpikämmettä ja mustikkakorpea (valtakunnallisesti uhanalaisia, vaarantuneita VU luontotyyppinä) sekä sarakorpea (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa uhanalainen vaarantunut VU luontotyyppi). Soistuman luonnontila on hieman heikentynyt, muutamia kantoja on näkyvillä. Kohteen vesitalous sen sijaan vaikuttaa luonnontilaisen kaltaiselta. Luonnonhoitokuviotietojen mukaan soistuman alueella on ollut joskus ojitusta, mutta ojia ei maastossa enää voi erottaa. Kevyt poimintaharvennus on luultavasti hyödyntänyt välipintojen suolajeja, sillä puuston haihduttamisen vähennyttyä kasvualusta on entistä kosteampi. Soistuma on syntynyt pitkänomaiseen ja kapeaan maaston painanteeseen, ja sen eri päiden kasvillisuus poikkeaa hieman toisistaan. Kohteen keskiosa on mätäspintaista aitokorpea (mustikkakorpea) ja myös kuusivaltainen puusto on järeämpää kuin muualla kohteella (rinnankorkeusläpimitta n. 20 cm). Länsi- ja itäpäävät ovat suurelta osin välipintojen ja mätäspintojen mosaiikkia, ja monin paikoin välipintaa on huomattavasti mätäspintaa enemmän, jolloin kitukasvuinen puusto kasvaa mätäillä. Länsipäässä kasvaa mäntyä ja koivua (korpikämmettä), itäpäässä kuusta ja koivua ja vähän pieniä tervaleppiä (sarakorpi). Puuston rinnankorkeusläpimitta on 7–15 cm, mutta lisäksi on paljon pienempää aliskasvosta ja joitakin kookkaampia ylimäntyjä (läpimitta 20–30 cm). Mätäspintojen lajeja ovat mustikka, puolukka, tupasvilla, kanerva, metsäalvejuuri, pallosara (*Carex globularis*), suopursu, kerrossammal (*Hycodium splendens*), seinäsammal, punarahkasammal ja suonihuopasammal. Välipinnoilla tavataan juola-, tähti- ja pullosaraa (*Carex nigra* ssp. *nigra*, *C. echinata*, *C. rostrata*), maariankämmeä (*Dactylorhiza maculata*), kurjenjalkaa ja metsäkortetta sekä korpikämmensammalta (*Polytrichum commune*) ja räme- ja korpikämmensammalta (*Sphagnum angustifolium*, *S. girgensohnii*). Pensaskeroksessa kasvaa paatsamaa, pajuja ja katajaa.

METSO-valintaperuste:

- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset ravinteiset rämeet (luokka I)
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset ravinteiset korvet (luokka I)

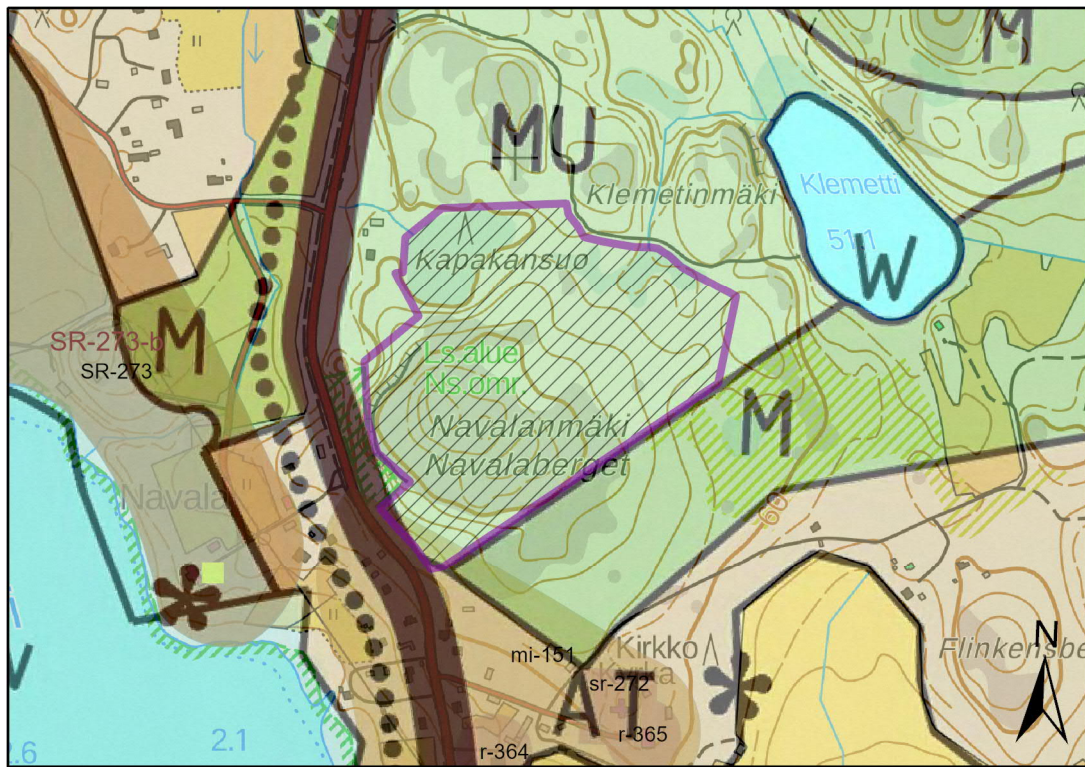

Kuva 5. Soistumaa kuviolla 33.

Kaavatilanne:

Yleiskaava: MU (maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaustarvetta ja/tai ympäristöarvoja

- MU MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ULKOILUN OHJAUSTARVETTA JA/TAI YMPÄRISTÖARVOJA. Alue varataan ensisijaisesti maa- ja metsätaloukseen. Alueen metsänhoidossa tulee kiinnittää huomioita hyväksytyihin luonnon huomioonottaviin käsittelytapoihin sekä uuden luonnonsuojelulain ja uuden metsälain mukanaan tuomiin vaatimuksiin luonnon suhteen. Alueella sallitaan maatalouden ja siihen soveltuvien elinkeinojen harjoittaminen sekä tätä palveleva rakentaminen. Asuntojen rakentaminen niillä rakennuspaikoilla, jotka ovat yleiskaavan vahvistamisajankohtana asumiskäytössä. Asuntojen lukumäärää ei saa lisätä eikä loma-asuntoja muuttaa pysyviksi asunnoiksi (omakotitaloiksi). Rakennuslain 31 §:n perusteella kielletään rakentamasta MU-alueelle siten, että vaikeutetaan alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen.

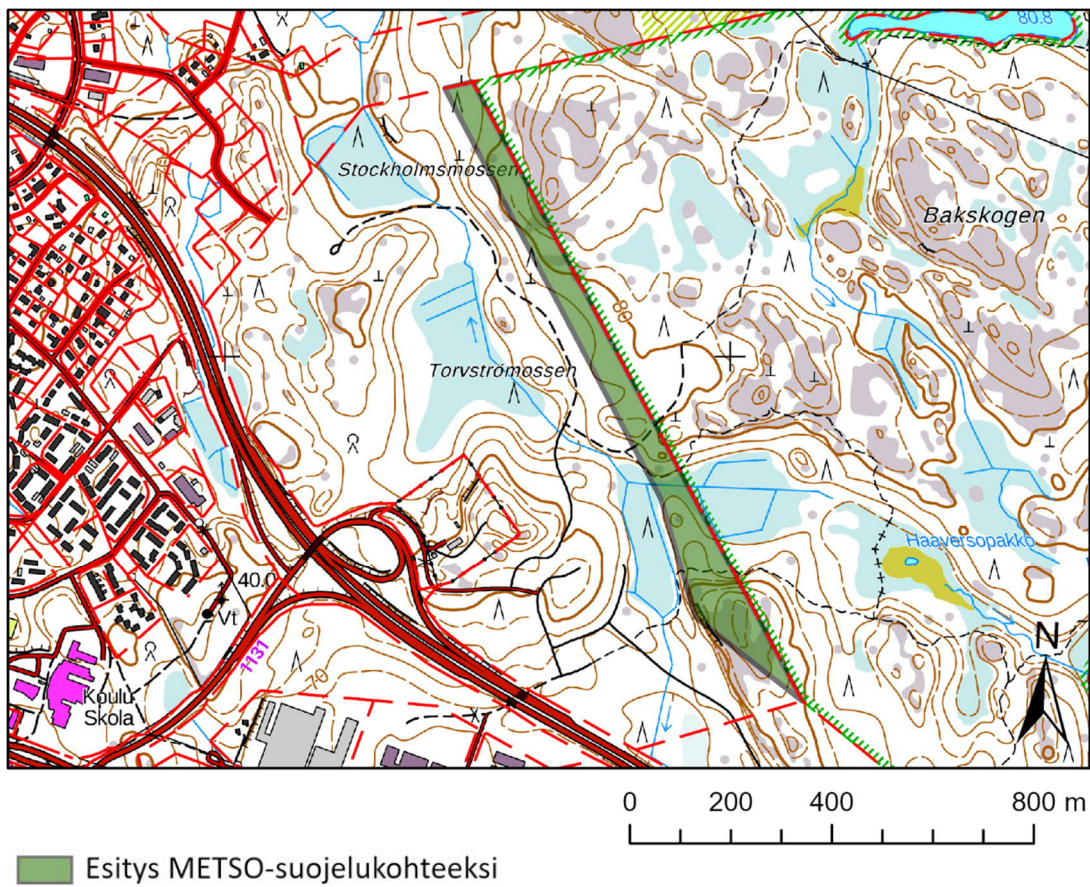
 Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 6. Navalanmäki ja Kapakanmäki -kohde yleiskaavakartalla.

Luontotietolähde:

Manninen, E. 2018: Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys Kirkkonummen Navalanmäen ja Lemetin alueella 2018. Faunatican raportteja 25/2018.

Nuuksion Natura-alueen kohde (8,55 ha)

Kuva 1. Kohteen rajaus.

Kiinteistö: 257-449-2-538

METSO-luokka: I

METSO-valintaperusteet:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahoppuuta yli 10 m³/ha (luokka I)

Luontotyytit:

- Kalliometsä (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU)

Kuvaus:

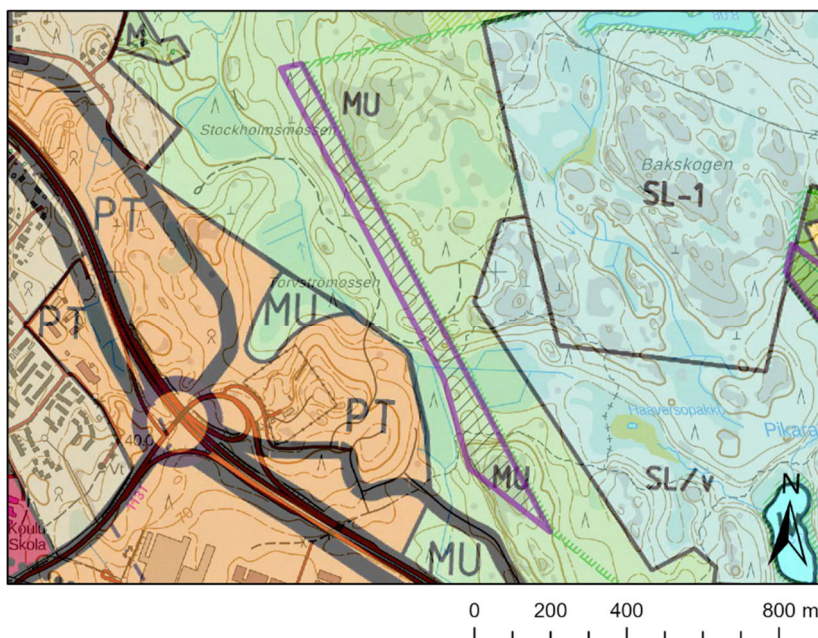
Nuuksion kansallispuistoon rajautuva alue, joka kuuluu Natura 2000 -verkostoon. Pääosin varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasmetsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä luontotyyppi NT luontotyyppi), eteläosassa on kalliomännikköä (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Kangasmetsän alueella on tehty harvennusta noin 30 vuotta sitten, puuston ikä- ja tilarakenne ovat suurimmassa osassa aluetta tällä hetkellä melko tasaisia.

Kaavatilanne:

Yleiskaava 2020: MU (maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaustarvetta ja/tai ympäristöarvoja)

- MU MAA-JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ULKOILUN OHJAUSTARVETTA JA/TAI YMPÄRISTÖARVOJA. Alue varataan ensisijaisesti maa- ja metsätaloukseen. Alueen metsänhoidossa tulee kiinnittää huomioita hyväksytyihin luonnon huomioonottaviin käsittelytapoihin sekä uuden luonnonsuojelulain ja uuden metsälain mukanaan tuomiin vaatimuksiin luonnon suhteen. Alueella sallitaan maatalouden ja siihen soveltuvien elinkeinojen harjoittaminen sekä tätä palveleva rakentaminen. Asuntojen rakentaminen niillä rakennuspaikoilla, jotka ovat yleiskaavan vahvistamisajankohtana asumiskäytössä. Asuntojen lukumäärää ei saa lisätä eikä loma-asuntoja muuttaa pysyviksi asunnoiksi (omakotitaloiksi). Rakennuslain 31 §:n perusteella kielletään rakentamasta MU-alueelle siten, että vaikeutetaan alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen.

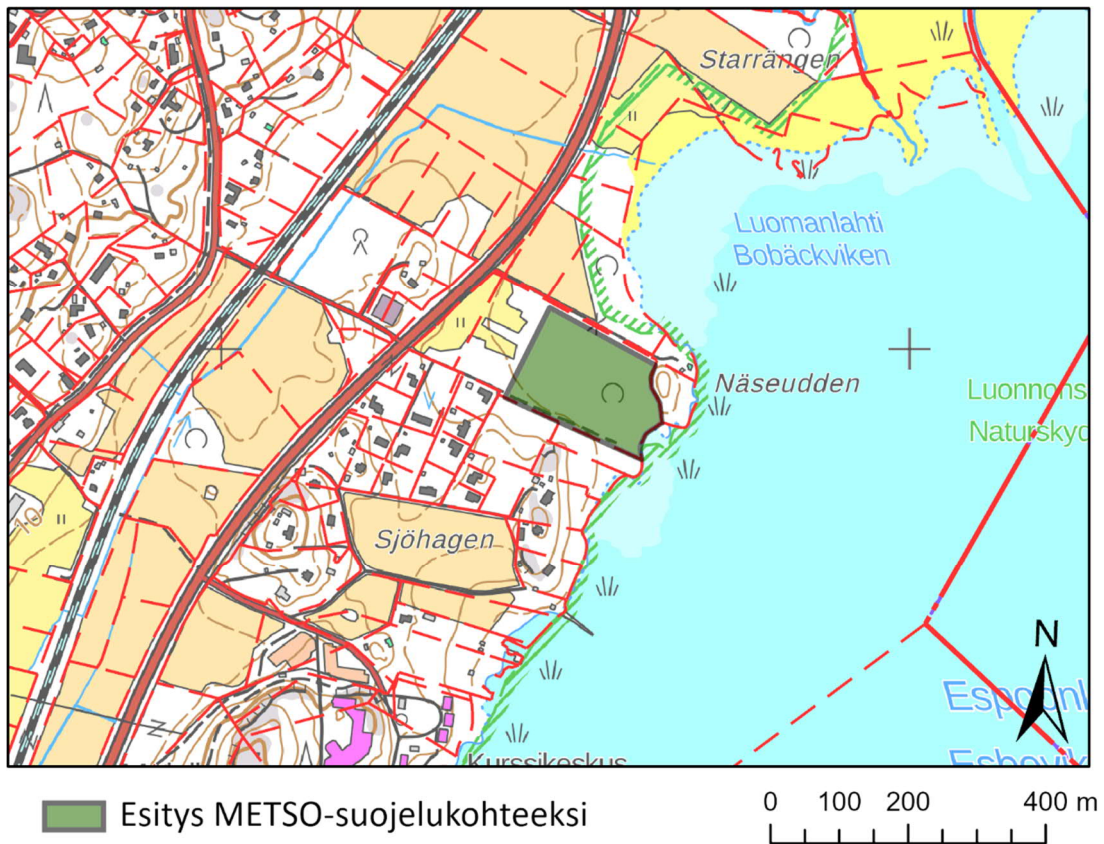
Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavan valmisteluaineisto: VL (lähivirkistysalue)

Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 1. Nuuksion Natura-alueen kohde yleiskaavakartalla.

Näseuddenin lehto (2,80 ha)

Kuva 1. Näseuddenin lehto -kohteen rajaus.

Kiinteistö: 257-404-5-37

METSO-luokka: pääosin I, osin II

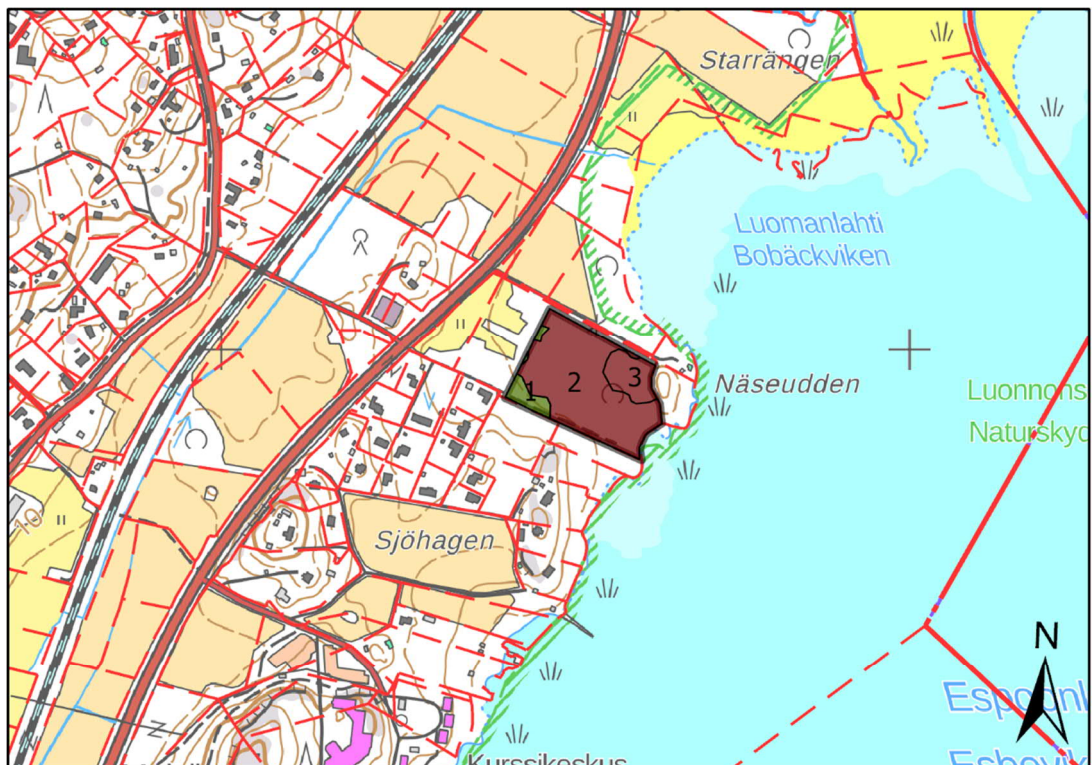
METSO-valintaperuste:

- Lehdot, joissa lahoppuuston määrä on yli 10 m³/ha (luokka I)

Luontotyytit:

- Kosteaa, keskiravinteinen lehto (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)

Kuvaus:

Esitys METSO-suojelukohteeksi

METSO-luokka:

- I
- II
- III

0 100 200 400 m

Kuva 2. Näseuddenin lehto -kohteen luontotyyppikuviot (1–3) ja näiden METSO-luokat.

Kuvio 1:

Kohteeseen sisältyy hiukan kuvion 1 aluetta, joka on maisemallisesti hieno pensoittuva reheväkasvuinen niitty Kehä III:n varrella. Melko laajalti pajukkoa ja tuomea. Rehevöitymisestä kertovia typensuosijalajeja runsaasti mm. vadelmaa, nokkosta, nurmilauhaa, koiranheinää, niittyjuolaa, nurmipuntarpäätä ja niittynurmikkaa. Muita lajeja mm. mesiangervo, särmäkuisma, ranta-alpi, nurmirölli, ojakellukka ja rohtovirmajuuri. Metsittymään jätettäessä sopii METSO III-luokan kohteeksi.

Kuva 3. Pensoittuvaa niittyä Näseuddenin lehto -kohteella.

Kuvio 2:

Kuvio on entiselle maatalousmaalle syntynyttä kosteaa, keskiravinteista lehtoa (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Lehtipuuvaltainen lehto lähenee jo luonnontilaa. Puusto on eri-ikäisrakenteista, puulajikoostumus monipuolinen ja puuston tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen. Kohteelle on kertynyt runsaasti (kymmeniä m³/ha) eri-ikäistä ja -kokoista lahoppuuta, niin pysty kuin maalahoppuutakin. Maataloushistoriasta kertovat edelleen näkyvillä olevat sarkaojat ja kulttuurinsuosijalajien esiintyminen. Kohteella kasvaa koivua ja haapaa sekä sivupuulajeina pihlajaa, mäntyä, vaahteraa, kuusta (enimmäkseen alikasvoksena) ja rannan lähellä tervaleppää. Vallitsevassa latvuskerroksessa puiden rinnankorkeusläpimitta vaihtelee enimmäkseen välillä 15–30 cm, mutta joidenkin ylispuiden läpimitta on jopa 50 cm. Lisäksi on eri-ikäistä alikasvosta. Puusto on osin aukkoista ja osin tiheää. Tuomi (*Prunus padus*) muodostaa pensaskerroksessa ja alemmassa latvuskerroksessa tiheikköjä. Lisäksi pensaskerroksessa kasvaa vadelmaa (*Rubus idaeus*), taikinamarjaa (*Ribes alpinum*) ja haitallista vieraslajia terttuseljaa (*Sambucus racemosa*). Kenttäkerroksen runsaimpia lajeja ovat hiirenporras (*Athyrium filix-femina*), kielo (*Convallaria majalis*), nurmilauha (*Deschampsia cespitosa*), rönsyleinikki (*Ranunculus repens*), ranta-alpi (*Lysimachia vulgaris*), jänönsalaatti (*Lactuca muralis*), metsäalvejuuri (*Dryopteris carthusiana*), käenkaali (*Oxalis acetosella*) ja metsäkorte (*Equisetum sylvaticum*). Kulttuurivaikutuksesta kertoo mm. pihatähtimön (*Stallaria media*), vuohenputken (*Aegopodium podagraria*), nokkosen (*Urtica dioica*), särmäkuisman (*Hypericum maculatum*) ja kyläkellukan (*Geum urbanum*) runsas esiintyminen. Pohjakerroksessa kasvaa mm. luontoarvolaji (ks. Sammaltyöryhmä 2017) lehtonokkasammalta (*Eurhynchium angustirete*) sekä suikerosammalia (*Brachythecium*, *Sciuro-hypnum*), lehtolehvasammalta (*Plagiomnium affine*) ja myyränsammalta (*Atrichum undulatum*).

METSO-valintaperuste:

- Lehdot, joissa lahoppuuston määrä on yli 10 m³/ha (luokka I)

Kuva 4. Lehtoa kuviolla 2.

Kuvio 3:

Kuvio sijaitsee kohteen itäosan kumpareen päällä, ja kasvillisuustyyppi on kuivempi kuin ympäröivä kostea lehto. Puustossa on myös enemmän havupuita ja puusto on keskimäärin hieman myös varttuneempaa. Kohteella kasvaa haapaa, koivua ja kuusta, joiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee vallitsevassa latvuserroksessa välillä 15–35 cm. Lisäksi on muutamia kookkaampia ylispuita ja nuorempaa alikasvosta, jossa on lisäksi vaahteraa. Puuston tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen, ja kohteella on suunnilleen yhtä runsaasti lahoppuuta kuin ympäröivässä kosteassa lehdosakin. Tuore lehtokasvillisuus vaihtuu melko epäselvärajaisesti kosteaksi lehdoksi, ja molemmilla lehtokuvioilla on myös yhteistä lajistoa. Tuoreen lehdon lajistoon kuuluvat kuitenkin erityisesti taikinarja, kielo, lehtonurmikka (*Poa nemoralis*), metsäkurjenpolvi (*Geranium sylvaticum*), sinivuokko (*Hepatica nobilis*), oravanmarja (*Maianthemum bifolium*), käenkaali (*Oxalis acetosella*), liillukka (*Rubus saxatilis*), metsälehväsammal (*Plagiomnium cuspidatum*) ja metsäliekosammal (*Rhytidiadelphus triquetrus*). Lisäksi esiintyy kulttuurilajistoa, kuten koiranheinää (*Dactylis glomerata*), kyläkellukkaa (*Geum urbanum*) ja koiranputkea (*Anthriscus sylvestris*).

METSO-valintaperuste:

- Lehdot, joissa lahoppuuston määrä on yli 10 m³/ha (luokka I)

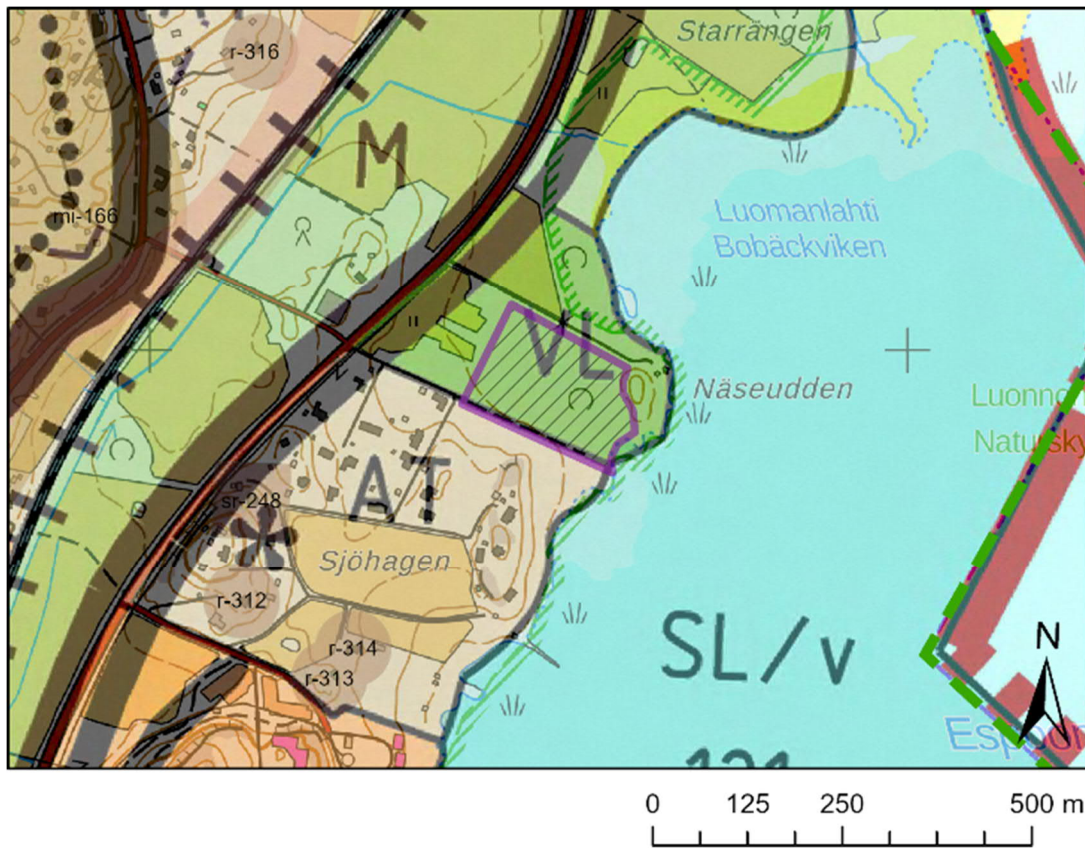
Kuva 5. Lehtoa kumpareen päällä kuviolla 3.

Kaavatilanne:

Yleiskaava 2020: VL (lähivirkistysalue)

- VL LÄHIVIRKISTYSALUE. Alueella sallitaan asuntojen rakentaminen niillä rakennuspaikoilla, jotka ovat yleiskaavan vahvistamisajankohtana asumiskäytössä. Asuntojen lukumäärää ei saa lisätä sivuasuntoa lukuun ottamatta eikä loma-asuntoja muuttaa pysyviksi asunnoiksi (omakotitaloiksi). Alueen käyttö- ja hoitosuunnitelmissa tulee ottaa huomioon alueella mahdollisesti olevat Porkkalan vuokrakauden maastokohteet.

Masalan osayleiskaavaehdotus: VL (lähivirkistysalue), osittain s-1 (liito-oravan elinpiirin kannalta tärkeä alue)

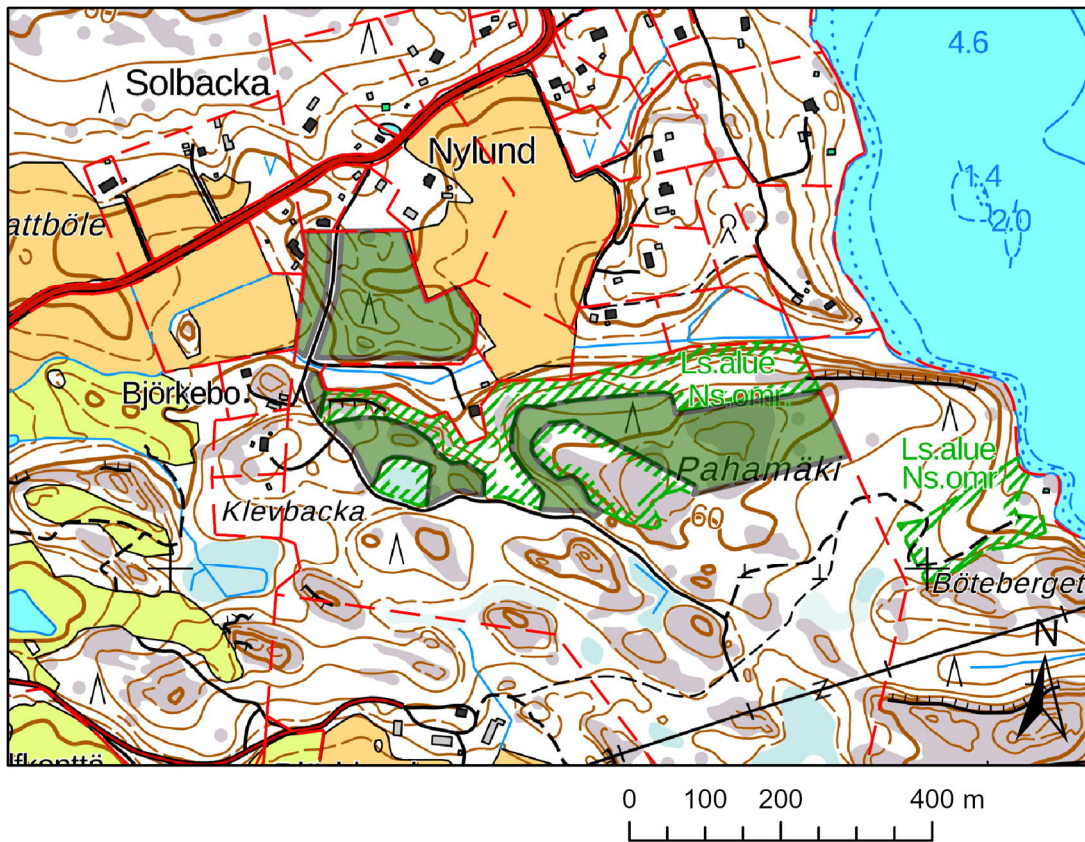
 Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 6. Näseuddenin lehto -kohde yleiskaavakartalla.

Luontotietolähde:

Manninen, E. 2018: Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys Espoonlahden Näseuddenin alueella Kirkkonummella vuonna 2020. Faunatican raportteja 65/2020.

Pahamäen metsä (7,56 ha)

 Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 1. Pahamäen metsä -kohteen rajaus.

Kiinteistö: 257-490-1-142

METSO-luokka: osin I, osin II, osin III

METSO-valintaperusteet:

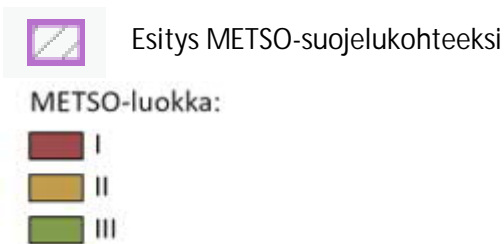
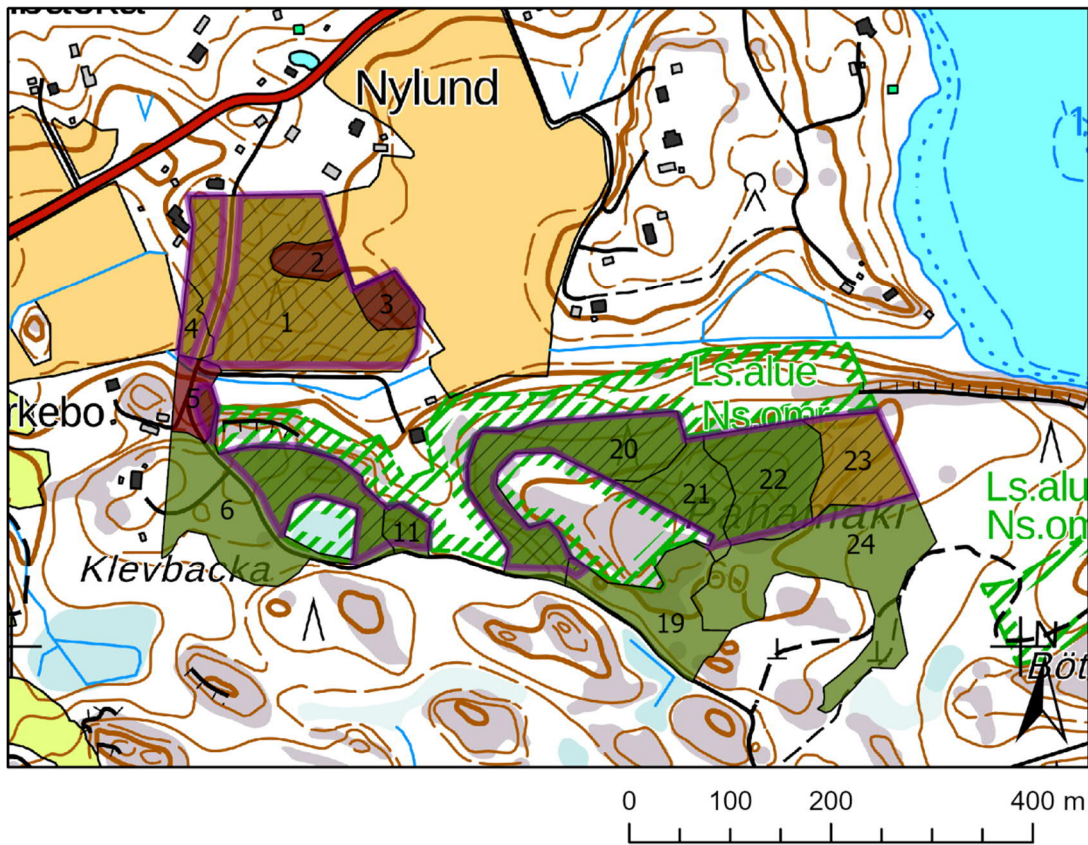
- Lehdot, joissa lahoppuuston määrä on yli 10 m³/ha (luokka I)
- Havupuuvaltaiset ja sekapuustoiset yli 100-vuotiaat lehdot (luokka I)
- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahoppuuta yli 10 m³/ha (luokka I)
- Varttuneet ja uudistuskypsät kuivahkon ja kuivan kankaan metsiköt, joissa on yksittäisiä tai useita aiemman puusukupolven puita (kilpikaarnamännyt, kelot tai vanhat maapuut) (luokka II).
- Yleiset valintaperusteet:
 - o Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät

- o Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehitty luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.

Luontotyytit:

- Kosteaa keskivävyinen lehto (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Tuore keskivävyinen lehto (valtakunnallisesti vaarantunut VU)
- Varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Varttunut kuivahko kangas (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU)
- Kalliometsä (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Karu poronjäkäla-sammalkallio (valtakunnallisesti säilyvä LC)

Kuvaus:

Kuva 2. Pahamäen metsä -kohteen luontotyyppikuviot (1–6, 11, 20-23) ja näiden METSO-luokat.

Kuvio 1:

Kuvio on varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi), harvennettu. Valtapuustossa vallitsevat mänty, kuusi, koivu ja raita. Alikasvoksessa pihlajaa sekä muutamia kookkaita ylimäntyjä. Kenttäkerroksessa mustikkaa, puolukkaa ja pohjakerroksessa kerrossammalta. Vanhoilla kannoilla lahokaviosammalen itujuväsryhmiä. Kuviolla on havaittu liito-oravan jätöksiä. METSO II.

METSO-valintaperusteet:

- Yleiset valintaperusteet:
 - o Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehittyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.
 - o Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät

Kuvio 2:

Kuvio on varttunutta havupuuvaltaista lehtomaista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Puusto käsittää kuusta, koivua ja mäntyä. Pensaskerroksessa tuomea. Lahopuuta ympäristöä enemmän. Kenttäkerroksessa mustikan lisäksi mm. hiirenporrasta. Pohjakerroksessa lehtonokkasammalta. Vanhalla kannolla lahokaviosammalen itujuväsryhmiä.

METSO-valintaperuste:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³/ha (luokka I)
- Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät

Kuvio 3:

Runsalahopuustoinen kostean keskiravinteisen lehdon kuvio, jonka puuston ikä on huomattavan korkea. Kookkaita maapuita on lukuisia ja lisäksi pitkälle lahonneita kantoja. Lahokannoilla on havaittu lahokaviosammalen itujuväsryhmiä. Puuston tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen, ja puusto on eri-ikäisrakenteista. Kookkaimpien ylispuiden läpimitta on jopa yli 50 cm. Pensaskerroksessa kasvaa muutamia kookkaita pähkinäpensaita. Pensaskerroksessa on pähkinän ohella vadelmaa (*Rubus idaeus*). Kenttäkerroksen huomionarvoisin laji on vaateliias mustakonnanmarja (*Actaea spicata*). Kenttäkerroksessa on myös mm. kieloa (*Convallaria majalis*), hiirenporrasta (*Athyrium filix-femina*), metsäalvejuurta (*Dryopteris carthusiana*), jänönsalaattia (*Lactuca muralis*), mustikkaa, käenkaalia (*Oxalis acetosella*), nurmilauhaa (*Deschampsia cespitosa*), rönsyleinikkiä (*Ranunculus repens*) ja metsäkortetta (*Equisetum sylvaticum*). Pohjakerroksen lajistoon kuuluvat lehtolehväsammal (*Plagiomnium affine*), kerrossammal (*Hylocomium splendens*) ja luontoarvolaji lehtonokkasammal (*Eurhynchium angustirete*). Kuviolla on havaittu liito-oravan jätöksiä.

METSO-valintaperuste:

- Lehdot, joissa lahopuuston määrä on yli 10 m³/ha (luokka I)
- Havupuuvaltaiset ja sekapuustoiset yli 100-vuotiaat lehdot (luokka I)

- Yleinen valintaperuste: Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät

Kuva 3. Runsalahopuustoista lehtoa kuviolla 3.

Kuvio 4:

Pieneen peltoon rajautuvan lehtolaikun puusto on melko eri-ikäisrakenteista ja puusto tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen. Myös puulajikoostumus on monipuolinen. Pääpuulajina on kuusi, mutta sen ohella kasvaa mäntyä, koivua, harmaa- ja tervaleppää, vaahteraa ja pihlajaa. Vallitsevassa latvuserroksessa puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee enimmäkseen välillä 15-30 cm, mutta lisäksi on nuorempaa alikasvosta ja suuria ylispuita (enimmäkseen mäntyjä, läpimitta jopa 50 cm). Kohteella on melko runsaasti lahoppuuta, arviolta 10-20 m³/ha. Kenttäkerros on monilajinen. Runsaimpia lajeja ovat sinivuokko (*Hepatica nobilis*), käenkaali, valkovuokko (*Anemone nemorosa*), kielo, hiirenporras, kultapiisku (*Solidago virgaurea*), metsäorvokki (*Viola riviniana*), ahomansikka (*Fragaria vesca*), jänönsalaatti, metsäalvejuuri, mustikka, nuokkuhelmikkä (*Melica nutans*), sormisara (*Carex digitata*), metsäkorte ja sudenmarja (*Paris quadrifolia*). Pensaskerroksessa kasvaa muutamia pienehköjä pähkinäpensaita sekä vadelmaa. Pohjakerroksen lajeja ovat mm. luontoarvolaji lehtonokkasammal, metsälehväsammal (*Plagiomnium cuspidatum*) ja myyränsammal (*Atrichum undulatum*).

METSO-valintaperuste:

- Lehdot, joissa lahoppuuston määrä on yli 10 m³/ha (luokka I)

Kuva 4. Tuoretta keskiravinteista lehtoa kuviolla 4.

Kuvio 5:

Kuvio on tuoretta keskiravinteista lehtoa (valtakunnallisesti vaarantunut VU luontotyyppi). Lehdon luonnontila on heikentynyt harvennuksen vuoksi (näkyvillä kantoja). Kaadettuja puita on kuitenkin jätetty lahopuiksi maastoon, mikä lisää kohteen arvoa monimuotoisuuden kannalta. Puusto on melko eri-ikäisrakenteista, ja sen tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen. Kuusi ja koivu ovat pääpuulajit, niiden ohella kasvaa haapaa ja enimmäkseen alikasvoksessa raitaa, pihlajaa ja vaahteraa. Vallitsevassa latvuserroksessa puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 15–30 cm. Kohteella on lisäksi joitakin huomattavan kookkaita ylispuita (läpimitta jopa 50–70 cm). Arvokas piirre on myös pähkinäpensaän esiintyminen pensaskerroksessa. Lisäksi lahokannoilla havaittiin lahokaviosammalen itujuväsryhmiä. Kenttäkerroksessa mustikka melko runsas suhteessa lehtoruohoihin, minkä vuoksi edustavuus arvioitiin vain kohtalaiseksi. Muita lajeja ovat metsä- ja kivikkoalvejuuri (*Dryopteris filix-mas*), kielo, jänönsalaatti, käenkaali ja lillukka (*Rubus saxatilis*). Pohjakerroksessa tavataan lehvosammalia, suikerosammalia (*Brachythecium*, *Sciuro-hypnum*) ja kerrossammalta. Kohteella on liito-oravan lisääntymispaikka.

METSO-valintaperuste:

- Lehdot, joissa lahopuuston määrä on yli 10 m³/ha (luokka I)
- Yleinen valintaperuste: Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät

Kuva 5. Keskiravinteista lehtoa kuviolla 5.

Kuvio 6:

Varttunutta havupuuvältaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Pääosin tasarakenteista männikköä. Eteläosassa myös nuorta koivikkoa. Muutamia pähkinäpensaita ja tammia. Kenttäkerroksessa mustikkaa, sananjalkaa, metsäkastikkaa, metsälauhaa ja puolukkaa, pohjakerroksessa kerros- ja seinäsammal.

METSO-valintaperuste:

- Yleinen valintaperuste: Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehitetty luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.

Kuvio 11:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi), harvennettu. Kenttäkerroksessa mm. puolukkaa, kanervaa, metsälauhaa ja mustikkaa, pohjakerroksessa seinä- ja kangaskynsisammalta. METSO III.

METSO-valintaperuste:

- Yleinen valintaperuste: Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehitetty luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.

Kuvio 20:

Varttunutta havupuuvältaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Harvennettu. Ei juuri ollenkaan lahoppuuta. Pieni avokallio länsiosassa. Vähän pähkinäpen-sasta pensaskerrossa. Muuten aluskasvillisuus tuoreille kankaille tavanomaista (mustikkaa, sa-nanjalkaa, metsälauhaa, puolukkaa, kieloa, metsäkastikkaa, seinä- ja kerrossammalta). METSO III.

METSO-valintaperuste:

- Yleinen valintaperuste: Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehit-tyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.

Kuvio 21:

Varttunutta kuivahkoa kangasta (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU luontotyyppi). Har-vennettu. Ei juuri ollenkaan lahoppuuta. Kenttä- ja pohjakerroksen lajisto luontotyypille tavan-omaista: puolukkaa, kanervaa, mustikkaa, kangasmaitikkaa, metsälauhaa, seinäsammalta ja kerros-sammalta. METSO III.

METSO-valintaperuste:

- Yleinen valintaperuste: Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehit-tyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.

Kuvio 22:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi), karua poronjäkäla-sammalkal-liota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Harvaa kal-liomännikköä. Männyn ohella vähän kuusta. Ei juuri merkkejä kulumisesta. Lajisto karuille kalliolle tavanomaista. METSO III.

METSO-valintaperuste:

- Yleinen valintaperuste: Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehit-tyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena.

Kuvio 23:

Varttunutta kuivahkoa kangas (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut luontotyyppi VU) ja kal-liiometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Kallio- ja kangasmetsän mosaiikki. Harvapuustoinen. Valtapuuston ohella kookkaampia ylispuita (dbh n. 35 cm). Lohkareikkoo. Jonkin verran lahoppuuta. Kenttäkerrossa puolukkaa, mustikkaa, kanervaa, kangasmaitikkaa ja metsä-lauhaa. Pohjakerrossa mm. seinäsammalta ja poronjäkäliä.

METSO-valintaperuste:

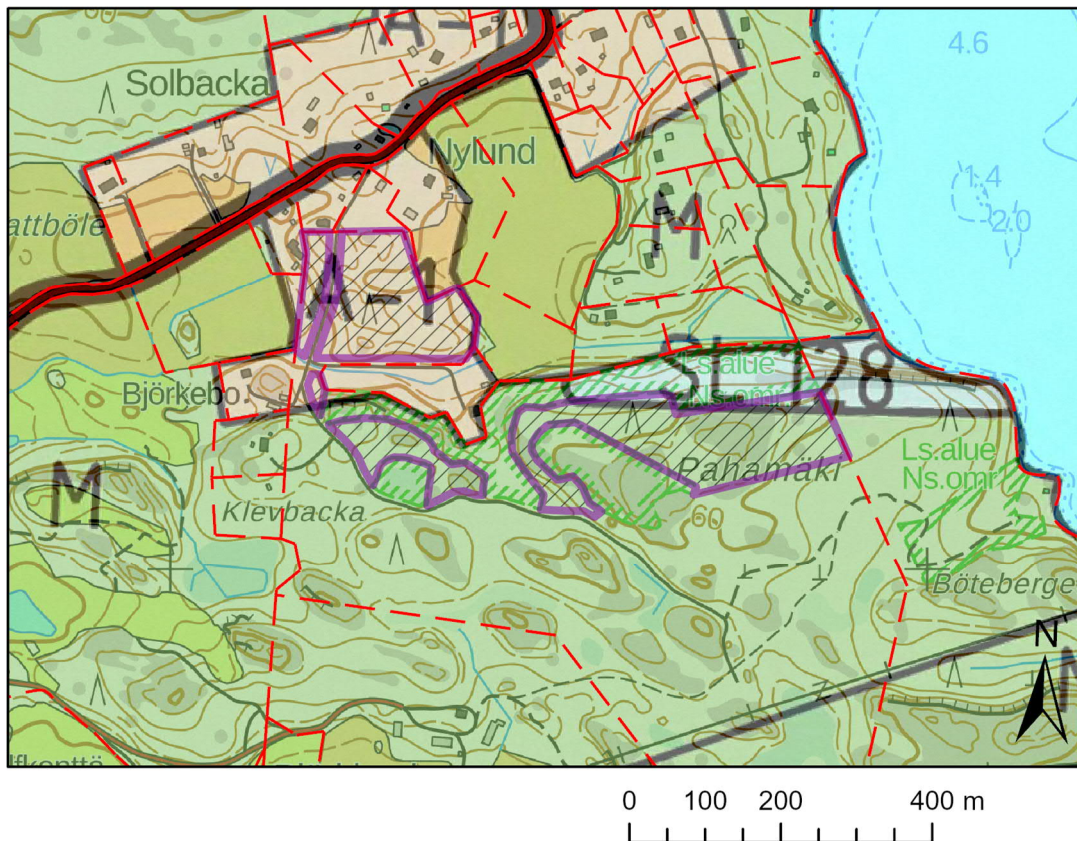
- Varttuneet ja uudistuskypsat kuivahkon ja kuivan kankaan metsiköt, joissa on yksittäisiä tai useita aiemman puusukupolven puita (kilpikaarnamännyn, kelot tai vanhat maapuut) (luokka II).

Kaavatilanne:

Yleiskaava 2020: M (maa- ja metsätalousvaltainen alue), SL (luonnonsuojelualue), A-1 (maaseutumainen asuntoalue), sähkövoimalinja

- M MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE. Alue varataan ensijaisesti maatalo- ja metsätaloukseen. Alueella sallitaan 1) maatalo- ja metsätalouden ja siihen soveltuvien elinkeinon harjoittaminen sekä tätä palveleva rakentaminen, 2) haja-asutuksen rakentaminen rakennuslain 4 §:n mukaisesti. Rakentamisen tulee sijoittua jo olevan asutuksen läheisyyteen ja olevan tiestön varrelle mahdollisimman lähelle tietä.
- SL LUONNONSUOJELUALUE. Luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu alue.
- A-1 MAASEUTUMAINEN ASUNTOALUE (Alueella sallitaan maaseutumaisen asutuksen muodostuminen)

Uusimaakaava 2050, Helsingin seudun vaihemaakuntakaava: Osa kohteesta kuuluu suojelualuumerkin alueeseen (https://www.uudenmaanliitto.fi/files/25022/Kartta_Helsingin_seudun_vaihemaakuntakaava.pdf)

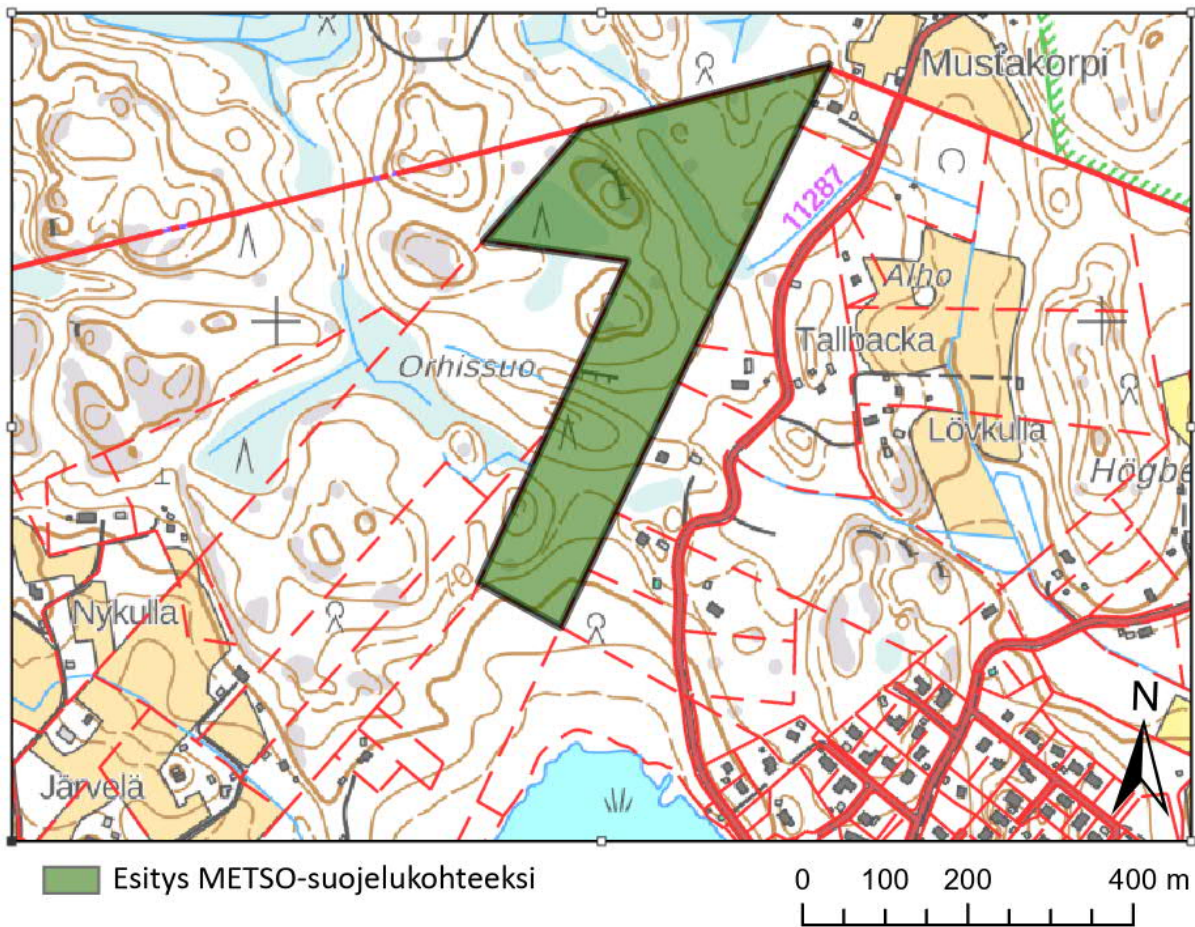
Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 4. Pahamäen metsä -kohte yleiskaavakartalla.

Luontotietolähde:

Manninen, E. 2020: Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys Kirkkonummen Pahamäen alueella 2020. Faunatican raportteja 70/2020.

Perälänjärven metsä (13,59 ha)

Kuva 1. Perälänjärven metsä -kohteen rajaus.

Kiinteistö: 257-441-1-125

METSO-luokka: pääosin I, osin II (lisäksi suoja- ja välialueita)

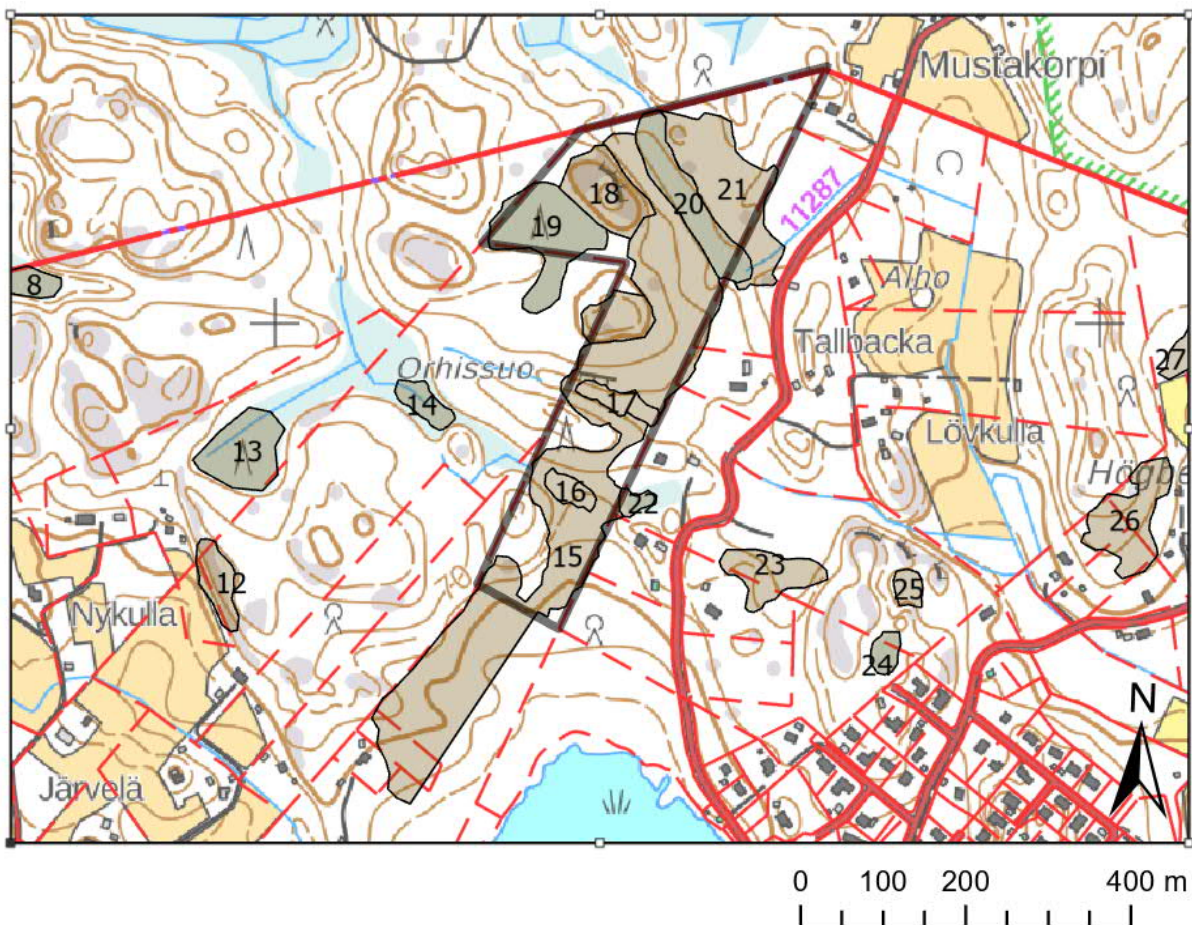
METSO-valintakriteerit:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli $10 \text{ m}^3/\text{ha}$ (luokka I)
- Puustoltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka II)
- Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen ja norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä (luokka I)
- Vanhupuustoiset ja/tai runsaasti keloutuneita mäntyjä sisältävät rämeet (luokka I)
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet (luokka I)

Luontotyytit:

- Varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas, valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU)
- Kalliometsä (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Karu poronjäkäla-sammalkallio (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT)
- Isovarpuräme (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU)
- Ruohokorpi (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN)
- Havumetsävyöhykkeen noro (valtakunnallisesti puutteellisesti tunnettu DD)

Kuvaus:

Kuva 2. Perälänjärven metsä -kohteen luontotyyppikuviot (15–21).

Kuvio 15:

Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU luontotyyppi) ja varttunutta havupuuvaltaista lehtomaista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Paitsi runsaasti lahoppua, lehtomaisen kankaan rinne-
nemetsässä on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaina piirteinä myös pieni lähteikkö sekä

paikoittaista lehtoisuutta ja soistuneisuutta. Lehto(korpi)laikut ovat niin pieniä ja epäselväräjäisiä, ettei niitä voitu rajata itsenäisinä luontotyyppikohteinaan. Lähteen ympärillä ei ole juurikaan pienveden läheisyydestä johtuvaa ympäristöstä selvästi poikkeavaa kasvillisuutta, joten metsälakikohdetta ei rajattu. Vaikka kohteella on vanhoja kantoja aikoinaan tehdystä harvennuksesta, puuston tilarakenne on kuitenkin satunnainen (luonnontilaisen kaltainen). Puulajikoostumus on monipuolinen: valtapuun kuusen ohella koivua, mäntyä, raitaa, harmaaleppää ja alikasvoksessa pihlajaa. Puustossa on myös nähtävillä eri-ikäisrakenteisuutta: vallitsevan latvuserroksen puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 15–30 cm, ja lisäksi on eri-ikäistä alikasvosta ja läpimitaltaan jopa 50 cm ylisukuusia. Lahopuuta on sekä pysty- että maalahopuuna, tuoreina tuulenkaatoina ja pidemmälle lahonneina sammalen peittäminä runkoina. Paikoin on jopa keräymiä, jossa runkoja on kaatunut päällekkäin. Joukossa on myös kookkaita lahopuita. Kenttäkerroksessa vallitsee enimmäkseen mustikka, jonka ohella tavataan yleisesti metsäkastikkaa, puolukkaa, salokeltanoa, vanamoja ja sananjalkaa. Kohteella tavattiin myös kämmekekäsvi yövilkkä. Yövilkkä suosii vanhoja kuusimetsiä, joissa on paksu sammalpeite, eikä sitä tavata yleensä nuoremmista talousmetsissä. Pohjakerroksessa kasvaa seinäsammalta, kerrossammalta, kynsisammalia ja sulkasammalta. Lehtoisuutta ja korpisuutta ilmentävät ruohot, kuten kielo, käenkaali, oravanmarja, jänönsalaatti, metsäalvejuuri ja hiirenporras sekä sammatet kuten okarahkasammal, lehväsammatet ja kasvupaikallaan luontoarvoja osoittava (Sammalyöryryhmä 2017) lehtonokkasammal ovat paikoin runsaita.

METSO-valintaperuste:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³ /ha (luokka I)

Kuva 3. Varttunutta metsää ja lähde kuviolla 15.

Kuvio 16:

Ruohokorpea (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN luontotyyppi). Pieni korpi sijaitsee maaston painanteessa runsalahopuustoisien kangasmetsän keskellä. Puusto on lehtipuuvaltaista. Pääpuulajit ovat koivu ja tervaleppä, ja kuusta on lähinnä alikasvoksessa. Suurin osa puista on nuoria, mutta ylispuukerroksessa puiden läpimitta on n. 15–25 cm. Pensaskerroksessa kasvaa pajuja ja paatsamaa. Puut kasvavat mättäillä, joilla tavataan lisäksi mustikkaa ja metsäalvejuurta. Korpi on enimmäkseen välipintaista, jossa lajistoon kuuluvat mm. terttu- ja ranta-alpi, viitakastikka, metsäkorte, kurjenjalka, korpikarhunsammal sekä korpi- ja vaalearahkasammal.

METSO-valintaperuste:

- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet (luokka I)

Kuva 4. Ruohokorpea kuviolla 16.

Kuvio 17:

Ruohokorpi (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN luontotyyppi). Kapea korpjuotti sijaitsee runsalahopuustoisien kangasmetsän keskellä. Myös korvessa on kohtalaisen runsaasti lahoppuuta. Kuusi on kohteella valtapuu. Sivupuina kasvaa koivua ja tervaleppää. Kuuset ovat melko järeitä, Vallitsevan latvuserroksen puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 20–40 cm. Lisäksi on eri-ikäistä alikasvosta. Kohteen keskiosa on enimmäkseen välipintaista, ja lajistoon kuuluvat hiirenporras, metsäkorte, korpi-imarre, korpikastikka ja jokapaikansara sekä korpi- ja vaalearahkasammal ja korpikarhunsammal. Mustikkavaltaisia mätäspintoja on runsaammin kohteen reunoilla. Mättäillä tavataan lisäksi oravanmarjaa ja metsäalvejuurta.

METSO-valintaperuste:

- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet (luokka I)

Kuvio 18:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja karua poronjäkäla-sammalkalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Pienten kallioiden luonnontila on hyvä. Ne rajautuvat maakunnallisesti arvokkaaseen runsaslahopuustoiseen kangasmetsään. Kallioilla kasvaa harvaa männikköä. Huomattava osa männyistä on silminnähten vanhoja, kilpikaarnaisia ja käkkäraisä. Kallioilla on myös muutamia iäkkäitä ja lahoja koivuja. Poronjäkälikkö ei ole kulunut, ja se on monin paikoin paksu. Pensaskerroksessa kasvaa katajaa. Karujen kallioiden lajisto on tavanomaisen niukkaa. Runsaimpia lajeja ovat puolukka, kanerva, metsälauha, mustikka, kangaskynsisammal, kangaskarhunsammal, seinäsammal ja isohirvenjäkäla. Pohjoisemmalla kohteella on pieni monimuotoisuutta lisäävä kalliosoistuma, jossa kasvaa virpapajua, juolukkaa, kangasrahkasammalta ja rämerahkasammalta. Myös valuvesipinnoilla tavataan kangasrahkasammalta. Kallioilla on lisäksi lohkariekköä.

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka II)

Kuva 5. Kalliometsää ja karua poronjäkäla-sammalkalliota kuviolla 18.

Kuvio 19:

Isovarpuräme (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU luontotyyppi). Rämeellä on vanhoja kantoja merkinä aikoinaan tehdystä kevyestä harvennuksesta. Siellä kasvaa kuitenkin vanhoja mäntyjä ja siellä täällä on myös keloja. Männikön läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 15–25 cm. Alikasvoksena on vähän kuusta. Arvokkain piirre kohteella on vaivaiskoivun esiintyminen. Laji on harvinainen Etelä-Suomen soilla. Muita runsaita lajeja ovat

mustikka, juolukka, suopursu, kanerva, pallosara, tupasvilla, puolukka, kangasmaitikka, lakka ja pikkukarpalo sekä pohjakerroksessa räme- ja punarahkasammal, seinäsammal ja kangaskynsisammal.

METSO-valintaperuste:

- Vanhapuustoiset ja/tai runsaasti keloutuneita mäntyjä sisältävät rämeet (luokka I)

Kuva 6. Isovarpurämettä kuviolla 19.

Kuvio 20:

Ruohokorpea (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN luontotyyppi), jonka keskellä oleva noro edustaa luontotyyppiä havumetsävyöhykkeen noro (valtakunnallisesti puutteellisesti tunnettu DD luontotyyppi). Korpi rajautuu molemmilta puoliltaan runsaslaho-puustoiseen kangasmetsään. Korven keskellä virtaa mutkitellen luonnontilaisen kaltainen kausikuiva noro. Kohteella kasvaa kuusta, koivua ja tervaleppää, joiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee enimmäkseen välillä 7–20 cm. Kuusen taimia on runsaasti. Puut kasvavat mättäillä. Korven keskiosa on enimmäkseen välipintaista suota, jossa runsaita lajeja ovat metsäkorte, kurjenjalka, ranta- ja terttualpi, maariankämmekkä, korpi- ja viitakastikka, jousivihvilä, suo-orvokki, vehka, korpikaisla, hiirenporras, korpi- oka- ja vaalearahkasammal, lehväsammat ja korpikarhunsammal. Pensaskerroksessa kasvaa pajuja. Mätäspintaa on enemmän korven laidoilla, jossa suotyyppi vaihettuu mustikka- ja kangaskorveksi. Mätäspintojen lajeja ovat mustikka, metsäalvejuuri, puolukka, pallosara ja oravanmarja sekä seinäsammal. Korvessa on runsaasti tuulenkaatoja ja pystylahopuuta.

METSO-valintaperuste:

- Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen ja norojen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä (luokka I)

Kuvio 21:

Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU luontotyyppi) ja varttunutta havupuuvaltaista lehtomaista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Runsalahopuustoinen kangasmetsä rajautuu luonnontilaisen kaltaisen noronvarren korpeen. Lahopuuta on runsaasti, arviolta 10–20 m³/ha sisältäen tuoreita kookkaita tuulenkaatoja, huonokuntoisia kuusia, lahoja haapoja ja pidemmälle lahonneita maapuita. Paikoin runkoja on kaatunut jopa päällekkäin lahopuukasaumiksi. Kohteen puustoa on aikoinaan harvennettu, mutta kannot ovat jo vanhoja ja lahoja, puusto on nykyisin eri-ikäisrakenteista ja puulajikoostumus monipuolinen. Kohteella kasvaa pääosin uudistusikäistä kuusta ja mäntyä sekä sivupuulajeina koivua ja haapaa ja alikasvoksessa lisäksi harmaaleppää. Vallitsevan latvuskerroksen puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 20–45 cm. Mustikka on kenttäkerroksen valtalaji. Sen ohella tavataan enemmän tai vähemmän puolukkaa, vanamoaa, metsäkastikkaa, metsätähteä, oravanmarjaa, sananjalkaa, lillukkaa, kieloa ja kultapiiskua. Pohjakerroksessa kasvaa seinäsammalta, kerrossammalta ja kynsisammalia. Monimuotoisuutta lisää paikoittainen soistuneisuus, jota ilmentää rahkasammalten, hiirenportaan ja metsäkortteen esiintyminen.

METSO-valintaperuste:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³/ha (luokka I)

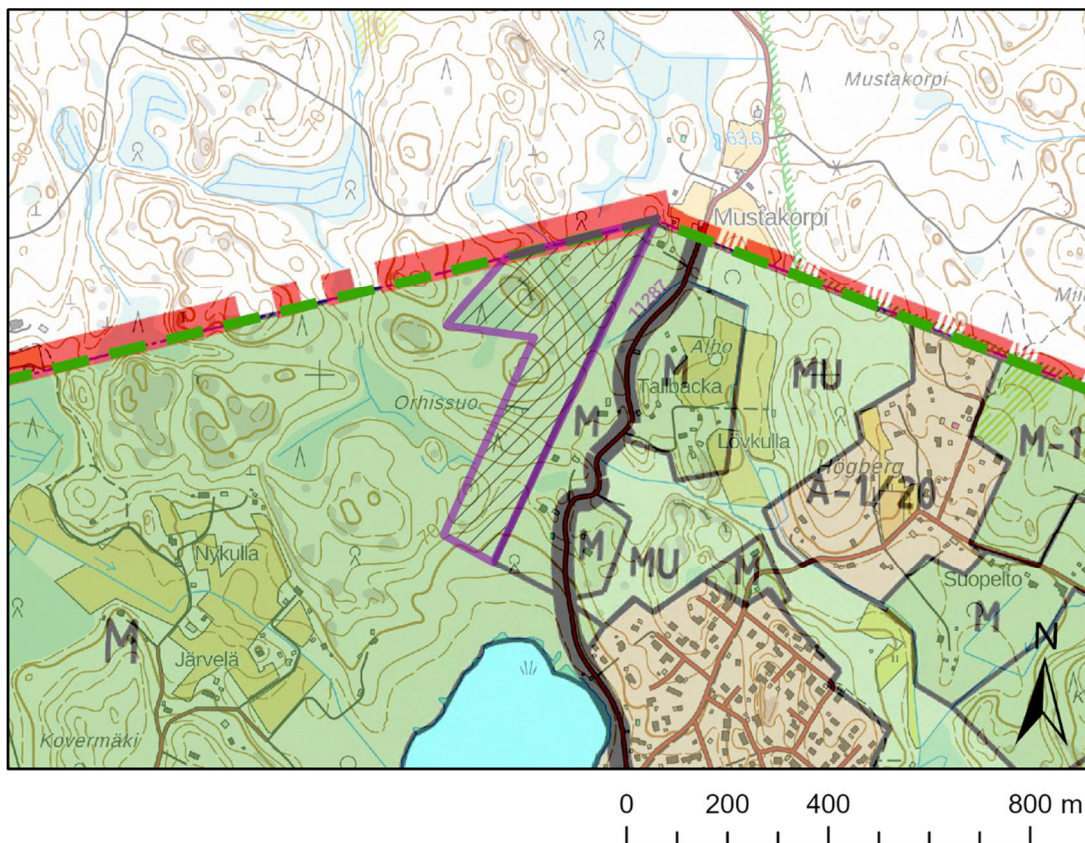

Kuva 7. Varttunutta metsää kuviolla 21.

Kaavatilanne:

Yleiskaava: M (maa- ja metsätalousvaltainen alue)

- M MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE. Alue varataan ensisijaisesti maatalo- ja metsätaloukseen. Alueella sallitaan 1) maatalo- ja metsätalouden ja siihen soveltuvien elinkeinojen harjoittaminen sekä tätä palveleva rakentaminen, 2) haja-asutuksen rakentaminen rakennuslain 4 §:n mukaisesti. Rakentamisen tulee sijoittua jo olevan asutuksen läheisyyteen ja olevan tiestön varrelle mahdollisimman lähelle tietä.

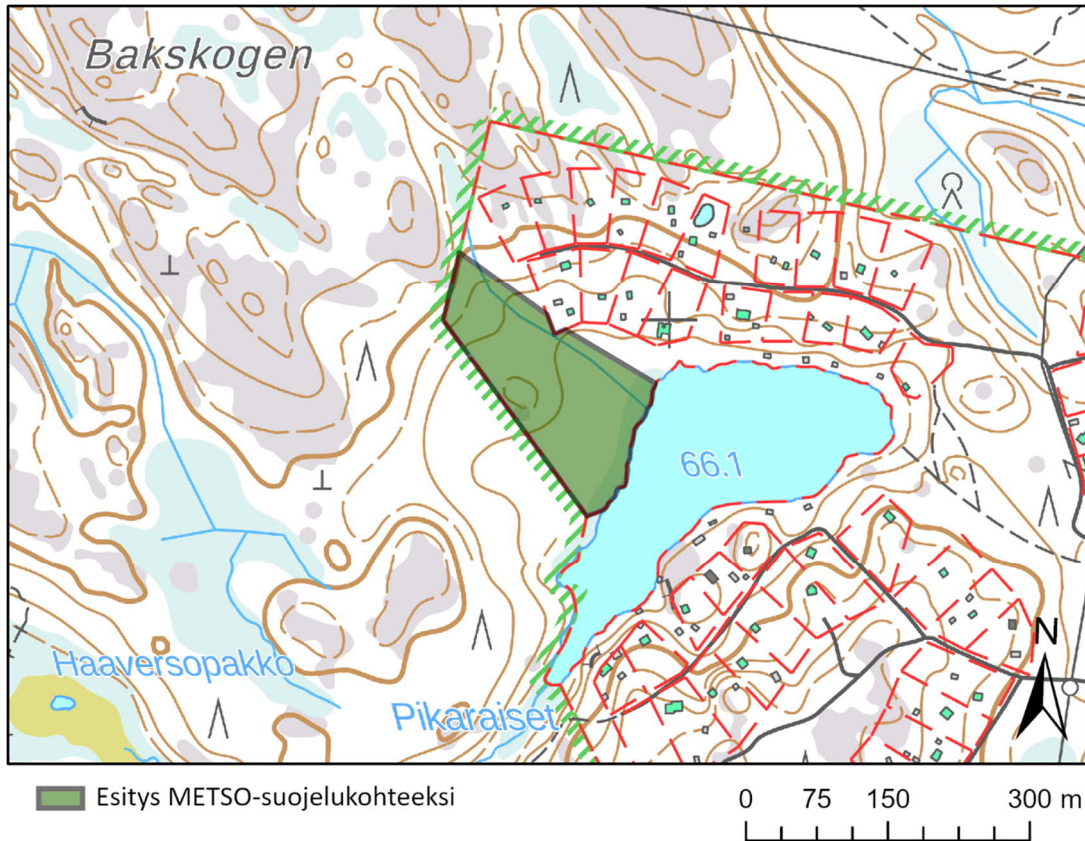

Kuva 8. Perälänjärven metsä -kohde yleiskaavakartalla.

Luontotietolähde:

Manninen, E., Hankonen, E., Kinnunen, J., Koskimies, P., Makkonen, H., Nieminen, M., Nupponen, K. & Vasko, V. 2020: Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavan luontaselvitykset vuonna 2019. Faunatican raportteja 69/2019.

Pikkaraisten lehmuslehto (2,74 ha)

Kuva 1. Pikkaraisten lehmuslehto -kohteen rajaus.

Kiinteistö: 257-449-2-682

METSO-luokka: I

METSO-valintakriteerit:

- Lehdot, joissa kasvaa kookkaita, vanhoja tai lahovikaisia jaloja lehtipuita yksittäin tai ryhminä (luokka I)
- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³/ha (luokka I)
- Vesitaloudeltaan luonnontilaisten tai sen kaltaisten vesistöjen lähimetsät, joissa on monimuotoisuudelle merkittäviä puuston rakennepiirteitä (luokka I)

Luontotyypit:

- Lehmuslehto (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN)
- Vanha kuusivaltainen lehtomainen kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Ruohokangaskorpi (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN)
- Koivuluhta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT, Etelä-Suomessa vaarantunut VU)

Kuvaus:

Kohde kuuluu Natura 2000 -verkostoon ja rajautuu Nuuksion kansallispuistoon. Kohteella on lehmuslehtoa (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN luontotyyppi), vanhaa kuusimaista lehtomaista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi), ruohokangaskorpea (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN luontotyyppi) ja koivuluhtaa (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT, Etelä-Suomessa vaarantunut VU luontotyyppi). Kohde on kokonaisuudessaan METSO I -luokan aluetta.

Lehmuslehdossa kasvaa puumaisia metsälehmäksiä (*Tilia cordata*). Lisäksi siellä on pienempiä, pensasmaisia lehmäksiä ja kaatuneiden puiden runko- ja tyvivesoja. Suurin osa lehmuksista on alispuita, mutta joitakin kookkaampia (läpimitta rinnankorkeudella n. 20 cm) puita löytyy myös. Muuten pääpuulajina lehdossa on kuusi, lisäksi koivua ja harmaaleppää. Puusto on eri-ikäisrakenteista. Ylimmän yhtenäisen latvuserroksen rinnankorkeusläpimitta on 25–40 cm, mutta yksittäisten ylispuiden jopa 55 cm. Kohteella on useita hyvin järeitä tuulen kaatamia maapuita ja siten syntyneitä valoaukkoja, jotka hyödyttävät lehtolajistoa. Toisaalta myös sananjalka ja metsäkastikka ovat runsastuneet aukko- paikoilla. Kenttäkerroskasvillisuus on lehtokuvioilla erilaista kuin ympäröivässä kangasmetsässä, vaikkakin se vaihtuu osin melko epäselvärajaisesti varpuvaltaiseksi kankaaksi. Lehmuksen karike on emäksistä ja nopeasti hajoavaa. Ainakin osittain lehtomullan emäksisyyden ja ravinteisuuden ansiosta kenttä- ja pensaskerroksessa kasvaa useita hyvin vaateliaita lajeja: näsiä (*Daphne mezereum*), koiranheittä (*Viburnum opulus*), kuusamaa (*Lonicera xylosteum*), imikkää (*Pulmonaria obscura*), lehto-orvokkia (*Viola mirabilis*), lehtokortetta (*Equisetum pratense*), mustakonnanmarjaa (*Actaea spicata*) sekä kevät- ja syylälinnunhernettä (*Lathyrus vernus*, *L. linifolius*). Muita kenttäkerroksessa runsaita lajeja ovat sini- ja valkovuokko (*Hepatica nobilis*, *Anemone nemorosa*), sudenmarja (*Paris quadrifolia*), metsäimarre (*Gymnocarpium dryopteris*), oravanmarja (*Maianthemum bifolium*), lil-lukka (*Rubus saxatilis*), nuokkuhelmikkä (*Melica nutans*), metsäkastikka (*Calamagrostis arundinacea*), sananjalka ja kielo (*Convallaria majalis*). Pensaskerroksessa kasvaa edellä mainittujen vaateliaiden lehtopensaiden lisäksi taikinamarjaa (*Ribes alpinum*). Pohjakerroksessa tavataan metsäliekosammalta (*Rhytidadelphus triquetrus*), myyränsammalta (*Atrichum undulatum*), metsälehtösammalta (*Palgiomnium cuspidatum*) ja sulkasammalta (*Ptilidium crista-castrensis*).

Kuva 2. Lehmuslehtoa.

Pikkaraislammen länsirannan ruohokangaskorpi- ja koivuluhta-alueella on nuorta ja varttunutta puustoa, osin kitukasvuista kuusta, koivua ja tervaleppää. Lisäksi siellä kasvaa muutamia kitukasvuisia mäntyjä. Keskimääräinen rinnankorkeuslähimitta on 15–25 cm. Lisäksi on runsaasti nuorempaa tervaleppää ja harmaalepän taimia. Kosteimmassa rantaviivassa kasvaa myös pajuja. Monimuotoisuudelle arvokkaana piirteenä kohteella on lukuisia lahoja lehtipuita. Kohteen pohjoisosan halki kulkee vanha oja, joka ei kuitenkaan ole erityisen paljon heikentänyt sen vesitaloutta. Varsinkin metsän rajalla kasvillisuustyypit muistuttaa lähinnä ruohoista kangaskorpea, jossa mustikka on kenttäkerroksen valtalaji, mutta se väistyy rannassa luhtaruohojen ja -heinien tieltä. Kasvillisuudeltaan kohde onkin sekatyyppejä, jossa (mustikkavaltainen) korpi vaihtuu rannalla lehtipuustoiseksi (ruoho- ja saravaltaiseksi) luhdaksi. Luhtavaikutuksesta kertovia lajeja kohteella ovat paatsama, harmaasara, kurjenjalka (*Comarum palustre*), viitakastikka (*Calamagrostis canescens*), suo-orvokki (*Viola palustris*), ranta-alpi (*Lysimachia vulgaris*) ja suoputki (*Peucedanum palustre*). Kenttäkerros on hyvin monilajinen. Muita kohteella esiintyviä lajeja ovat mm. puolukka, metsäkorte, tuppi-, jouhi-, pullo- ja tähtisara (*Carex vaginata*, *C. lasiocarpa*, *C. rostrata*, *C. echinata*), raate, korpi-imarre, hiirenporras, siniheinä, huopaohdake (*Cirsium helenioides*), rätvänä (*Potentilla erecta*), pyöreälehtikihokki (*Drosera rotundifolia*), maariankämmekä ja juolukka. Sammallaajistoon kuuluvat korpilahkasammal (*Sphagnum girgensohnii*), korpikarhunsammal (*Polytrichum commune*), okarahkasammal (*Sphagnum squarrosum*), vaalearahkasammal (*S. centrale*) ja sararahkasammal (*S. fallax*).

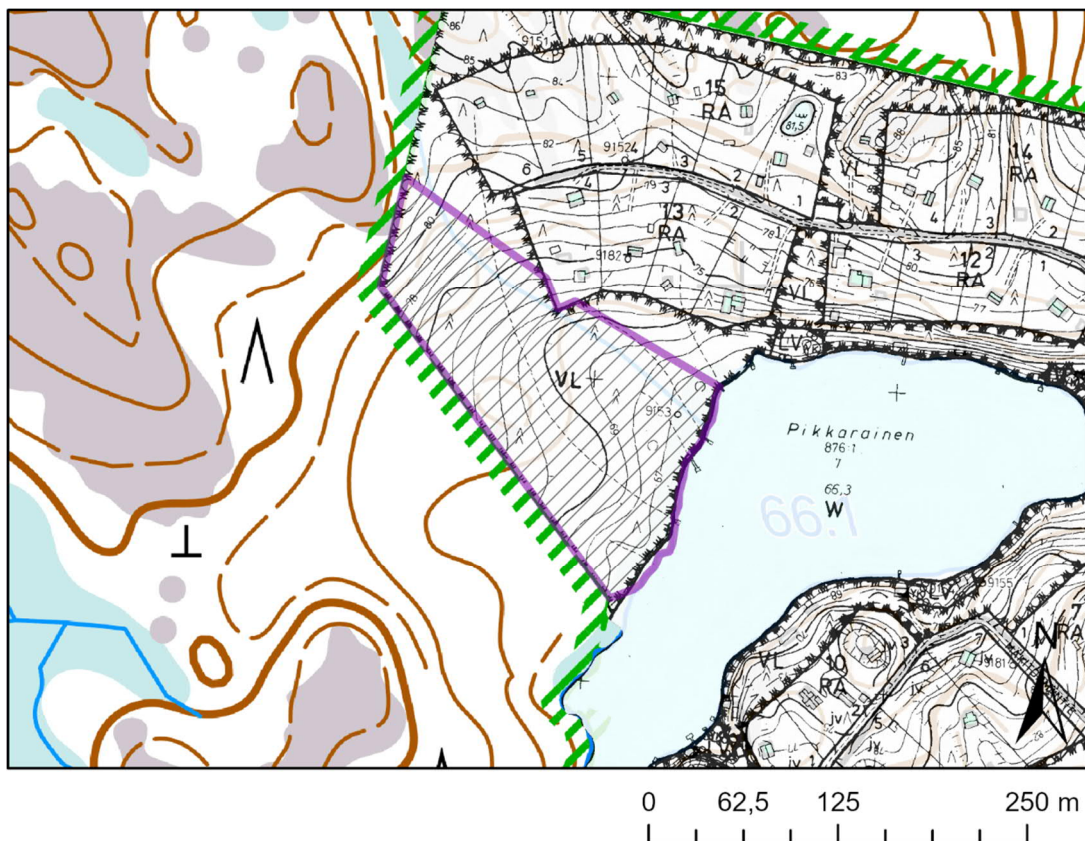
Kuva 3. Pikkaraisten rantasuota.

Vanhan kuusivaltaisen lehtomaisen kankaan puustoa on aikoinaan kevyesti harvennettu. Käsitteystä on jo aikaa, ja puusto on hyvässä vaiheessa luonnontilaistumassa. Lahopuuta on runsaasti, arviolta 20–30 m³/ha sisältäen pitkälle lahonneita maapuita, tuoreempia järeitä tuulenkaatoja, lahovikaisia lehtipuita ja pystyyn kuolleita kuusia. Puusto on pitkälti eri-ikäsrakenteista. Ylimmän yhtenäisen latvuskerroksen rinnankorkeuslähimitta on n. 25–40 cm ja järeimpien ylispuiden jopa 55 cm. Lisäksi on

runsaasti eri-ikäistä aliskasvosta. Kuusi on valtapuu, sen ohella kasvaa koivua ja mäntyä. Monimuotoisuutta lisäävät pienet korpilahkasammalpeitteiset, siniheinää kasvavat soistuneet painanteet. Käytännössä metsän rakenne on täysin samanlainen kuin selvitysalueeseen rajautuvan kansallispuiston alueella. Mustikka on pääosin kenttäkerroksen valtalaji, mutta sen ohella kasvaa paikoitellen kohtalaisen runsaasti ruohoja ja heiniä, mm. käenkaalia ja metsäkastikkaa.

Kaavatilanne:

Pikkaraiset-Siikajärvi-ranta-asemakaava: VL (lähivirkistysalue)

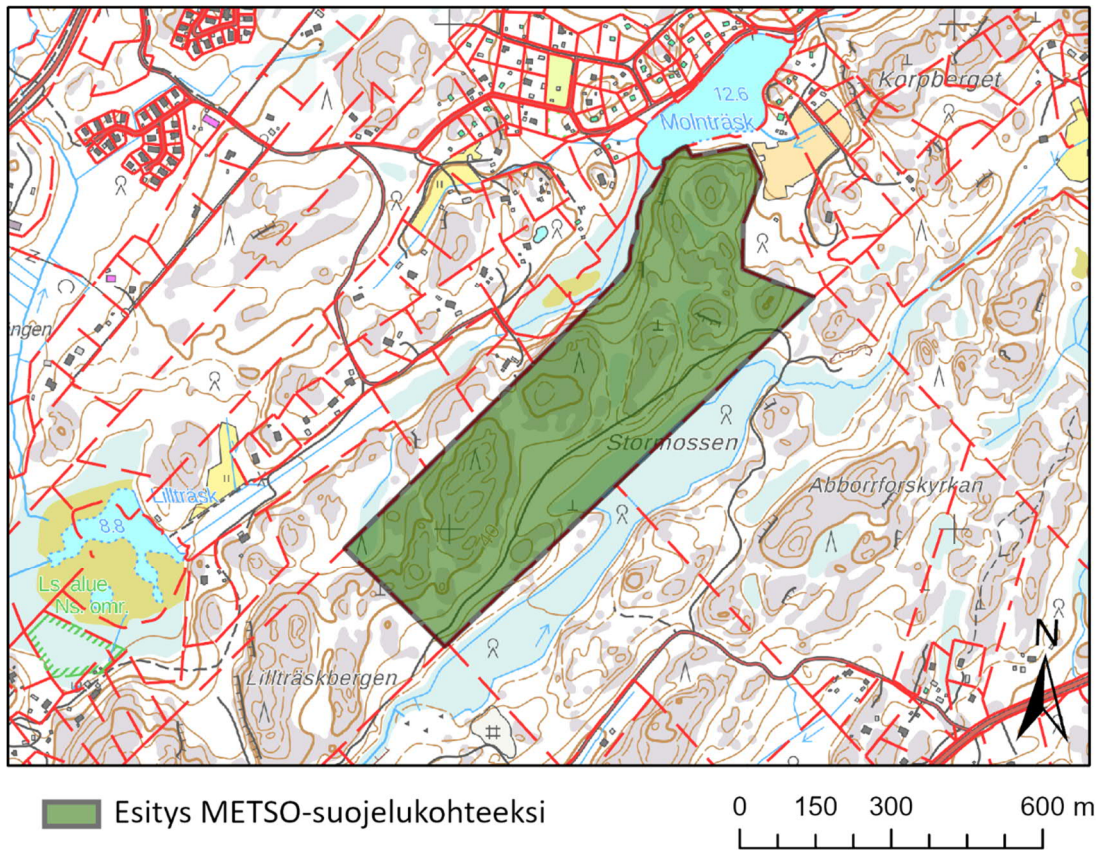

Kuva 4. Pikkaraisen lehmuslehto -kohde ranta-asemakaavakartalla.

Luontotietolähde:

Manninen, E. 2018: Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys Kirkkonummen Siikarannan alueella 2018. Faunatican raportteja 30/2018.

Pilvijärven metsä (31,34 ha)

Kuva 1. Pilvijärven metsä -kohteen rajaus.

Kiinteistö: 257-421-7-11

METSO-luokka: osin I, osin II, osin III

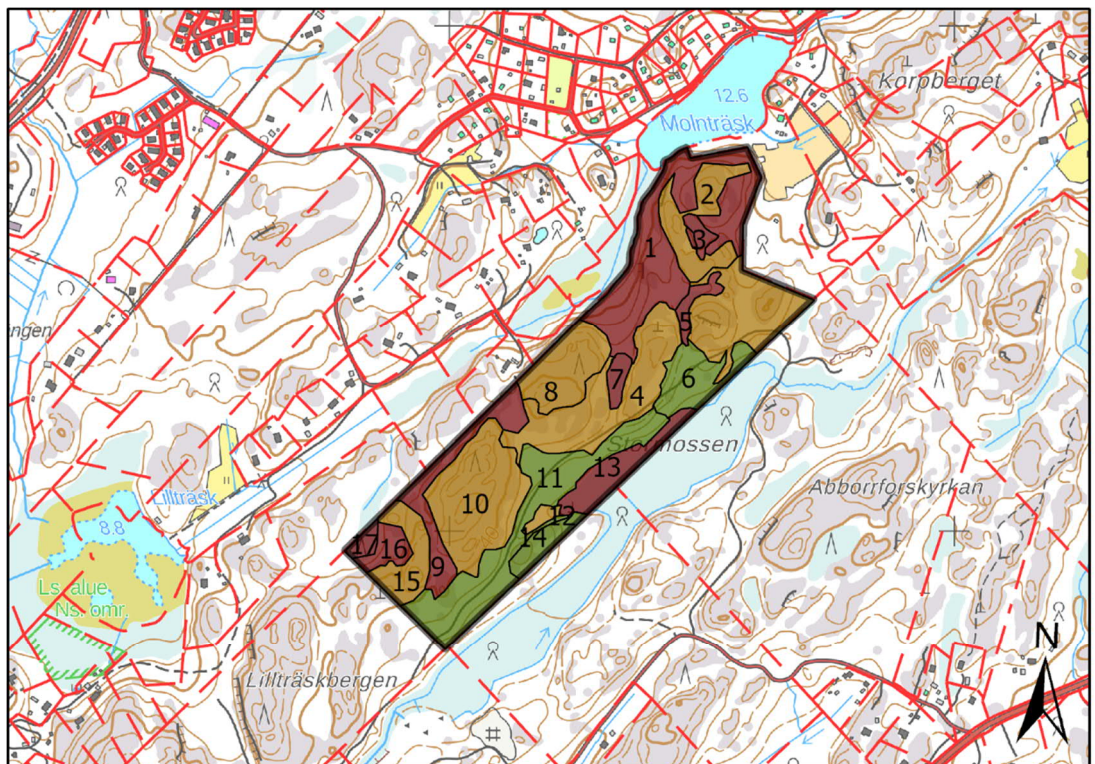
METSO-valintaperusteet:

- Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, joissa on lahopuuta 5–10 m³/ha (luokka II)
- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³/ha (luokka I)
- Kuivahkojen ja kuivien kankaiden varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³ hehtaarilla (luokka I)
- Puustoltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka I)
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset ravinteiset rämeet (luokka I)
- Vanhapuustoiset ja/tai runsaasti keloutuneita mäntyjä sisältävät rämeet (luokka I)
- Ennallistamiskelpoiset ojitetut lehtokorvet, lettokorvet, ruohokorvet, aitokorvet ja pohjavesivaikutteiset korvet (luokka I)

Luontotyypit:

- Kostea keskiravinteinen lehto (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU)
- Varttunut kuivahko kangas (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU)
- Varttunut kuivahko kangas (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN)
- Kuivahkojen ja kuivien kankaiden varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³ hehtaarilla (luokka I)
- Kalliometsä (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Karu poronjäkäla-sammalkallio (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT)
- Korpiräme (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN)
- Juolasarakorpi (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN)
- Boreaalinen piensuo (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN)

Kuvaus:

Esitys METSO-suojelukohteeksi

METSO-luokka:

I

II

III

Kuva 2. Pilvijärven metsä -kohteen luontotyyppikuviot (1-17) ja näiden METSO-luokat.

Kuvio 1:

Varttunutta havupuuvältaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU luontotyyppi). Kuvion puusto on varttunutta tai uudistusikäistä ja melko erikäs rakenteista. Tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen, vaikka puustoa on aikoinaan ilmeisesti kevyesti harvennettu (kohteella on vanhoja lahoja kantoja). Kohteelle on muodostunut merkittävän paljon lahoppua. Paikoittain tuulentaamia puita on jopa keräymässä. Kohteella on myös pystyyn kuolleita tai kuolevia kuusia, ränsistyneitä koivuja ja pitkälle lahonneita maapuita. Vallitsevassa latvuskerroksessa kuusen, männyn ja koivun läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 15–35 cm. Kohteella on lisäksi yksittäisiä haapoja ja raitoja. Alikasvoksessa on myös pihlajaa. Kookkaat muurahaispesät kertovat pitkästä metsäjätkumosta. Kenttä- ja pohjakerroksen lajisto tuoreille kankaille tavallista: mustikkaa, puolukkaa, metsälauhaa (*Avenella flexuosa*), sananjalkaa (*Pteridium pinetorum*), oravanmarjaa (*Maianthemum bifolium*) ja vanamoaa (*Linnaea borealis*) sekä seinäsammalta (*Pleurozium schreberi*), sulkasammalta (*Ptilium crista-castrensis*) ja kerrossammalta (*Hylocomium splendens*). Rinteiden valuvesipinnoilla on rakkasammalkasvustoja.

METSO-valintaperuste:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahoppua yli 10 m³/ha (luokka I)

Kuva 3. Varttunutta havupuuvältaista kangasta kuviolla 1.

Kuviot 2, 8, 10 ja 15:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja karua poronjäkäla-sammalkalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Kallioalueiden puusto on arvioitu metsäkuviotiedoissa 95–105-vuotiaaksi. Kallioilla on kuitenkin lukuisia

selvästi tätä vanhempia kilpikaarnaisia ja käkkyräöksaisia mäntyjä sekä useita ikivanhoja keloja, joten kalliometsät täyttävät vähintään METSO II-luokan valintaperusteen. Kalliot täyttävät myös metsälain elinympäristön kriteerit, vaikkakin suurimpien kalliokuvioiden pinta-ala onkin laajempi kuin normaalisti pienialaisilla (korkeintaan n. hehtaarin) metsälakikohteilla. Kallioilla ei ole juurikaan merkkejä kulumisesta joitakin polkuja lukuun ottamatta. Jäkälä- ja sammalpeite onkin kallioilla pääosin pak-sua. Siellä täällä on myös maapuita. Kallioiden arvoa lisää niillä kasvava melko harvinainen tai Etelä-Suomessa ainakin kohtalaisen paikoittaisesti esiintyvä kalliokohokki (*Atocion rupestris*). Kasvilajisto on muuten karuille kallioille tavanomaista: katajaa, metsälauhaa (*Avenella flexuosa*), kanervaa (*Calluna vulgaris*), puolukkaa, kangasmaitikkaa (*Melampyrum pratense*), kalliohatikkaa (*Spergula morisonii*), ahosuolaheinää (*Rumex acetosella*), kangaskarhunsammalta (*Polytrichum juniperinum*), tieras-ammalia (*Racomitrium* spp.), kangasraikasammalta (*Sphagnum capilliifolium*) ja isohirvenjäkälää (*Cetraria islandica*).

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka I)

Kuva 4. Kalliometsää ja karua poronjäkälä-sammalkalliota Pilvijärven metsä -kohteella.

Kuvio 3:

Kallioiden välisessä painanteessa sijaitseva korpiräme (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN luontotyyppi) on mäntyvaltainen, männyn lisäksi esiintyy kuusta ja koivua. Puusto on melko järeää. Vallitsevassa latvuserroksessa puiden rinnankorkeuslähpimitta vaihtelee männyllä välillä 15–30 cm sekä kuusella ja koivulla 10–20 cm. Kuviolla on merkittävästi lahopuuta, niin maa- kuin pystylahopuunakin, mm. muutamia keloja. Kenttäkerroksessa tavataan mustikkaa, juolukkaa (*Vaccinium uliginosum*), suopursua (*Rhododendron tomentosum*), puolukkaa, kangasmaitikkaa, kanervaa,

tupasvillaa (*Eriophorum tomentosum*), lakkaa (*Rubus chamaemorus*), pallosaraa (*Carex globularis*) ja jouhivihvilää (*Juncus filiformis*). Reunoilla kasvaa lisäksi jokapaikansaraa (*Carex nigra*). Pohjakerroksessa kasvaa mm. korpirahkasammalta (*Sphagnum girgensohnii*) ja seinäsammalta (*Pleurozium schreberi*). Pohjoisosa on kuivempi, rämevarpuja on vähemmän ja suotyyppi lähempänä kangasrämettä.

METSO-valintaperuste:

- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset ravinteiset rämeet (luokka I)

Kuva 5. Korpirämettä kuviolla 3.

Kuvio 4:

Kalliometsän (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja varttuneen kuivahkon kankaan (valtakunnallisesti uhanalainen VU luontotyyppi) mosaiikki. Kallioiden välissä tasarakenteista männikköä, sivupuuna koivua ja etenkin alikasvoksessa kuusta. Myös pihlajaa alikasvoksessa. Niukasti lahoppuuta. Kalliokohdilla joitakin vanhoja käkkyrämäntyjä ja maapuita. Kenttäkerroksessa mustikkaa, puolukkaa, maitikoita, sananjalkaa, metsälauhaa, kanervaa, oravanmarjaa ja pohjakerroksessa seinäsammalta, kerrossammalta ja kangaskynsisammalta - kalliokohdilla lisäksi kangaskarhunsammalta, hirvenjäkälää ja poronjäkäliä. Paikoin katajaa. Kallioilla vähän kalliokohokkia, joka on Etelä-Suomessa melko harvinainen laji. Metsäkuviotiedoissa mainittu silmälläpidettävän kangaskiurun esiintyminen lisää arvoa METSO-kohteena: METSO II.

Kuvio 5:

Korpirämettä (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN luontotyyppi), jolla kasvaa järeähköä harvaa mäntyä (läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 15–35 cm) ja alikasvoksessa kuusta ja koivua.

Kuvion keskiosassa on eniten välipintakasvillisuutta: mm. jousivihvilää ja tupasvillaä, kun reunoilla kasvillisuus on mätäspintaa, jossa vallitsevat korkeakasvuiset varvut suopursu, juolukka, mustikka, puolukka ja kanerva. Muita lajeja kohteella ovat pikkukarpalo (*Vaccinium microcarpum*), lakka (*Rubus chamaemorus*), sananjalka ja jokapaikansara (*Carex nigra*). Pohjakerroksessa tavataan korpikarhunsammalta (*Polytrichum commune*), varvikkorahkasammalta (*Sphagnum russowii*) ja seinäsammalta (*Pleurozium schreberi*).

METSO-valintaperuste:

- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset ravinteiset rämeet (luokka I)

Kuva 6. Korpirämettä kuviolla 5.

Kuvio 6:

Varttunutta havupuuvälitaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Niukasti lahoppua. Puuston tilarakenne luonnontilaisen kaltainen aiemmasta metsätalouksikäytöstä huolimatta. Valtapuuston lisäksi alikasvosta, joten ikärakenne melko luonnontilaisen kaltainen. Kookas muurahaiskeko. Kenttäkerroksessa vallitsee mustikka. Lisäksi mm. oravanmarja, vanaamo, sananjalka ja metsämaitikka. Pohjakerroksessa seinä-, kerros- ja sulkasammal. Pieni avokallio-kohta. METSO III.

Kuvio 7:

Korpirämettä (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN luontotyyppi) ja juolasarakorpea (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN luontotyyppi). Kuviolla kasvaa mäntyä, kuusta, koivua ja vähän tervaleppää. Puuston rinnankorkeuslähimittaan vallitsevassa latvuserroksessa vaihtelee välillä 10–25 cm. Etenkin eteläosassa puusto on melko tiheää. Pohjoisosassa puut kasvavat lähinnä vain mättäillä, joilla on lisäksi mustikkaa, puolukkaa, kangasmaitikkaa, seinäsammalta ja korpikarhunsammalta. Välipintojen lajeja ovat jokapaikansara, raate (*Menyanthes trifoliata*), jousivihvilä ja tupasvilla sekä

korpi- ja vaalearahkasammal (*Sphagnum centrale*). Suotyyppi on pohjoisosassa lähinnä juolasarakorpea. Eteläosassa on enemmän rämelajistoa, kuten rämerahkasammalta (*S. angustifolium*). Pensaskerroksessa kasvaa virpapajua (*Salix aurita*).

Kuvio 9:

Varttunutta kuivahkoa kangasta (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN luontotyyppi). Kuviolla mänty on valtapuu ja muodostaa ylemmän, melko harvan latvuserroksen, jossa puiden läpimitta rinnankorkeudella 25–35 cm. Suurimmat männyt ovat vanhoja ja kilpikaarnaisia. Alemmassa latvuserroksessa kasvaa kuusta ja koivua. Puusto on siis melko eri-ikäisrakenteista ja puuston tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen. Kohteella on melko runsaasti lahoppuuta: koivupötkelöitä, tuoreita kookkaita tuulenkaatoja, pitkälle lahonneita maapuita, keloja ja huonokuntoisia kuusia. Pensaskerroksessa kasvaa katajaa. Kenttäkerroksen lajisto on kuivahkoille kankailla tavanomaista: puolukkaa, kangasmaitikkaa, mustikkaa, kanervaa, variksenmarjaa (*Empetrum nigrum*), vanamo (Linnaea borealis) ja metsätähteä (*Lysimachia europaea*). Pohjakerroksessa kasvaa mm. seinä- ja sulkasammalta.

METSO-valintaperuste:

- Kuivahkojen ja kuivien kankaiden varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahoppuuta yli 10 m³ hehtaarilla (luokka I)

Kuva 7. Maalahoppuuta kuviolla 9.

Kuvio 11:

Varttunutta havupuuvältaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi), joka on harvennettu tasaikäiseksi ja -rakenteiseksi. Pieniä kalliokohtia. Ei juurikaan

lahopuuta. Kenttäkerroksessa vallitsee mustikka, muita lajeja mm. puolukka, sananjalka ja maitikat. Pohjakerroksessa kerros- ja seinäsammal. METSO III.

Kuvio 12:

Kostea keskiravinteista lehtoa (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi), joka sijaitsee suon laidalla ja vaihtuu korpikasvillisuudeksi. Vaihtumavyöhykkeellä esiintyy esimerkiksi rahkasammalia. Lehdon puusto on monipuolista ja runsaslehtipuustoista: kuusta, koivua, tervaleppää ja mäntyä. Vallitsevassa latvuserroksessa puiden rinnankorkeusläpimitta on 15–25 cm. Ylispuiden läpimitta on jopa 35 cm. Kohteella on jonkin verran pieniläpimittaista lahopuuta. Pensakerroksessa kasvaa paatsamaa (*Frangula alnus*) ja vadelmaa (*Rubus idaeus*). Kenttäkerroksessa tavataan mm. lillukkaa (*Rubus saxatilis*), käenkaalia (*Oxalis acetosella*), metsäalvejuurta (*Dryopteris carthusiana*), metsämaitikkaa (*Melampyrum sylvaticum*), korpi-imarretta (*Phegopteris connectilis*), hiirenporrasta (*Atthyrium filix-femina*), niittyhumalaa (*Prunella vulgaris*), valkovuokkoa (*Anemone nemorosa*), oravanmarjaa (*Maianthemum bifolium*), suo-orvokkia (*Viola palustris*) ja rönssyleinikkiä (*Ranunculus repens*). Pohjakerroksen valtalajit ovat lehväsammalet (*Mniaceae*), suikerosammalet (*Brachythecium*, *Sciurohypnum*) ja lehtohaivensammal (*Cirriphyllum piliferum*).

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan luokassa I lueteltuja lehtoja nuoremmat lehdot, joissa on lahopuuta 5–10 m³/ha (luokka II)

Kuva 8. Kuviota 12.

Kuvio 13:

Boreaalinen piensuo (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN luontotyyppi), joka on osa laajempaa suota. Kyseessä on suoyhdistymä, jossa on reunoilla korpea ja keskustassa karua nevaa ja rämettä. Reunakorvessa puut (kuusi, koivu ja tervaleppä) kasvavat enimmäkseen mättäillä, joilla on lisäksi puolukkaa ja mustikkaa. Välipinnat ovat ilmeisesti osan vuotta hyvin märkiä, mutta kesällä korpi oli kuivillaan. Välipinnoilla kasvaa harmaasaraa (*Carex canescens*), metsäkortetta (*Equisetum sylvaticum*), terttualpia (*Lysimachia thyrsiflora*), jousihivilää (*Juncus filiformis*) ja korpilahkasammalta. Keskiosan avosuo on saranevaa ja sararämettä, jossa tavataan pullosaraa (*Carex rostrata*), jokapaikansaraa, raatetta, kurjenjalkaa (*Comarum palustre*), suoputkea (*Peucedanum palustre*), järvikortetta (*Equisetum fluviatile*), isokarpaloa (*Vaccinium oxycoccos*), suohorsmaa (*Epilobium palustre*), tupasvillaa ja pyöreälehtikihokkia (*Drosera rotundifolia*) sekä sararahkasammalta (*Sphagnum fallax*). Rämeisellä avosuo-osalla on mätäspintaa, joilla kasvaa kitukasvuisia mäntyjä ja rämevarpuja. Paikoin kasvaa myös pajuja ja koivun taimia. Avosuo-osan koillispuolella suotyyppi on isovarpu- ja kangasrämettä, jossa kenttäkerrosta vallitsevat kookkaat varvut suopursu, kanerva, juolukka, variksenmarja, puolukka ja mustikka. Muita lajeja ovat lakka, karpalo, tupasvilla, kangasmaitikka sekä puna- ja rämerahkasammal (*Sphagnum medium*, *S. angustifolium*). Koillisosan räme on järeäpuustoista männikköä: puiden rinnankorkeusläpimitta 20–30 cm. Siellä on myös useita keloja ja iäkkäitä mäntyjä. Kohteen koillisosassa on oja, joka heikentää luonnontilaa. Kohteen lajisto on kuitenkin kokonaisuudessaan edelleen edustavaa ja monipuolista.

METSO-valintaperusteet:

- Vanhapuustoiset ja/tai runsaasti keloutuneita mäntyjä sisältävät rämeet (luokka I)
- Ennallistamiskelpoiset ojitetut lehtokorvet, lettokorvet, ruohokorvet, aitokorvet ja pohjavesivaikutteiset korvet (luokka I)

Kuva 9. Boreaalista piensuota kuviolla 13.

Kuvio 14:

Kalliometsän (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja varttuneen kuivahkon kankaan (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU luontotyyppi) mosaiikki. Kallioiden välissä tasarakenteista männikköä, sivupuuna koivua ja etenkin alikasvoksessa kuusta. Niukasti lahoppuuta. Kalliolla joitakin vanhoja käkkyrämäntyjä. Kenttäkerroksessa mustikkaa, puolukkaa, maitikoita, sananjalkaa, metsälauhaa, kanervaa, oravanmarjaa ja pohjakerroksessa seinä-, kerros- ja kangaskynsisammal, kalliolla lisäksi kangaskarhunsammal, hirvenjäkälä ja poronjäkälät. Paikoin katajaa. METSO III.

Kuvio 16:

Varttunutta kuivahkoa kangasta (valtakunnallisesti vaarantunut VU ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen EN luontotyyppi), jolla kasvaa pääpuulajeina mäntyä ja kuusta sekä sivupuulajeina koivua ja haapaa. Vallitsevassa latvuserroksessa puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 20–35 cm. Lisäksi on eri-ikäistä alikasvosta, jossa on lisäksi pihlajaa, ja vanhoja kilpikaarnaisia ylismäntyjä. Puusto on siis melko eri-ikäisrakenteista, ja tilarakenne on luonnontilaisen kaltainen. Kohteelle on kertynyt melko runsaasti lahoppuuta, mm. useita keloja ja isoja maapuita. Pensakerroksessa kasvaa katajaa. Kenttäkerroksen lajisto on kuivahkoille kankailla tyypillistä: mustikkaa, kangasmaitikkaa, metsälauhaa, puolukkaa ja sananjalkaa. Pohjakerroksessa kasvaa kerros-, seinä- ja kangaskynsisammalta. Kuviolla on myös pienialaista soistuneisuutta (korpilahkasammalta, korpikarhunsammalta ja jokapaikansaraa).

METSO-valintaperuste:

- Kuivahkojen ja kuivien kankaiden varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahoppuuta yli 10 m³ hehtaarilla (luokka I)

Kuva 10. Varttunutta kuivahkoa kangasta kuviolla 16.

Kuvio 17:

Korpiräme (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN luontotyyppi). Kohde on osa laajemmasta suosta, jota on ilmeisesti aikoinaan ojitettu. Tämän kuvion lajisto on kuitenkin edustavaa, eikä puus- toa ole nähtävästi ainakaan lähimenneisyydessä käsitelty. Kohteella kasvaa mäntyä, kuusta ja koivua, joiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee enimmäkseen välillä 10–25 cm. Lisäksi siellä täällä on pieniä tervaleppiä. Kenttäkerroksen lajisto on monipuolista. Runsaimpia lajeja ovat mustikka, tähti- sara (*Carex echinata*), maariankämmeikä (*Dactylorhiza maculata*), puolukka, kangasmaitikka, tupas- villa, suopursu, pikkukarpalo, jokapaikansara, metsäkorte ja riippasara (*Carex paupercula*). Pohjaker- roksessa tavataan vaalea-, korpi-, varvikko- ja punarahkasammalta ja korpikarhunsammalta.

METSO-valintaperuste:

Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset ravinteiset rämeet (luokka I)

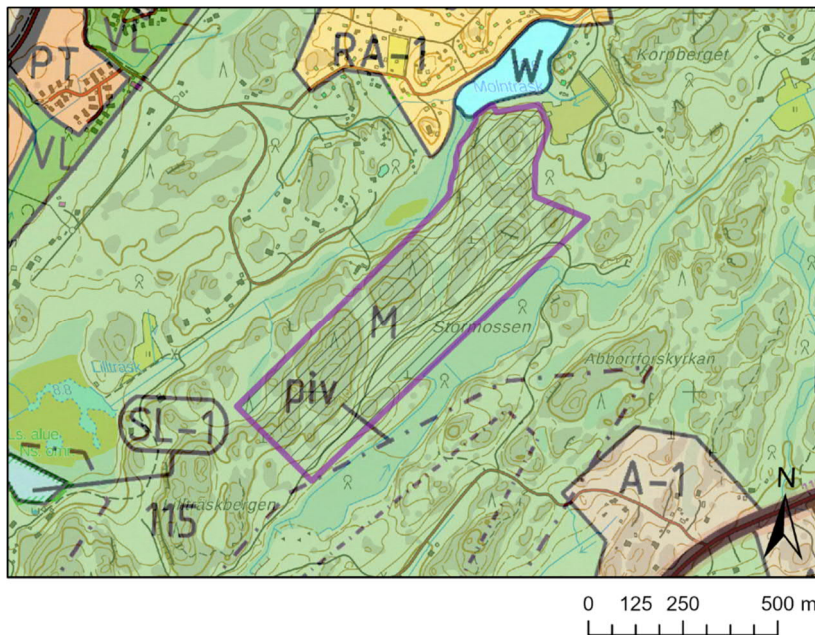
Kaavatilanne:

Yleiskaava 2020: M (maa- ja metsätalousvaltainen alue)

- M MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE. Alue varataan ensisijaisesti maatala- ja metsäta- louskäyttöön. Alueella sallitaan 1) maatala- ja metsätalouden ja siihen soveltuvien elinkeino- jen harjoittaminen sekä tätä palveleva rakentaminen, 2) haja-asutuksen rakentaminen ra- kennuslain 4 §:n mukaisesti. Rakentamisen tulee sijoittua jo olevan asutuksen läheisyyteen ja olevan tiestön varrelle mahdollisimman lähelle tietä.

Kantvikin osayleiskaavan valmisteluaineisto: MY/eko

- MY MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA
- eko: seudullisesti merkittävä ekologinen väylä

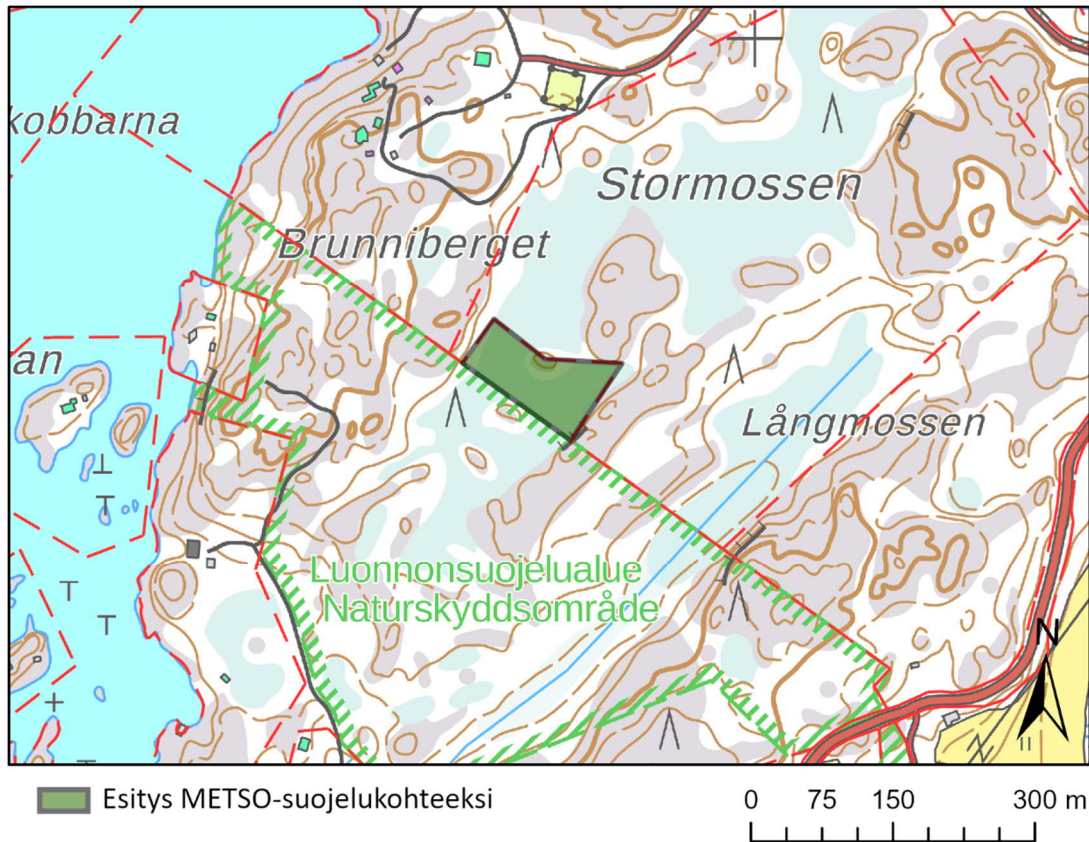
 Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 11. Pilvijärven metsä -kohde yleiskaavakartalla.

Luontotietolähde:

Manninen E. 2020: Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys Kirkkonummen Pilvijärven alueella vuonna 2020. Faunatican raportteja 63/2020.

Porkkalan Stormossenin rämealue (0,92 ha)

Kuva 1. Porkkalan Stormossenin rämealue-kohteen rajaus.

METSO-luokka: I

METSO-valintaperuste:

- Vanhapuustoiset ja/tai runsaasti keloutuneita mäntyjä sisältävät rämeet (luokka I)

Luontotyypit:

- Isovarpuräme (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut (VU)

Kuvaus:

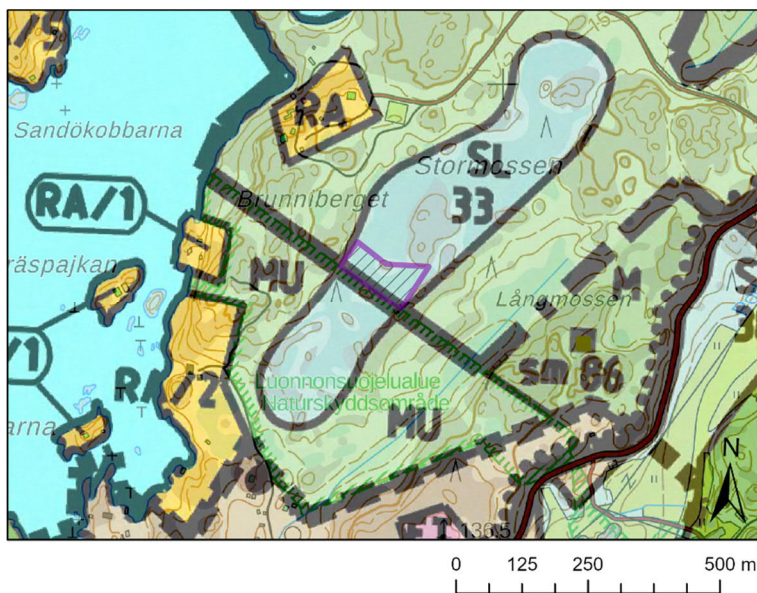
Hienoa vanhapuustoista isovarpurämettä (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU luontotyyppi). Osa Stormossenin suota, josta osa on Kirkkonummen kunnan omistamaa luonnonsuojelualuetta ja osa Metsähallituksen hallinnassa olevaa aluetta, josta on tarkoitus muodostaa luonnonsuojelualue. Puuston läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee pääosin välillä 10–30 cm. Suuri osa männyistä on kähköräöksaisia ja osittain keloutuneita. Myös maapuita on lukuisia. Suopursu (*Rhododendron tomentosum*) on kenttäkerroksen valtalaji. Sen lisäksi tavataan tupasvillaa (*Eriophorum vaginatum*), pikkukarpalaa (*Vaccinium microcarpum*), lakkaa (*Rubus chamaemorus*), variksenmarjaa (*Empetrum nigrum*), mustikkaa, puolukkaa ja juolukkaa (*Vaccinium uliginosum*).

Pohjakerroksessa vallitsevat räme-, puna- ja varvikkorahkasammal (*Sphagnum angustifolium*, *S. medium*, *S. russowii*). Reunoilla tavataan lisäksi jokapaikan- ja pullosaraa (*Carex nigra*, *C. rostrata*).

Kuva 2. Porkkalan Stormossenin rämealuetta.

Kaavatilanne: Saaristo- ja rannikkoalueiden osayleiskaava: SL (luonnonsuojelualue)

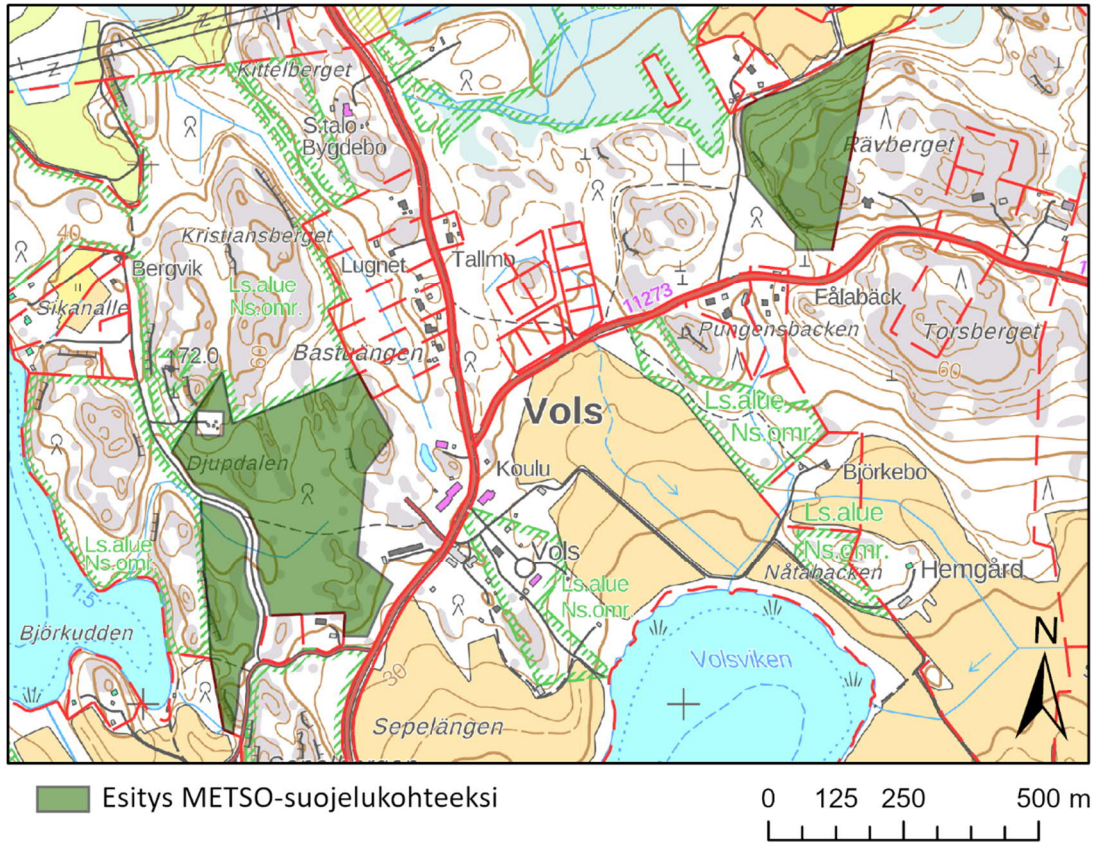
 Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 3. Porkkalan Stormossenin rämealue -kohde saaristo- ja rannikkoalueiden osayleiskaavan kartalla.

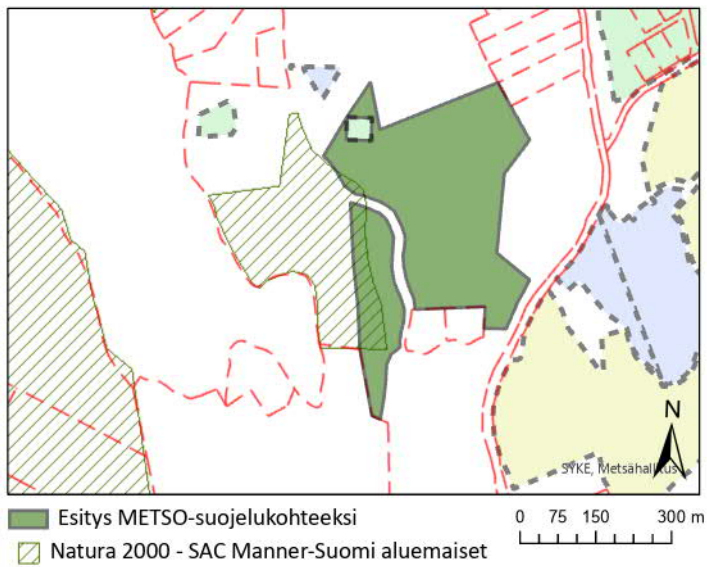
Luontotietolähde:

Manninen E. 2020: Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys Kirkkonummen Vetokannaksen alueella vuonna 2020. Faunatican raportteja 61/2020.

Volsin metsät (19,23 ha)

Kuva 1. Volsin metsät -kohteen rajaus.

Kuva 2. Natura 2000 -alue Volsin metsät -kohteella.

Kiinteistö: 257-490-1-142

METSO-luokka: osin I, osin II, osin III

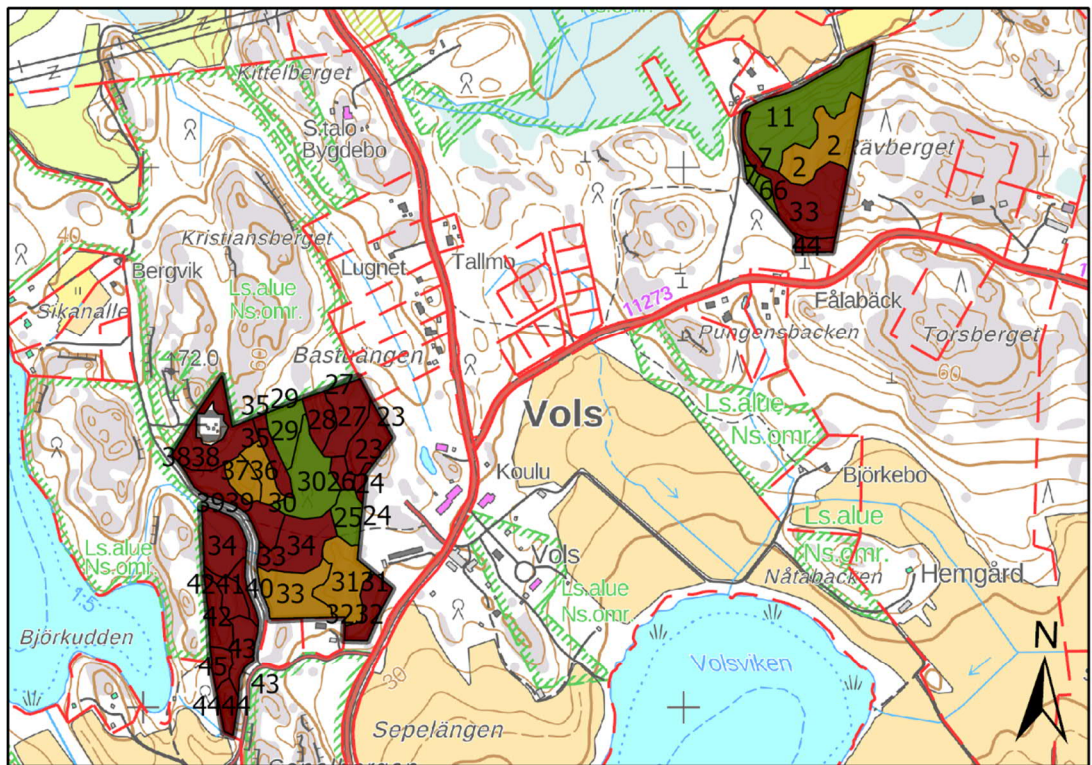
METSO-valintaperusteet:

- Lehdot, joissa kasvaa kookkaita, vanhoja tai lahovikaisia jaloja lehtipuita yksittäin tai ryhminä (luokka I)
- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³/ha (luokka I)
- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on jaloja lehtipuita (luokka II)
- Tuoreen kankaan havupuuvaltaiset yli 120-vuotiaat metsät (luokka I)
- Kuivahkojen ja kuivien kankaiden metsät, jotka ovat yli 140-vuotiaita (luokka I)
- Varttuneet ja uudistuskypsät kuivahkon ja kuivan kankaan metsiköt, joissa on yksittäisiä tai useita aiemman puusukupolven puita (kilpikaarnamännyt, kelot tai vanhat maapuut) (luokka II)
- Puustoltaan yli 140-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka I)
- Puustoltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka II)
- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet (luokka I)
- Ennallistamiskelpoiset ojitetut lehtokorvet, lettokorvet, ruohokorvet, aitokorvet ja pohjavesivaikutteiset korvet (luokka I)
- Yleinen valintaperuste: valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät

Luontotyytit:

- Pähkinälehto (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU)
- Varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Nuori tuore kangas (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU)
- Vanha kuivahko kangas (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN)
- Varttunut kuivahko kangas (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU)
- Kalliometsä (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT)
- Karu poronjäkäla-sammalkallio (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT)
- Varpukorpi (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN)
- Ruohokorpi (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU)

Kuvaus:

Esitys METSO-suojelukohteeksi

METSO-luokka:

- I
- II
- III

0 125 250 500 m

Kuva 3. Kohteen luontotyyppikuviot ja METSO-luokat.

Itäinen osa-alue

Kuvio 1:

Varttunutta havupuuvalttaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Harvennettu männikköä. Valtapuuston alla harvaa alikasvosta. Ei juuri ollenkaan lahoppua. Kenttäkerroksessa mustikkaa, puolukkaa, kanervaa ja metsälauhaa, pohjakerroksessa seinäsammalta. METSO III.

Kuvio 2:

Varttunutta kuivahkoa kangasta (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU luontotyyppi). Puusto harvahkoa. Kuusta enimmäkseen alikasvoksena. Valtapuuston ohella aiemman puusukupolven kilpikaarnaisia mäntyjä (läpimitta jopa 45 cm). Pensaskerroksessa katajaa, kenttäkerroksessa puolukkaa, mustikkaa ja kangasmaitikkaa, pohjakerroksessa seinäsammalta, kangaskarhunsammalta ja poronjäkäliä.

METSO-valintaperuste:

- Varttuneet ja uudistuskypsät kuivahkon ja kuivan kankaan metsiköt, joissa on yksittäisiä tai useita aiemman puusukupolven puita (kilpikaarnamännyt, kelot tai vanhat maapuut) (luokka II)

Kuvio 3:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja karua poronjäkäle-sammalkalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Kallion luonnontila on hyvä, sillä kulumisesta ei ole merkkejä eikä puustoa ole käsitelty. Kohde on suurelta osin avokallio, osin siellä kasvaa harvaa männikköä. Osa männyistä on silmin nähden vanhoja, kilpikaarnaisia ja käkkyräisiä. Männyn ohella kasvaa vähän nuorta kuusta, haapaa ja koivua. Kohteella on näkyvästi maapuita ja keloja, lahoppuuta on arviolta 5–10 m³/ha. Kohteen huomionarvoisin kasvilaji on melko harvinainen kalliokohokki (*Atocion rupestris*). Muuten lajisto on karuille kallioille ja kalliometsille tavanomaista: mustikkaa, puolukkaa, kangasmaitikkaa (*Melampyrum pratense*), ahusuolaheinää (*Rumex acetosella*), kanervaa (*Calluna vulgaris*), metsälauhaa (*Avenella flexuosa*) ja kallioimarretta (*Polypodium vulgare*) sekä tierasammalia (*Racomitrium* spp.), kangaskynsisammalta (*Dicranum polysetum*) ja poronjäkäliä. Kosteissa painanteissa kasvaa lisäksi juolukkaa (*Vaccinium uliginosum*) ja virpapajua (*Salix aurita*).

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan yli 140-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka I)

Kuva 4. Kalliometsää ja karua poronjäkäle-sammalkalliota kuviolla 3.

Läntinen osa-alue

Kuvio 23:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja karua poronjäkäla-sammalkalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Harvapuustoinen. Useita vanhoja kilpikaarnaisia käkkyräisiä mäntyjä ja keloja. Tikan pajapuita. Jäkälä- ja sammalpeitteessä ei merkkejä kulumisesta. Lajisto on karuille kallioille tavanomaista: metsälauhaa, ahosuolaheinää, puolukkaa ja kanervaa sekä tierasammalia, kangaskarhunsammalta ja seinäsammalta. Soistuneissa painanteissa kangasraahasammalta.

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan yli 140-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka I)

Kuvio 24:

Vanhan kuivahkon kankaan (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN luontotyyppi) ja kalliometsän (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT silmälläpidettävä luontotyyppi) mosaiikki. Ilmeisesti aikoinaan harvennettu. Ylismäntyjen läpimitta rinnankorkeudella jopa 45 cm. Lisäksi eri-ikäistä alikasvosta. Ylismännyt kilpikaarnaisia ja käkkyräisiä. Pensaskerroksessa katajaa, kenttäkerroksessa puolukkaa, mustikkaa, metsälauhaa ja kanervaa. Pohjakerroksessa seinäsammalta, kerrossammalta, kangasraahasammalta ja poronjäkälää.

METSO-valintaperuste:

- Kuivahkojen ja kuivien kankaiden metsät, jotka ovat yli 140-vuotiaita (luokka I)

Kuvio 25:

Varttunutta havupuuvältaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Harvennettua, harvaa melko järeäpuustoista männikköä. Valtapuuston alla alikasvosta, jossa lisäksi tammen ja pihlajan taimia. Pienialaista soistuneisuutta eteläosassa. Muuten kenttä- ja pohjakerroksen lajisto tuoreille kankaille tavanomaista. METSO III.

Kuvio 26:

Varpukorpi (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN luontotyyppi). Korpi on harva- mutta järeäpuustoinen jyrkänteenalussoistuma, jonka arvoa lisää liittyminen runsaslahopuustoiseen melko iäkkääseen kangasmetsään (kohde 27). Luonnontilaa on heikentänyt aikoinaan tehty puuston harvennus (näkyvillä kantoja). Pääpuulajina kasvaa kuusta, jonka läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 25–35 cm. Sivupuulajeina on koivua (enimmäkseen alikasvoksena), mäntyä (muutamia kookkaita ylispuita) ja vähän tervaleppää. Harvassa alikasvoksessa on lehtipuiden taimia, myös mm. tammea. Kenttäkerroksessa kasvaa lähinnä vain puolukkaa ja mustikkaa. Pohjakerroksen valtalajeina ovat korpisraahasammal ja korpikarhunsammal. Lisäksi tavataan seinäsammalta.

METSO-valintaperuste:

- Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet (luokka I)

Kuva 5. Varpukorpea kuviolla 26.

Kuvio 27:

Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT ja Etelä-Suomessa vaarantunut VU luontotyyppi). Puustoa on harvennettu, mutta se on siitä huolimatta melko eri-ikäisrakenteista, ja sen tilarakenne luonnontilaisen kaltainen. Vallitsevassa latvuserroksessa puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 20–35 cm. Valtapuuston lisäksi kohteella on joitakin suuria kilpikaarnaisia ylismäntyjä. Sivupuulajina on lisäksi koivua. Lahopuuta on runsaasti, selvästi yli 10 m³/ha, jopa suurissa keräymissä sisältäen pitkälle lahoja maapuita ja suuria (läpimitta > 20 cm) runkoja. Soistuneissa painanteissa kasvaa korpilahkasammalta. Muuten kenttä- ja pohjakerroksen lajisto on tuoreille kankaille tavanomaista. Kuviolla havaittiin lahokaviosammalen itujuväsryhmiä. Arvoa lisää myös puuston suhteellisen korkea ikä ja rajautuminen luonnonsuojelualueeseen.

METSO-valintaperuste:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³ /ha (luokka I)
- Tuoreen kankaan havupuuvaltaiset yli 120-vuotiaat metsät (luokka I)
- Valtakunnallisesti alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät

Kuva 6. Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta kuviolla 27.

Kuvio 28:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja karua poronjäkälä-sammalkalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Kapeita avokalliokaistaleita. Harvaa vanhaa männikköä. Kallioiden välisessä painanteessa myös kuusta ja nuorta koivua. Jäkälä- ja sammalpeite eivät kuluneet. Pensaskerroksessa katajaa. Kasvilajisto karuille kallioiden tavonomaista.

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan yli 140-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka I)

Kuvio 29:

Varttunutta kuivahkoa kangasta (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU luontotyyppi). Ylispuustoinen taimikko. Osin soistunut (korporahkasammalta), mutta muuten kenttäkerroksen kasvillisuus luontotyyppille tavanomaista. Soveltuu METSO III-luokan kohteeksi, koska rajautuu luonnonsuojelualueeseen.

Kuvio 30:

Nuorta tuoretta kangasta (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU luontotyyppi). Ylispuustoinen tiheä varttunut taimikko. Vähän tammen taimia. Yliskuuset suuria. Paikoittaista soistuneisuutta (korpikarhunsammal, korporahkasammal, hiirenporras, metsäkorte), mutta muuten kenttä- ja pohjakerroksen kasvillisuus luontotyyppille tavanomaista. Soveltuu METSO III-luokan kohteeksi, koska sijaitsee luonnonsuojelualueen tuntumassa.

Kuvio 31:

Varttuneen kuivahkon kankaan (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU luontotyyppi) ja kalliometsän (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) mosaiikki. Harvaa harvennettua puustoa. Alikasvoksessa tammen ja pihlajan taimia. Pensaskerroksessa katajaa. Kenttäkerroksessa kanervaa, puolukkaa, mustikkaa, sananjalkaa ja metsälauhaa. Pohjakerroksessa seinä- ja kerrossammalta. METSO III.

Kuvio 32:

Varttunutta havupuuvältaista lehtomaista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Vallitseva latvuseros (rinnankorkeusläpimitta 20–35 cm) on harvennettu harvaksi. Sen alla on tiheä alikasvos, jossa huomioarvoista on metsälehmuksen esiintyminen. Lisäksi on vanhoja kookkaita kilpikaarnaisia ylismäntyjä. Pensaskerroksessa kasvaa runsaasti pähkinäpensaita. Kenttäkerroksen runsaimmat lajit ovat mustikka, kiolo, metsäalvejuuri ja puolukka. Pohjakerroksessa kasvaa lehväsammalia, seinäsammalta ja kerrossammalta. Kuviolla havaittiin lahojaviosammalten itujväsryhmiä, mikä nostaa METSO-luokkaa II- > I.

METSO-valintaperuste:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on jaloja lehtipuita (luokka II).
- Yleinen valintaperuste: valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät. -> Luokka I.

Kuva 7. Varttunutta havupuuvältaista lehtomaista kangasta kuviolla 32.

Kuvio 33:

Varttunutta havupuuvältaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Harvennettu. Vähän tammea sivupuuna. Osin soistunut (korpilahkasammal, korpikarhunsammal) mutta muuten aluskasvillisuus tuoreille kankailla tavanomaista. METSO III.

Kuvio 34:

Ruohokorpi (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU luontotyyppi). Korven luonnontilaa heikentävät sinne aikoinaan kaivetut ojat ja puuston harvennus. Toimenpiteistä on jo kuitenkin aikaa ja koska lajisto on melko edustavaa, lahoppua on kohtalaisen runsaasti ja puustossa monimuotoisuuden kannalta arvokkaita rakennepiirteitä, korven katsotaan täyttävän maakunnallisesti arvokkaan kohteen kriteerit. Pääpuulaji on kuusi. Sen ohella kasvaa koivua ja tervaleppää sekä vähän haapaa, harmaaleppää, pihlajaa ja vaahteraa. Vallitsevassa latvuserroksessa puiden läpimitta rinnankorkeudella vaihtelee välillä 20–45 cm ja lisäksi on nuorempaa alikasvosta. Paikoin on tiheää nuorta kuusta ja koivua ja paikoin taas puusto on harvaa. Puusto on siis melko eri-ikäisrakenteista ja puulajikoostumus monipuolinen. Pensakerroksessa kasvaa muutamia pähkinäpensaita sekä paatsamaa. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. mustikkaa, puolukkaa, metsäalvejuurta, korpi-imarretta (*Phegopteris connectilis*), hiirenporrasta, metsäimarretta, käenkaalia (*Oxalis acetosella*), metsäkastikkaa, oravanmarjaa, ranta-alpia (*Lysimachia vulgaris*), maariankämmeekkää (*Dactylorhiza maculata*), metsäkortetta ja korpikastikkaa. Pohjakerroksessa tavataan korpilahkasammalta (*Sphagnum girgensohnii*), korpikarhunsammalta (*Polytrichum commune*) ja isokastesammalta (*Plagiochila asplenioides*). Kuivemmillä paikoilla metsäsammalet, kuten seinäsammal ja lehtolehväsammal (*Plagiomnium affine*) ovat runsaita. Osittainen kuivuminen ja metsälajisto heikentävät edustavuutta. Vanhoilla kannoilla ja maapuilla havaittiin lahokaviosammalen itujuvärsryhmiä. Kohde sijaitsee osin Natura-alueella.

METSO-valintaperuste:

- Ennallistamiskelpoiset ojitetut lehtokorvet, lettokorvet, ruohokorvet, aitokorvet ja pohjavesivaikutteiset korvet (luokka I)
- Yleinen valintaperuste: valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät

Kuva 8. Ruohokorpea kuviolla 34.

Kuvio 35:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja karua poronjäkäla-sammalkalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Kapea avokalliokaistale. Harvaa vanhaa männikköä enimmäkseen reunoilla. Jäkälä- ja sammalepeite eivät kuluneet. Kasvilajisto karuille kallioilla tavanomaista.

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan yli 140-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka I)

Kuvio 36:

Varpukorpi (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen EN luontotyyppi). Tiheää varttunutta taimikkoa. Kenttäkerroksessa mustikkaa, puolukkaa ja metsäalvejuurta. Pohjakerroksessa korpirahkasammalta ja korpikarhunsammalta. Kuviolla havaittiin lahokaviosammalen itujuväsryhmiä lahopuulla, mikä nostaa METSO-luokkaa III -> II.

Kuvio 37:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja karua poronjäkäla-sammalkalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Harvaa vanhaa männikköä. Komeita käkkyrämäntyjä ja keloja. Ei kuluneisuutta. Kasvi- ja jäkälälajisto karuille kallioille tavanomaista.

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka II)

Kuvio 38:

Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Pääosin melko tasarakenteiseksi harvennettu. Pohjoiskulmassa puusto on eri-ikäisrakenteisempää. Tammia alikasvoksessa. Länsireunalla kapea kaistale myös kalliometsää. Lahopuuta arviolta 5–10 m³/ha. Rajautuminen luonnonsuojelualueeseen ja lahokaviosammalen esiintyminen (EN, DII) nostavat METSO-luokkaa II -> I.

Kuvio 39:

Varttunutta havupuuvaltaista lehtomaista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Puustoa on harvennettu, mutta kohteella on kuitenkin monimuotoisuuden kannalta arvokkaita rakennepiirteitä. Vallitsevassa latvuserroksessa puiden läpimitta vaihtelee rinnankorkeudella välillä 20–35 cm. Kuusi on valtapuulaji, sen ohella kasvaa mäntyä ja koivua sekä vähän raitaa ja pihlajaa. Lisäksi alikasvoksessa kasvaa muutamia tammia, joista kookkaimpien rinnankorkeusläpimitta on n. 20 cm. Kohteella on melko runsaasti eri-ikäistä ja -kokoista lahopuuta, niin maapuita kuin pystylahopuitakin Pensakerroksessa kasvaa useita pähkinäpensaita. Kenttä- ja pohjakerroksen lajisto on tuoreille kankaille tyypillinen. Soistuneissa painanteissa kasvaa lisäksi vähän korpirahkasammalta. Kuviolla havaittiin lahokaviosammalen itujuväsryhmiä. Arvoa lisää myös rajautuminen luonnonsuo-

jelu- ja Natura-alueeseen ja maakunnallisesti arvokkaaseen korpeen. Kohde sijaitsee osin Natura-alueella.

METSO-valintaperuste:

- Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahopuuta yli 10 m³/ha (luokka I)
- Yleinen valintaperuste: valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät

Kuvio 40:

Varttunutta havupuuvaltaista lehtomaista kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Kuviolla kasvaa useita nuoria tammia ja pähkinäpensaita. Lahopuuta kohtalaisen paljon, arviolta 5–10 m³/ha. Kenttäkerroksessa mustikkaa, oravanmarjaa, metsäkastikkaa, lillukkaa ja kieloa. Pohjakerroksessa seinä- kerros- ja isokastesammal. Kuviolla havaittiin lahokaviosammalen (EN, DII) itujyväryhmiä, mikä nostaa METSO-luokkaa II -> I.

Kuvio 41:

Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Ylempi latvuskerros mäntyä, jonka lisäksi nuorta kuusta ja koivua ja vähän haapaa ja tammia. Aluskasvillisuus tuoreille kankaille tavanomaista. Kuviolla havaittiin lahokaviosammalen (EN, DII) itujyväryhmiä.

METSO-valintaperuste:

- Tuoreen kankaan havupuuvaltaiset yli 120-vuotiaat metsät. Kohde sijaitsee osin Natura-alueella.

Kuvio 42:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja karua poronjäkäla-sammalkalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Vanhaa harvaa kalliomännikköä. Ei kuluneisuutta. Kanervaa, metsälauhaa, puolukkaa, kivikkoalvejuurta ja ahusolaheinää sekä seinäsammalta, kangaskarhunsammalta ja poronjäkäliä.

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka II). Rajautuminen luonnonsuojelualueeseen (EN, DII) nostaa METSO-luokkaa II -> I. Kohde sijaitsee Natura-alueella.

Kuvio 43:

Pähkinälehto (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU luontotyyppi). Kohteella kasvaa tiheää varttunutta koivun taimikkoa sekä lukuisia suuria pähkinäpensaita. Ylispuina on suuria mäntyjä, koivuja ja haapoja. Aikoinaan tehdyn siemenpuuhakkuun jäljiltä kohteella on suuria lahoja kantoja, joista yhdellä havaittiin lahokaviosammalen itujyväryhmiä. Runsaimpia kenttäkerroslajeja ovat mm. käenkaali, metsäalvejuuri, mustikka, sinivuokko, metsäkastikka ja hiirenporras. Pohjakerroksessa kasvaa vähän lehväsamalia. Kohde sijaitsee osaksi Natura-alueella ja rajautuu

luonnonsuojelualueeseen, mikä nostaa sen arvoa maakunnalliseksi heikosta luonnontilasta huolimatta. Luonnontilaltaan heikkona sen ei kuitenkaan katsota olevan luonnonsuojelulain mukainen suojeltava luontotyyppi. Luontoarvot kuitenkin palautuvat ajan myötä.

METSO-valintaperuste:

- Lehdot, joissa kasvaa kookkaita, vanhoja tai lahovikaisia jaloja lehtipuita yksittäin tai ryhminä (luokka I)
- Yleinen valintaperuste: valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät

Kuva 9. Pähkinälehtoa kuviolla 43.

Kuvio 44:

Kalliometsää (valtakunnallisesti silmälläpidettävä NT luontotyyppi) ja karua poronjäkäle-sammalkalliota (valtakunnallisesti säilyvä LC ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä NT luontotyyppi). Kalliolla kasvaa vanhoja käkkyräisiä kilpikaarnamäntyjä ja harvaa nuorempaa männikköä. Joitakin maapuita. Ei kuluneisuutta. Kasvilajisto karuille kalliolle tavanomaista.

METSO-valintaperuste:

- Puustoltaan yli 120-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä (luokka II)

Kuvio 45:

Ruohokorpi (valtakunnallisesti uhanalainen, vaarantunut VU). Korven pääpuulaji on kuusi, mutta sen ohella kasvaa haapaa, mäntyä, koivua ja tervaleppää. Vallitsevassa latvuskerroksessa puiden rinnankorkeusläpimitta vaihtelee enimmäkseen välillä 15–35 cm, mutta kohteella on muutamia hyvin kookkaita ylispuita (läpimitta jopa 50 cm). Ylismännyn ovat kilpikaarnaisia. Pohjoisosassa kasvaa pensaskerroksessa muutamia suuria pähkinäpensaita, ja kenttäkerroksen lajistossa on lehtolajeja, mikä heikentää edustavuutta. Suokasvit ovat runsaampia eteläosassa. Kenttäkerroksen runsaimpia lajeja

ovat mustikka, metsäalvejuuri, metsä- ja järvikorte, ranta-alpi ja suo-orvokki. Pohjakerroksessa tavataan oka- ja korpilahkasammalta, korpikarhunsammalta ja lehväsammalia. Kohde sijaitsee osin Natura-alueella ja rajautuu luonnonsuojelualueeseen, mikä nostaa sen arvoa.

METSO-valintaperuste:

- Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet (luokka I)

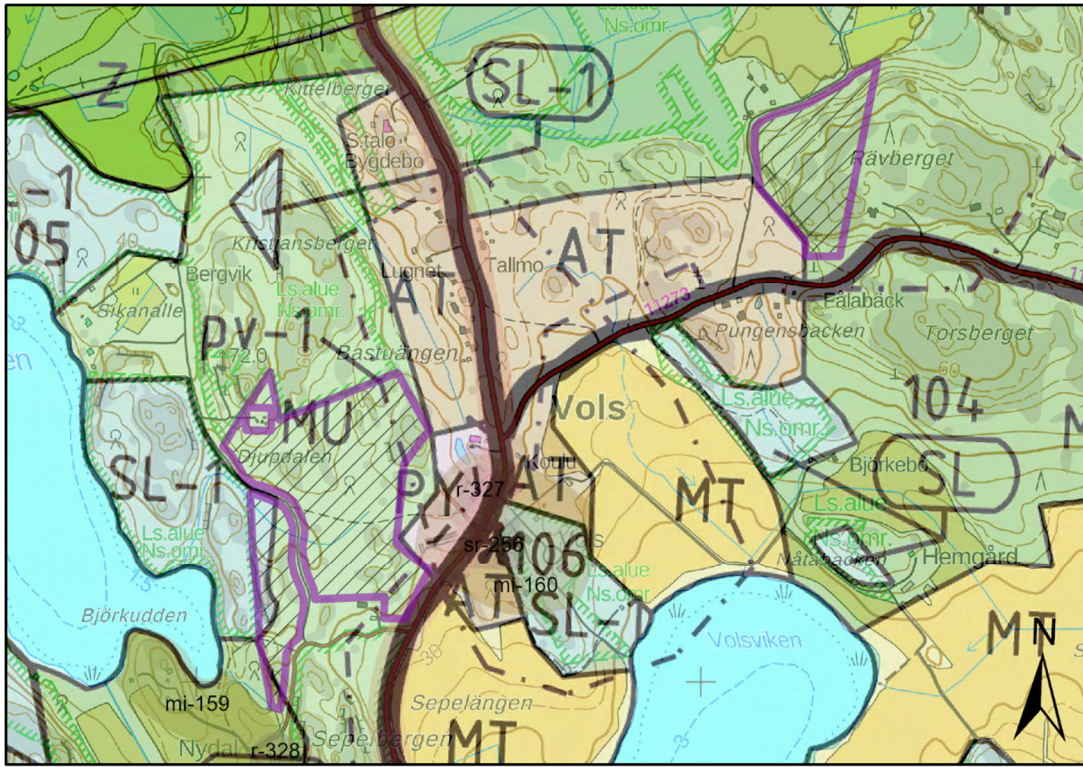

Kuva 10. Ruohokorpea kuviolla 45.

Kaavatilanne:

Yleiskaava 2020: osin MU (maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaustarvetta ja/tai ympäristöarvoja ja osin SL-1 (luonnonsuojelualue)

- MU MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ULKOILUN OHJAUSTARVETTA JA/TAI YMPÄRISTÖARVOJA. Alue varataan ensisijaisesti maa- ja metsätaloukseen. Alueen metsänhoidossa tulee kiinnittää huomioita hyväksytyihin luonnon huomioonottaviin käsittelytapoihin sekä uuden luonnonsuojelulain ja uuden metsälain mukanaan tuomiin vaatimuksiin luonnon suhteen. Alueella sallitaan maatalouden ja siihen soveltuvien elinkeinojen harjoittaminen sekä tätä palveleva rakentaminen. Asuntojen rakentaminen niillä rakennuspaikoilla, jotka ovat yleiskaavan vahvistamisajankohtana asumiskäytössä. Asuntojen lukumäärää ei saa lisätä eikä loma-asuntoja muuttaa pysyviksi asunnoiksi (omakotitaloiksi). Rakennuslain 31 §:n perusteella kielletään rakentamasta MU-alueelle siten, että vaikeutetaan alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen.
- SL-1 LUONNONSUOJELUALUE

Esitys METSO-suojelukohteeksi

Kuva 11. Volsin metsät -kohde yleiskaavakartalla.

Luontotietolähde:

Manninen E. 2020: Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys Kirkkonummen Volsin alueella vuonna 2020. Faunatican raportteja 69/2020.

Suojeluprosessin eteneminen METSO-ohjelmassa

Prosessi lähtee siitä, että kunta tarjoaa kohdetta ELY-keskuksen METSO-yhdyshenkilölle. Tämän jälkeen prosessi etenee seuraavasti:

- ELY-keskus arvioi kohteen soveltuvuuden ohjelmaan
- kunta neuvottelee ja sopii ELY-keskuksen kanssa suojelun toteuttamistavasta, rajauksesta ja korvauksesta
- ELY-keskus lähettää kohteen tiedot valtuutusta varten ympäristöministeriöön
- valtuutuksen tultua ELY tekee rauhoituspäätöksen hakijan omistukseen jäävistä alueista ja kauppakirjan valtiolle siirtyvistä alueista
- ELY maksaa kunnalle sovitun korvauksen tai kauppahinnan.

Suojelualue-ehdotukset

Suojelualue-ehdotuksien valinnassa on otettu huomioon mm. METSO-valintaperusteet, kaavatilanne ja kunnan muut suunnitelmat.

Ympäristönsuojeluyksikkö on teettänyt vuosina 2018–2021 luontotyyppi- ja kasvillisuus selvityksiä, joissa kunnan omistamilta metsäalueilta on määritetty METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet täyttäviä alueita. Selvitykset ovat kunnan verkkosivuilla osoitteessa <https://www.kirkkonummi.fi/ympariston-tila-ja-sen-parantaminen>.

Valitut METSO-kohteet täyttävät pääosin METSO I- ja II-luokkien valintaperusteet. Kohteisiin on otettu mukaan myös METSO III -luokan alueita mm. aluekokonaisuuksien muodostamiseksi.

Kohteista on keskusteltu kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluiden sekä kunnallistekniikkapalveluiden kanssa. Nämä ovat hyväksyneet kyseessä olevien METSO-kohteiden perustamisen suojelualueiksi.

Ympäristönsuojeluyksikkö on käynyt Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa neuvotteluja valittujen kohteiden suojelusta METSO-ohjelmassa. ELY-keskus on katsonut, että alla esitetyn kolmentoista kohteen suojelu on mahdollista toteuttaa METSO-ohjelmassa ELY-keskuksen laskemilla korvauksilla. ELY-keskus on esittänyt neljän kohteen osalta kauppaa (täysi korvaus) ja yhdeksän kohteen osalta suojelualueen perustamista alueiden jäädessä kunnan omistukseen (osittaiskorvaus).

Kaupalla toteutettavat suojelualue-ehdotukset, niiden pinta-alat ja ELY-keskuksen ilmoittamat korvaukset:

Nuksion Natura-alueen kohde (8,55 ha)	99238 €
Pikkaraisten lehmuslehto (2,74 ha)	43442 €
Dorgarnin pohjoinen metsä- ja suoalue (9,58 ha)	34403 €
Porkkalan Stormossenin rämealue (0,92 ha)	4490 €

Osittaiskorvauksella toteutettavat suojelualue-ehdotukset, niiden pinta-alat ja ELY-keskuksen tarjoamat korvaukset:

Pilvijärven metsä (31,34 ha)	78728 €
Volsin metsät (19,23 ha)	66703 €
Perälänjärven metsä (13,59 ha)	39026 €
Mjöländetin ja Tullandetin metsä sekä Gloet (5,5 ha)	9453 €

Pahamäen metsä (7,56 ha)	33624 €
Navalanmäen kalliometsä ja Kapakansuo (14,95 ha)	23050 €
Kantvikin Stormossen (7,14 ha)	11169 €
Lillkanskogin metsä- ja suoalueet (6,34 ha)	9127 €
Näseuddenin lehto (2,8 ha)	5861 €

Rauhoitusmääräykset

Ympäristönsuojeluyksikkö on valmistellut esityksen rauhoitusmääräyksiksi liitettäväksi kunnan omistukseen jäävien kohteiden suojeluhakemuksiin. Määräykset noudattavat ELY-keskuksen edellyttämää rakennetta, jossa esitetään ensin rajoitukset ja sen jälkeen rajoituksista huolimatta sallitut toimet. Uudenmaan ELY-keskus on antanut hyväksynnän esitetyille rauhoitusmääräyksille.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Hynninen Anu

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta ehdottaa kunnanhallitukselle, ehdotettavaksi edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto päättää tehdä Uudenmaan ELY-keskukselle METSO-metsiensuojeluhakemuksen selostusosassa esitetyn kolmentoista METSO-kohteen perustamiseksi luonnonsuojelualueeksi ELY-keskuksen esittämiä korvauksia vastaan.

Perustelut:

METSO-alueiden kartoitus ja toteutus on osoitettu kunnan talousarviossa vuodelle 2021 rakennus- ja ympäristölautakunnan sitovaksi toiminnalliseksi tavoitteeksi, jolla toteutetaan kuntastrategian tavoitetta luonnonarvojen säilymisestä ja luonnonläheisyyden korostamisesta kunnan kehittämisessä. METSO-alueiden soveltuvuutta suojeltavaksi on selvitetty vuonna 2021, ja toteutusvaihe on siirtynyt vuoden 2022 puolelle.

Valikoitujen METSO-kohteiden perustaminen suojelualueiksi tukisi kunnan luontoarvojen ja luonnonläheisyyden säilymistä sekä virkistysmahdollisuuksien kehittämistä. Kunnan arvostetuimmat ulkoilualueet ovat luonnonsuojelualueita ja/tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita.

Käsittely

Kim Männikkö esitti asian pöydälle jättämistä:

”Pöydällepano niin kauan kunnes kunnan metsästrategia on hyväksytty valtuustossa.”

Esitystä kannattivat Tommi Saranpää, Leena Virkki ja Kerstin Grönqvist. Puheenjohtaja totesi, että asiassa on tehty kannatettu pöydällejättöehdotus, joten asiassa tuli äänestää. Hän ehdotti seuraavaa äänestysjärjestystä: He, jotka kannattavat asian jatkokäsittelyä äänestävät JAA ja he, jotka kannattavat Männikön pöydällejättöehdotusta äänestävät EI. Puheenjohtaja päätti äänestyksen ja totesi äänten jakautuvan seuraavasti: 5 EI-ääntä (Mikko Elfving, Kerstin Grönqvist, Tommi Saranpää, Leena Virkki ja Kim Männikkö) ja 4 JAA-ääntä (Saara Huhmarniemi, Pertti Panula, Henri Annila ja Edla Niemi). Puheenjohtaja totesi pöydällejättöehdotuksen voittaneen.

Päätös

Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti jättää asian pöydälle.